

SA CHINAADYI JA JESÚS KYUDANAABYI

*Ku ja Dios Teety ttamiwandaagi ja naxwii'ñit
ja'a'y ja Espíritu Santo*

¹ Migu'uk Teófilo, ja nøky midi øts ojts nja'ay mijawyeen, ja' øts jap nguja'ayigýøjx ti jaty Jesús tyuun ku ja tpadøjkiyii'ñ ja tyunk, sa jaty ja tyik'ixpijky ² kuniim ja chajpjajtni. Ku ja wyinaty ka'aním ñijkxy yap tsajpjøtpy, wñnets ja jawyeen twiwejtskijxy twigongijxy ja ja'a'y pøn idø'øn ja wyinaty nadyagugaxwajniyip, ojts ja tkajpxwiyj sa jaty idø'øn ja y'adø'øtstít ku ja tyu'undit, Espíritu Santo ja ja'gyujkin ja møøjyidi. ³ Xjats ku ja Jesús wyinaty tø yja'oo'kni, ojts ja tpaqatya ja kyudanaabyi jadigojk jade'eñim sayim idø'øn ja yja'a'y'atyiñ, wixijkxyøow ja jam ñankyejxiyøø, jøts ja jade'en wa'lats ttuk'ixy ja tiy'ajtin ja kyudanaabyi ku ja ejtp yujky'aty; jade'en idø'øn ja jam ttukmadoogijxy ja kyudanaabyi sa jaty ja y'ejxi tyiyi, ja Dios kyutujk midi ja tyanitanaapy ja yja'a'y.

⁴ Ku dø'øn ja jade'en tjaakmøøtsinäay ja kyudanaabyi jøts ja t'ane'jmy jøts ja ka'ap ñøjkxtit ma ja kajp txøøwi Jerusalén. Yide'en ja tnimaay:

—M'awejxtip idø'øn ja' midi øts nDeety tø mdamiwanda'agyidi, midi kawinäak ojk meets tø ndamimadya'aky. ⁵ Janch idø'øn ja' ku ja Juan ttuktanøbejty ja nøø, jøts tsojk meets nøjkx nduktatøkidi ja Espíritu Santo.

Ku ja Jesús chajpejty

6 Xjats ku ja pyabøjkpitøjk jam wyinaty tø tm̄inabyaqadyidi ja wyindsøn, winets ja tyiktøødøø jøts ja tn̄imaadyøø:

—Windsøn, q̄yamním iñet ja Israelit kajp xmo'ot jøts ja kø'øm jadigojk ñay'ana'amiyidit, jøts ja kø'øm ñankiyutujkxiyidit pøni ti ja kø'øm tyunwændip?

7 Xjats ja Jesúś y'adsøøy jøts ja wyaqañ:

—Ka' meets ja mbaqat'atyi jøts meets ja xnijawit pøni juuni ja Dios Teety jade'en y'adø'øtst, pøni ti xøøw pøni ti po'ja jade'en ttunwa'ant. Ja' ja tu'ugyi tn̄ija'wip, jøts ja'tu'ugyi tmøøt'ajtp ja møk'ajtin jøts ja jade'en ttu'unt. **8** Ku meets ja Espíritu Santo wyinaty tø mn̄imiñi, winets meets ja nøjkx jatyi mmø'øyi ja møk'ajtin jøts øts xniga'ama'adyit jawyeen jam Jerusalén, nayide'enmi tuki'iyi wine'enin jam chøønidì Judeit etjotp, sám nayide'en jam Samariit etjotp, winetnimts øts xniga'ama'adyit ømyadsowi mabaat naqxwii'ñit y'øjx y'oojk.

9 Tø ja Jesúś wyinaty jade'en wya'añ, wa'qats idø'øn ja pyabøjkpitøjk ja wyinaty ixjam y'ijxyi ku ja chajpejty; jøts ja jadi'iñi yoots yik'adigø'øñiyøø, jøts ja pyabøjkpitøjk ja jade'en nimä kya'uk'ejxpajtniyøø. **10** Ixjam idø'øn ja wyinaty øy pyat'ejxti ku ja Jesúś jade'en chajpejty, winets yaq'dyøjk namajtsk adsu'jky kyaxø'ktøø ma ja jam wyinatyi, q̄ankilis ja'adi, jøts tumboop wet ja wyet'ajttip, **11** xjats ja yide'en ñimaaqyidøø:

—Meets Galile'it jaq'a'dyi, q̄tiku yø tsajp jade'en xpat'ejxti? Tøxi x'ejxti ku ja Jesúś tø pyatøki jap tsajpjøtpy, q̄kidi? Nayide'en ja nøjkx jadigojk myiñ sa ja tø pyatøki tsajpjøtpy.

Kuja Matías yikpi ktaajky jøts ja tkudanit ja Judas oo'kpi

12 Xjats ja jam kojkpjxp choo'ndøø midi txøøw'ajtp Olivos, jøts ja ojts ñøjkxti Jerusalén, jade'enin ja ojts tniyø'øyidi waani sa ja yø'ødyi ku ja pool'kxin xøøw tpaatty. **13** Xjats ku dø'øn ja jam yja'ttøø kajpjotp, wñnets ja kyøxpajttøø jap nipatøkijxpy ma ja Pedro jam wyinaty tø yja'ta'akti møøt ja Jacobo, møøt ja Juan, møøt ja Andrés, møøt ja Felipe, møøt ja Tomás, møøt ja Bartolomé, møøt ja Mateo, jøts møøt ja yjadu'ukpi Jacobo pøn ja Alfeo y'u'nk'ajtpy, jøts møøt ja Simón zelote, jøts nayide'en møøt ja Jacopo y'uch Judas. **14** Niduki'iyi dø'øn ja jam jade'en xyiminamyukyidi jøts ja Dios'ajot'ajtmukti jøts ja wyinmaa'ñ ja tu'ugyi tyik'etti møøt ja Jesús myigu'ukti, møøt ja María midi ja tyaqak'ajtpy, jøts møøt nayide'en winaagin ja tø'oxyøjkti, jade'en idø'øn ja jam wyinaty xyimidos'ajot'ajtmukti.

15 Xjats idø'øn ja Pedro wñet'et tyanaagyukiyii'ñ jam jaq'a'y agujkp pøn tjanchja'widip ja Jesús, jam idø'øn ja jaq'a'y wyinatyi nimagø'pxy ja ee'pxindi, jøts ja Pedro jade'en kyajpxwa'kxy:

16 —Meets migu'uktøjkti, tø dø'øn ja jade'en yjanchjaty sa ja Dios kyajpxy wya'qñ, ku ja Espíritu Santo jap jade'en kø'øm wyqañ, midi ja David kyajpxnajx ku ja ojts tñimadya'aky ja Judas, ja' pøn tuu'waañ ja jaq'a'y jøts yikmatst ja Jesús. **17** Øøts idø'øn nmigu'uk ja' ja Judas pøn idø'øn jade'en adøøjts, nayı ya'qtpi tank ja y'ijty tyumpy midi øø ndumpy. **18** Xjats ja ñøjkxnaa jøts ja ojts tjuu naajx, ja meeñ ja tyagujuuy midi ja ojts yiktamijuy

ku ja Jesús ja jade'en tkøyajky; jøts ja nay jam kyidaay, winets ja kø'om ñañajtskuwojpiyøø, jøts yjoojt ja kyi'jch jøts ja tyinch pyidsømgijxxy. ¹⁹ Xjats ja ja'a'y ja jade'en tnija'widøø pøn jam wyinaty tsinaadyip Jerusalén, winets ja tyikxøbajttøø ja naajx Acéldama, midi tyijpy Ni'jpkym, jade'en ja ttejtti ku kyø'om ayuujk ja tkajpxti. ²⁰ Jøts ja David yide'en jap ja nøky tyikwa'añ ma ja Salmos jap yikuja'ayi:

Wan ja tyøjk abæk ttañ,
wan jap pøn tkidyimchøøni.

Wan tmajtstu'uty tyunk jøts jadu'uk ja ja'a'y tyøkit tumbi.

²¹ Paty øøts ya'at ja'a'y niðu'ugin nyiktunwa'añ pøn øøts jeky tø xpawidity, wine'en øøts ja nwindsøn'ajtim ya tø x'atsmøøtsøøni, ²² jaayip øøts yø jade'en xmøøtwidity ku nwindsøn'ajtim ja Juan ojts yiknobetyi, kunim ja tø pyatøki jap tsajpjøtpy. Paty øøts ya'at ja'a'y niðu'ugin ndsøky, jøts øøts yø mørøt ngajpwø'kxt ku ja nwindsøn'ajtim tø pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy.

²³ Ku ja Pedro jade'en wyøaañ, xjats ja twi'ejxtøø namajtsk ja ja'a'y pøn ja niðu'ugin pyikta'akwandip: ja José ojts yikwiwich pøn tigøøk ja xyøøw, Barsabás ja yiktiy jøts nayi yiktejp Justo, ja Matías ja ojts mørøt yikwiwich. ²⁴ Xjats ja ja'a'y yide'en t'ajot'attøø ja Dios U'nk:

—Nwindsøn'ajtim Jesucristo, mets mnija'wip sa jaty pøn jadu'uk jadu'uk wyinmay, yø ja'a'y ixa øøts tø nwìwich namajtsk, tuknija'wik øøts pøni pøn me mdsøjkpy, ²⁵ wan ja tunk ttuñ midi ja Judas tø tmajtstu'uty, ja'agøjxp ku tø pyøktyuñ jøts ja tø ñijkxy jap ma ja pyaat'atyi.

26 W̄inets ojts n̄idu'uk yikpikta'aky ja ñamajtskpi jaa'y, ja Matías ojts tyaja'adyiyi ja tunk, w̄inets ja ojts yiktabuwetsi ja ñimaktu'ukpi jaa'dyi p̄on ja nw̄indsøn'ajtim Jesucristo tkudanaadyip.

2

Ku ja Espíritu Santo myiiñ

1 Ku ja Pentecostés xøow tp̄aqjty, tyimwyinet'et idø'øn ja Jesús kyudanaabyi wyinaty n̄iduki'iysi tø ñamyukyidi jap tøjkjøtpy **2** ku adsu'jky tmadoodøø jøts ku y'amu'uy jade'en s̄am ku møk pyøjyin, japts tsajpjøtpy chøøñ, jøts ja tøjk jam amuum ñojkt̄ajky ma_ ja jam wyinaty tø ñamyukyidi. **3** W̄inets ja jade'en t'ejxpatti ejxim ja jøøn yowin, tu'uk tu'uk idø'øn ja jade'en tmøøt'atti kyubajkp. Ja tu'ukpi jøøn idø'øn wyinaty tø ñawya'kxyi. **4** Xjats ja n̄iduki'iysi tyatøjkiyidøø ja Espíritu Santo, jøts wenk ayuujk ja jatyi tkajpxtøø sa_ jaty ja pøngapøn yik'awijyi ja Espíritu Santo.

5 Jamts idø'øn wyinet'et ja jaa'y wyinatyøø jam Jerusalén pøn nayi israelit jaa'dyi, ja ku abikyajp chinaañidi, ka'ap ja jam wyinaty y'ukugajp'ajtnidi. **6** Ku ja jade'en tmadoodøø y'amu'uy kyida'aky, w̄inets ja t'anøjkxiðøø ma_ ja tmadoodøø y'amu'uy, kuts jam yja'ttøø, ka'ap ja jam y'ukw̄inmaa'nbyatnidi, ja'agøjxp ku ja tmadoodøø ja y'ayuujk yikajpxti, pøni sa_ jaty ja n̄idu'uk n̄idu'uk t'ayuujk'atti. (Jade'en ja kyajpxwa'kxtøø ja jaa'y pøn tjanchja'widip ja nw̄indsøn'ajtim Jesucristo.) **7** Xjats ja jadi'iñi myondi y'oookti, jøts ja xem yam nawyajnidøø:

—¿Ti kidi ja Galile'itjaā'yip ya'atti ixá jade'en kyajpxti? ⁸ ¿Sudso yø jade'en tkajpxti yø ayuujk midi adøm nídu'uk jaty ngajpxyindip, sa jaty pøngapøn ja y'ayuujk tø t'aníweji? ⁹ Ixa ja jaā'y ixyamdi pøn kugajp'ajttip jam Partia, jam Media, jam Elam, ma Mesopotamia, jam Judea, jam Capadocia, jam Ponto, jam Asia, ¹⁰ jam Frigia, jam Panfilia, jam Egipto, ma jaty kajp jam Africa, jambaat yø kyugajpidi jam Cirenit kajp ixfkø'om. Nay jats ja romanosti pøn ya tø kya'axti, pønts ya tø yjagaka'axti tø ja israelit jaā'y ja chināa'yin tpadøjkiniñidi. ¹¹ Nay jaa ja jaā'y ya tø yja'atti midi tsoo'ndip jam Creta, jam Arabia; níduki'iyi yø jade'en tø nmadøø'yindi ku yø tnigajpxti tnimadya'akti ja Dios myøk'ajtin, jøts jade'en xmigajpxyindi sa adøm n'ayuujk nídu'uk nídu'uk.

¹² Jade'en ja nawyajnidøø, nifyumqap idø'øn tyimyja'widøø, jadi'iñi ja kya'ukwinmäa'nbyatnidøø xjats ja xem yam ñañimäajyidøø ti dø'øn tuujnip.

¹³ Jamts ja jaā'y jadu'ukti pøn ttaxektip, yide'en ja ñawyäa'miyidi:

—Mujkidip yø jaā'y, paty yø jade'en y'amu'ugyikajpxti.

Ku ja Pedro ojts kyajpxy jam mayjaā'y agujkp

¹⁴ Ku dø'øn ja jaā'y jade'en ñawyajnidøø, winets ja Pedro wya'kukidøø møøt ja ñimaktu'ukpi myigu'uk, jøts møk'ampy tmigajpxy ja mayjaā'y, jøts tnøjmi:

—Meets Judeit jaā'dyi, jøts nayide'en níduki'iyi pøn jaty ya tsinaadyip Jerusalén, ukja'gyukidi yikxon midi øts ixyam nnigajpxwampy. ¹⁵ Ka'ap

ø̄ts nmu'ugyi sā meets nugo mjawiñmay, nīpøn
jø̄pyi kyamu'ugyi, apen̄ xø̄ow ixa pyetynim.
16 Jajtp idø'øn ixyam jade'en sám ja Dios Teety
tnimäay ja kyugajpxy, pøn txø̄ow'ajt Joel, ku ja
jade'en wyaañ:

17 Ku wyinaty ja naxwii'ñit tyigatswanañi,
winets ø̄ts ja'abi xø̄ow mø̄k'ampy ja naxwii'ñit
ja'a'y nduktatøkit ja n'Espíritu Santo
ø̄myagajpi;
nyikugajpxy'atp ø̄ts ja mutskuna'jktøjkti,
jø̄ts ndukwinguma'ap ø̄ts ja wajtyøjkti kiixyi'idi sā
wyinaty yjatwa'añ ya naxwiiñ,
jø̄ts nayi xwinguma'adip ø̄ts ja mø̄ja'a'dyøjkti.

18 Xjats ø̄ts nay ja'abi xø̄ow mø̄k'ampy nø̄jkx
nduktatøkdi ja n'Espíritu Santo ja'abi
dø̄'øndi, pøn ø̄ts nja' wyinaty amumjoojt
xpadunwajniyidip,
ja'ats ø̄ts n'ayuujk nø̄jkx mø̄k'ampy
xkajpxwa'kxiyidip, ø̄y ja yjayaa'dyøjki ø̄y
ja yjatø'oxyøjki.

19 Nankyejxip ø̄ts jam tsajpwemp ja nmilagri'ajtin,
jø̄ts nayide'en ya naxwiiñ nnankyejxit ku ja ni'jpy
yø̄'øty, jø̄ts ja jø̄øn mye'ent, winets yjo-
jktatst.

20 Jø̄ts ja xø̄ow y'oookt, jø̄ts ja po' ni'jpyin kyaxø'økt,
ku dø̄'øn jade'en yjatt winets ø̄ nme'ent, pø ø̄tsxi
mee xwindson'ajtp,

jø̄ts nyikjatt ja xø̄ow sám nijuuni xka'ejxtinim.

21 Jø̄ts niduki'iyyi pøni pøn jaty ø̄ xminuu'kxaakp,
ja'ats ø̄ nyiknitso'ok'attip.

Jade'en ja Joel ja Dios kyajpxy y'ayuujk tyiknajxø̄.
Xjats ja Pedro yide'en tjaaknimaay ja myigu'uk:

22 —Jaak'ukmadowdi meets Israelit jaq'y midi øts njaaknigajpxwampy: Ja Jesús Nazaretit jaq'y, tø ja Dios Teety ja myøk'ajtìn myø'øyi, jøts janch tsuj janch møy ja milagri ttuñ, jøts may ja ejxa'añ jade'en mmø'øyidi Dios Teety myøk'ajtingøjxp, paty xnijawidit ku ja Dios Teety møøt y'ity. **23** Xjats ku meets ojts myikømø'øy, ti nduu'nimp, tø yjaty kyubety tuki'iyi pøni sa ja Dios Teety kø'øm tpiktajky jekyip, jøts nay ja' meets ojts xmach jøts xtsumdøø xiidyøø, jøts ja ka'øybi jaq'y xukyik'ookti jam kruskøjxp. **24** Xjats ja Dios Teety ojts jadigojk tyikujkpyiky, jøts tyik'awa'atspidsiimy jap oo'kpí jutjøtpy; ja'agøjxp ku ka' pyaat'atyi jøts ja o'jkin xemikøjxp tkupøkt. **25** Yide'en ja rey David ojts ja Dios Teety yikugajpxy'atyi sa ja Jesús kyajpxy y'ayuujk:

Mets Teety, ejtp me møøt njujky'aty
m'aga'ngyø'ampy;
jøts ka'ap øts pøn x'adsø'øgit.

26 Paty øts n'anmija'win janch jotkujk nnayjawiyi,
jøts øts ja nxondaqjin jade'en nnigajpxy.

Øy n'oookt, ka' ti jotmay njagyapt;

27 ja'agøjxp ku mets ka'ap ja n'anmija'win
xyikta'ant mä oo'kpí yja' tyandi,
jøts nika'ap øts nnine'kx xyikwindigøøjyiyit, pø
øtsxi me xtsøky'ajtp.

28 Tø øts xuknijawi ku njujkpyøkt jadigojk ku
wyinaty tø n'øøky,

jøts nayide'en xyikxonjatt ku mets xemikøjxp
nmøøt'ett.

Jade'en ja David tyiknaajx ja Jesús kyajpxy.

Xjats ja Pedro tjaaknimaay yide'en ja myigu'uk:

29 —Migu'uktøjkti, wa'ats yiknijawí ku adøm n'apteety'amøj David ojts y'øøky jøts ñaxøkiyii'ñ, nay ja n'ijxyindi ma ja yjut ma ojts ñaxøki. **30** Ja David, ja' Dios kugajpxy'ajtiyøø jøts ñija'wip sa wyinaty ja Dios møk wyanda'aky, ku wyinaty tu'uk y'ap yikpikta'aky yiknitsokpi ya naxwiiñ, jøts nayide'en yikutukt sami David kyutujkin. **31** Jade'en idø'øn ja David jekyip tnijawi, jøts jade'en tnigajpxy ku ja Cristo yujukpyøkojmit jøts ni ja ñine'kx kyawindigø'øty. **32** Pøn ja David ñigajpx ñimadyaqjk, ja Jesùs idø'øn ja', ja' idø'øn ja Dios Teety tø yikjujkpyikyi, pø tøxi øøts ja wa'ats n'ixy, pø tøxi øøts ja wa'ats nnijawi. **33** Jøts ja Dios Teety ja nayide'en yiktsajpajtøø jøts pyiktaajkøø y'aga'ngyø'ampy, jøts jade'en ja møj kutujk myø'øyiyi; jøts ja' tkajxp ja Espíritu Santo ya naxwiiñ midi ja Dios Teety wyinaty kø'øm tø twända'aky, jøts ja' idø'øn ja myøk'ajtin yø' midi ixa m'ejxtip mmadoodip. **34** Pø kidi ja Davidipxi kø'øm tsajpajt, ja'ayi ku David ojts yide'en wya'añ ku ja nwindsøn'ajtim Jesùs ja Dios Teety yide'en ñimajyiyi:

“Ixø'ak, jøts ø xputsøønit n'aga'ñ'ampy,

35 jøts øts yø mmidsep nmimajadakøxt.”

36 'Meets Israelit jaal'y kuwaní niduki'iyi ka'pxy xnijawidit, jøts ku ja Jesùs pøn meets kø'øm mdukyikruspajt ja abiky jaal'y, ja' yø' pøn ja Dios ixyam tø kø'øm tpikta'aky møj windsøn jøts yiknitsokpi.

37 Ku dø'øn jade'en tmadowdi ja Pedro kya-jpxy, winets ja jotmay tyatøjkiyidøø, xjats ja Pedro yiknimaay møøt ja ñimaktu'ukpi myigu'uk:

—Migu'uktøjkti, ¿sudso'ampy øø ndu'unt?

³⁸ Xjats ja Pedro t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Yø mbøktyu'unin mmajtstu'uttip, jøts mnøbattit nidu'uk jaty Jesús xyøøgøjxp, jøts jade'en myikpojkpimaa'kxtit; jøts nayide'en ja Dios Teety mduktatøkiyidit ja y'Espíritu Santo. ³⁹ Meets m'øy'ajtin yø', møøt m'u'nk møøt m'una'jkti, jøts nayide'en pøn jaty jagam tsinaadyip; uk niduki'iyyits ja'adi pøni pøn jaty ja Dios Teety kø'øm wyiwetswampy.

⁴⁰ Yide'en idø'øn ja Pedro ojts tkajpxwiji ja jaa'y, jøts tnimaay:

—Majtstu'utti yø'øbi jaa'y pøn ja nwindsøn'ajtim Dios yja' tkajanchja'widip.

⁴¹ Xjats ku ja Pedro jade'en tnimaay, winets ja jaa'y ñøjkxtøø nøbajtpi pøn jaty tmibøjktøø ja Pedro y'ayuujk; ja'abi xøøwts ja Jesús yja' ojts ñamayi nidigøøk mil. ⁴² Niduknax idø'øn ja t'ixpøkti sa ja Jesús kyudanaabyi y'awø'andi, jotkujk idø'øn ja jam tu'ugyi chøønidì, jøts ku ñamyukyidi dios'ajot'ajtpi, jøts ja tsapkaaky tkaydi Jesús y'oo'kingøjxp.

Sa chinaadyi ja myijawyeembi ja Jesús janchja'wibidi

⁴³ Xjats ja jaa'y ñigyumaap idø'øn ja tja'widøø ku ja Jesús kyudanaabyi ja mamyilagri tnønky'ijxyidi.

⁴⁴ Tu'ugyi ja wyinmaq'ñ ja tyik'etti pøn jaty ja Jesús yja' tpabøjkiyip jøts ñadyagumayidi ja pyikta'aky;

⁴⁵ jøts ttookti pøni ti jaty pøn myøøt'ajtpy, xjats jade'en ja nimeen tyikwa'kxiidøø pøni sa jadu'uk jadu'uk yja' kya'ity. ⁴⁶ Jabom jabom idø'øn ja jap ñamyukyidi møj tsaptøjkjotp, jøts

nayide'en awingujk tøjkjøtpy, jøts ja chapkaaky
 jap tyikwa'kxti, jøts jade'en ejtni xoni kyaydi, jøts
 jade'en nípøn kyanamyøjpikta'agyiyi. ⁴⁷ Jøts ja
 Dios Teety jade'en tjanchkajxa'akti jøts ja kajp
 jaa'y jade'en yjanchøkyidi; jabom jabom idø'øn
 ja nwindsøn'ajtim Jesús tyikmayi ja yja' pøn jaty
 yikpojkpimaa'kxtip.

3

Ku ja pakma'at jaa'y choknaaq

¹ Tuk'ojk idø'øn ja Pedro ojts tmøøtnijkxy
 ja Juan jam tsaptøjkjotp, wyinaky xøøw ja
 ñøjkxtøø wine'enin ja jaa'y jam wyinaty
 xyuminamyukyidøø dios'ajot'ajtpi. ² Jamts idø'øn
 wyinaty tu'uk ja jaa'y pøn ja tyeky ma'at. Ejtp
 idø'øn ja jam xyumi'yikwa'ñanijkxy jam tsaptøjk
 agø'øm ma' ja tsaptøjk'aaw jam midi txøøw'ajtp
 Hermosa. Jamts ja myigu'uk yiktaajniyi, jøts ja
 jam yiklimunsimuky ku jam pøn tyøki tsaptøjkjotp.
³ Xjats ku ja pakma'at jaa'y ojts t'ejxpaaaty ja Pedro
 møøt ja Juan, ku ja jam wyinaty tyøk'wyø'andi
 tsaptøjkjotp, winets ja t'amidøøy ja limunsi. ⁴ Xjats
 ja Pedro møøt ja Juan twin'ejxjø'øktøø ja pakma'at
 jaa'y, jøts ja Pedro wyøañ:

—Win'ejxk øøts.

⁵ Xjats ja jaa'y yjanch'ejxji'jky, yiide'en ja
 wyinmaay, yikmo'op idø'øn ja tiyy øy ti yiin waan.
⁶ Winets Pedro ja ñimøaayøø:

—Kidi meeñip øø nmìwi'dijtpy, ja'abi øø ndumpy
 midi øø xukmi'widejtp ja nwindsøn'ajtim Jesús pøn
 ojts chøøni jam Nazaret, pidø'kní jøts myø'øñit.

⁷ Xjats ja Pedro ja jaa'y tmajch y'aga'ngyø'køjxp
jøts ja twejsji'jky, ja'ayi ja jade'en ttuuñ
winets ja tyeky ja jatyi wyø'kmøkiyih'ñ, jatyi
tyekyo'kt ja myøkpiky. ⁸ Xjats ja pakma'at
ja'a'y jade'en kanimøjaaw yjanchwo'onji'jky,
jøts ja tyanaagyukiyih'ñ, jatyi ja ojts yø'øyji'jky.
Xjats ja tmøøtøjkidøø jap tsaptøjkjøtpy,
ñiyukwo'oni ñichajpwo'oni ja jap t'ajot'aty
ja Dios. ⁹ Niduki'iyyi jaa'y ja ojts t'ejxti ku ja
pakma'at jaa'y jade'en yø'øy, jøts ku ja jade'en
tjanchtukmøjawi tjanchtukunuul'kxyjawi ja Dios.
¹⁰ Xjats ja ñigyumaaap tyimyja'widøø pø ma
ja tyimñayja'widøø ku dø'øn jade'en wyinaty
tø yjaty. Ja'widip tsø'jkidip idø'øn ja jamdi,
kumi ñija'widip ja wyinaty ku ja yja'aji pøn jam
wyinaty xumi'yikmujkp jam tsaptøjk agø'øm, ma
ja tsaptøjk'aaw jam midi txøøw'ajtp Hermosa.

*Ku ja Pedro kyajpxwa'kxy jam moj tsaptøjk
agø'øm midi yiktejp Salomón Tyøjkweenk*

¹¹ Ja pakma'at jaa'y pøn idø'øn wyinaty ø
myøkpiky, ka'ap ja t'ukmajstutni ja Pedro jøts ja
Juan, winets ja jaa'y pyujtmendøø ma dø'øn ja
jam wyinatyi, jadi'iñi ja myondi tyuktí paty ja jam
myendi tsaptøjk agø'øm midi txøøw'ajtp Salomón
Tyøjkweenk. ¹² Xjats ku ja Pedro jade'en ojts t'ixy ja
ja'a'y, winets ja tnimaap:

—Israelit jaa'dyi, ¿tiku ñigyumaaap xjawidi?
¿Tiku øø xwin'ixy, yide'en meets idø'øn yjawi
mwani, øøts idø'øn yø xijy kø'øm møk'ajtin
tø nduktatsø'øky yø jaa'y ku yø tø yø'øbyiky,
uk ja' øøts idø'øn yø xijy tø nduktatsø'øky ku
øøts ja Dios janchtsuj n'ajot'aty? ¹³ Ka'ap

yjade'eni, ja Dios Teety jade'en tø tmø'øy møk'ajtin ja y'U'nk Jesús, ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj Abraham Dios'ajtip, møøt n'apteety'amøj Isaac, jøts nayide'en møøt ja Jacobo. Ja' y'U'nk ja myøk'ajtin jade'en tmøøt'ajtp, ja Jesús pøn ja Dios Teety y'U'nk'ajtpy, ja' pøn meets mgøyajk jam yikutujkpí wyindum. Jøts ku ja Pilato ja wyinaty tjamajstu'utwø'añ, ka'ats meets ja xnønkyikpidsøjmi. ¹⁴ Ja' mee ne'egi myik'awa'atspidsøøm pøn wyinaty tø tyundigøy, jøts meets ja ka'ap xnønkyajtstuujttøø pøn wa'ats, pøn katundigøøpy niwine'enin. ¹⁵ Jade'ents meets ja xyik'ø'jky ja yikjujky'ajtpi. Jøts tø Dios ja jadigojk yikpidi'igyí jap oo'kpi jutjøtpy, tø øøts idø'øn ja jade'en ndyimybyaøty ndyimy'ixy, øøts idø'øn ñamyayi nøjkxp testigi. ¹⁶ Ja' idø'øn yø jaø'y jade'en tø yikmøkpikyi ku yø tø t'ajot'aty, ku yø tø tmøjpikta'aky ja Jesús. M'ijxy'ajtip mnija'widip yø pakma'at jaø'y jøts ku tø yikmøkpikyi, jøts ixa dø'øn jade'en x'ejxti møk mójaaw.

¹⁷ 'Migu'uktøkti, wa'ats øts ja nnijawi ku meets ja mwïndsøn møøt mnabyudøjkiyidøø, jøts meets ja Jesús xyik'oo'ktøø, nugo ja jade'en xundøø, ni xkanijawi meets ja' pø tigøjxp jade'en m'adøtstøø. Ka'ap meets ja xnijawi pø tidam meets idø'øn mjatumpy. ¹⁸ Xjats ja Dios tø tjanchyik'aduky ja wyanda'aky ku myagyajpxnaxpi ja tyikwaañ: jøts ku ja yiknitsokpi wyinaty jade'en y'ayo'ombaatwa'añ. ¹⁹ Paty mbøktyu'unin xmajstu'uttit xyiktiqatstit ja mdsinøa'yin, ja'myatsti ja Dios Teety jøts ja tyakt ja øxyøøw ja øyjumøjt, ²⁰ jøts ja tkaxt ja

Jesús pøn ja wyinaty jekyip tø ttanibiktaagi jøts adøm ja xyiknitso'ok'ajtindit. ²¹ Øy idø'øn ja Jesús ixyam ndejint tø yjatañ jap tsajpjøtpy, jaanim ku ja Dios Teety ja kø'øm tyik'øyigøxt pøni ti dø'øn ja tyunwampy, jade'en sa ja myagyugajpxy ja kø'øm t'agajpxiyiñ ku ja jade'en wyandøø pøn jaty tsinaadyøø jekyip. ²² Jade'en adøm n'apteety'amøj ojts yiknimaq'yindi ku Moisés ja ojts ñii'mxyidi: "Mdanigaxidip ja Dios Teety tu'uk ja kugajpxy, meets mgø'øm migu'uk nøjkx kø'øm yikpikta'aky jade'en sa ø kø'øm nyikpiktaajky. Mimado'odip idø'øn ja' pøni sa jaty ja wyinaty mnii'mxyidi, ²³ pøni pøn ja wyinaty tkamimadoop, ka'ap ja t'ukmøøtsinaañidit ja myigu'uk, kuwaní ja jatyi wyindigø'ødyit."

²⁴ Jade'en idø'øn ja Dios kyugajpxy wyandøø, ja' idø'øn ja ñigajpxtøø sa jaty yjatt kyubatt, ti jaty tunip ya'atpi jumøjt, jaayip ja jade'en wyangaktøø ku ja Samuel jade'en jawyeen wyaqañ. ²⁵ Tum meets ja Dios kyugajpxy m'u'nk'ajttip, jøts paty ja Dios ojts tpikta'aky tu'uk ja kutujk midi ja aptøjk ojts yikmo'odi, jøts meets kidi xyikwindigøy ja m'anmija'win jam Dios wyindum, yide'en idø'øn ja Abraham Dios ojts ñii'mxyi: "Tuki'iyyi ja teety ja taq, ja u'nk ja una'jk nøjkx yikunuu'kxkøxti mets m'ap mets m'unaq'jkøjxp." ²⁶ Ku ja Dios tyikpidsiimy jadigojk ja y'U'nk Jesús jap oo'kpi jutjøtpy, jawyeen ja ojts mdanigueoxyidi jøts ja mgunuu'kxitidit, jøts níduki'iyyi xmajtstu'uttit ja mga'ødyu'unindi.

4

Ku ja Pedro møøt ja Juan ojts twingunøjkxitidi ja

kudunktøjkti

¹ Nay ixam idø'øn ja Pedro ja jaa'y wyinaty tmigajpxti møøt ja Juan, ku ja teetyøjk jam myendøø møøt ja tsaptøjk ejx'ejtpi wındsøn, jøts møøt ja saduceotøjkti. ² Tø dø'øn ja wyinaty yikxon yjanch'ambøkti, ja'agøjxp ku ja Pedro møøt ja Juan tyik'ixpøkti ja jaa'y, ku ja wya'andi jøts ku oo'kpi pyidsø'ømdit jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, kumi tø ja Jesùs wyinaty kø'øm pyidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ³ Xjats idø'øn ja ojts yikmajtsnidøø ja yiktsumnidøø, kyimjabomniøø ja yiktiidyundøø kumi tsuu'nip wyinaty ku ja yiktsumdøø. ⁴ May jaa'y idø'øn wyinaty tø tjanchjawidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, pøn jaty ja wyinaty tø tpatmadowdi; jawaani kamagoxk mil ja yikmachoopidsimy ja yaa'dyi pøn tjanchja'widi ja nwındsøn'ajtim, ku ja wyinaty tø tmadowdi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky.

⁵ Xjats ja'abi xøøw winets ja wındsondøjk ñamyujkidøø jam Jerusalén midi t'ana'amdiøjk ja kajp, nay ojts idø'øn ja mayja'a'y jam myendøø, møøt ja kajpxwejpitøjkti midi tundip jam tsaptøjkjotp; ⁶ nay jam idø'øn ja Anás wyinatymi pøn ja teetywındson'ajtip møøt ja Caifás, møøt ja Juan, jøts møøt ja Alejandro, nidukil'iyyi ja jam wyinatyi niwinø'øn ja pyaqat'atyidi ja teetywındson'ajtk. ⁷ Xjats ja Pedro yiknajtswa'widøø møøt ja Juan, jøts ja ojts yikpikta'akti jam agujk'äm, winets ja yiktiibyøjktøø, yide'en ja ojts yiknøjmidøø:

—¿Pøn yø jade'en tø mdanigutujk'atyidi jøts jade'en m'adø'øtstit, pøn jade'en tø m'anemeyidi?

8 Xjats ja Pedro y'adsøøy, kumi tø ja Espíritu Santo ja wyinaty amuum tyatøkiyi, jøts ja tnimqay:

—Meets wındsøndøjkti, meets møjaa'dyøjkti pøn jaty tsinaadyip ya Israel: **9** ku øots idø'øn jade'en tø xyiktiiy sa tø chø'øky yø pamaa'y, sa yø tø yik'øduñ, **10** n'adsojimbetp øots ja m'ayuujk, nnigajpxp øots ya mayja'a'y agujky, jøts tnijawidit niduki'iyyi pøn jaty tsinaadyip ya Israel, jøts yø ja'a'y ixa tyanı mee mwinduuuyj møk møjaaaw. Ja nwindsøn'ajtim Jesucristo ja' yø tø yiktsø'øgyi pøn kugajp'ajtp jam Nazaret, ja' midi meets ojts xyikruspety, jøts ja' Dios Teety tø yikpidsimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. **11** Jade'en idø'øn ja Jesús ñamyayi tø ñojkxni ejxim ja tsaq midi meets jagam m'ixjibejp, midi mee mgayiktuun jam pøchkyøjxp, jøts ja' ixyam ne'egi tø pyidsimy jadigojk jawaani øy, midi tmach'etkøjxp tuki'iyyi ja pøch'aaw. **12** Niøøn jadu'uk xkayiknitso'ok'ajtint sa adøm Jesús xyiknitso'ok'ajtyindi, pøn ja Dios tu'ugyi tø ttanibiktaagi ya naxwiin.

13 Xjats ku ja kudunktøjk t'ejxti ja Pedro møøt ja Juan, ku ja jade'en møk'ampy wyingugajpxiyidi, winets ja t'ejxkajptøø kudam ja kya'ixpikyidi, ku ja ñugoja'a'yidi, jøts ja jade'en nugo myaydi tyajti, winets ja t'ejxkajptnim jøts kudam ja yja'adi pøn ja Jesús wyinaty tø tmøøtwidetti. **14** Jøts ja jaa'y midi wyinaty tø chø'øky, jam idø'øn ja wyinaty tmøøtanidi, paty ja kudunktøjk ka' t'ukmidsepwaniøø. **15** Xjats ja yikajxpidsømdøø ma ja mayja'a'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts ja kudunktøjk ja agø'ømyidi tkajpx'øyidøø. **16** Yide'en ja ñawyajnidøø:

—¿Sa yø ja'a'y njanchtuu'nindit? Pø tyumnija'winidipxi yø' pøn jaty ya tsinaadyip Jerusalén jøts ku yø jade'en tø tyiktuujnidí ja Dios myøk'ajtin, ¿ti jats adøm ja ngagupijkyim ku dø'øn ja jade'en tø yjanchjaty? ¹⁷ Wan yø tkajpx'adsø'lka'andi, jøts ja Jesúś ka'ap ja yja' y'ukyikajpxyø'øñit jam mayja'a'y agujkp.

¹⁸ Xjats ja twaqdsoodøø ja Pedro møøt ja Juan, ja møk'ampy t'ana'amdøø jøts ja kidi jade'en ja ja'a'y t'ukyik'ixpøjknidi, ka'ap ja jade'en t'ukajpxwø'kxinidit ja Jesúś yja'. ¹⁹ Winets ja Pedro y'adsoodøø møøt ja Juan, jøts ja wyandøø:

—Ukwinmaagyukidim kø'øm pøni tiy tam jade'en, pøni øy tam ja Dios jade'en tjawi ku mee ne'egi myikmimado'ot, jøts ja kyayikmimado'ot. ²⁰ Nijuuni øøts ja ngamajtstu'utt midi øøts ja'a'y nduk'ixpijkpy, kumi tø øøts ja jade'en kø'øm ndyimyadøy, jøts kumi tø øøts ja jade'en kø'øm ndyimy'ixy.

²¹ Winets ja kudunktøjk ja ojts kyajpx'adsø'øgiyidi jøts nigidi'iyam ja ojts tyimyikmatsti, yikmajtstutøø ja jadi'iñi. Nigidi ja yikmiwøinmøaq'nbyajtidøø sudso ja tyik'ayo'ombøattit, kumi tsø'jkidip ja', niduki'iyi ja kajp ja'a'y wyinaty tkajxøknidi ja Dios. ²² Jade'en idø'øn ja pakma'at ja'a'y chøøjky, jam idø'øn ja ja'a'y yjumøjt ja wyinaty wixijkxy myajtskin pøn ja Dios yiktoojkiyøø.

Ku ja Jesúś yjanchja'wibø t'amidooodøø ja møk'ajtin

²³ Xjats ku ja Pedro møøt ja Juan y'awa'atspidsømdøø, winets ja myigu'uk ja

tninøjkxtøø ma ja jap wyinatyi, jøts ja ojts ttamimadya'akti sa jaty teetywindsøn sa jaty møjaa'dyøkti ja wyinaty tø ñih'mxyidi. ²⁴ Xjats ku ja myigu'uk ja jade'en tmadoodøø, wñnets ja niduki'iyi ja Dios t'ajot'ajttøø:

—Kuuyi me Dios Teety jadu'uk møk'ajtin møk xmøødi. Tø xyiknajtskojgyixy tuki'iyi wñø'øn ja pikta'aky y'ity naxwiiñ, wan tsajpi, wan tnaxjxi, wan tnøøji tmejyi. Tum mets yø mja'ajtpy amuum.

²⁵ Nayi mets ja David ja Espíritu Santo mduckyik'agajpxiyii'ñ ku ja xyikwaañ yide'en:

‘Tigøjxp ku ja'a'y kajp kajp nugo jotkøjxpim t'ejxti pøn ya jagagugajp'ajttip, pønts ya kugajp'ajttip,

jøts yø tmidundigøøwyamidi ja nwindsøn'ajtim?

²⁶ Ja wñdsøndøjkti midi yikutujktip ya naxwiiñ, ja' tø tmidsepøkti ja nwindsøn'ajtim,

jøts ja ja'a'y midi t'ana'am dip ja kajp, tø ja ñamyukyidi may'ampy,

jøts ja tnibidø'kti ja Dios Teety, nayide'en ja tmidsepøkti ja yiknitsokpi midi ja Dios Teety kyejxpy.

²⁷ Jøts janch tø dø'øn yjaty, kumi jade'en ja Herodes mørøt ja Poncio Pilato tø tminamyukyidi ja wenk ja'a'y jøts nayide'en yø israelit ja'a'dy i ya møy kajpjøøjty, ja' idø'øn jade'en tø yikmidsepiky ja m'U'nk Jesús pøn janch tsuj janch wa'ats, pøn me kø'øm tø xanibiktaagi yiknitsokpi. ²⁸ Tø dø'øn ja ja'a'y ja jade'en yjanchtuñi sa mets ja wyinaty kø'øm tø xanibiktaagi jøts ku ja jade'en yjatt, tøts idø'øn ja jade'en yjaty. ²⁹ Dios Teety, ejx ix Yam sa tkajpx'adsø'øgidi ja ja'a'y, yikjotmøkpøk

yø mdumbi jøts kyatsø'øgidit ku tkajpxtit ja mgajpxy ja m'ayuujk. ³⁰ Mo' møk'ajtin, mo' pudøjkin jøts tyiktso'oktit ja pamæa'y jøts tyikwingaxø'oktit ja Jesúus myøk'ajtin.

³¹ Xjats ku ja chapkajpx'abajtidøø, winets ja Dios tyikmiiñ ja ujx ma ja jam wyinaty tø ñamyukyidi; xjats ja jade'en ja Espíritu Santo yikjotmøkpøjkidøø, jøts tkajpxwa'kxidøø amumjoojt ja Dios kyajpxy ma jaty ja wyidejttøø.

Ku ja Jesúus pyadumbitøjk amuki ja pyikta'aky tja'ajtti

³² Ja mayja'a'y midi wyinaty tø tjanchjawidi ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, tu'ugyi ja wyinmaañidi, ka' pøn wenk wyinmay, nitu'ugin nipøn ja pyikta'aky tkaja'adijy, tyumja'ajtip idø'øn ja niduknax, ka'ap ja pøn tja'aty nadyu'uk.

³³ Jøts ja kudanaabyi jotmøk'ampy ja tnigajpxti tnimadya'akti ja nwindsøn'ajtim Jesucristo, sa ja pyidsiimy jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. Dios idø'øn ja yikxon pudøjkin møøjyidip. ³⁴ Jøts nipøn nit ikyal'ijtxyi, kumi tyoo'ktip ja ñaqajx ja', kumi tyoo'ktip ja tyøjk ja' pøni pøn jaty jam ja pyikta'aky tmøøt'ajtp, jøts ja ñimeeñ ja tyikmenidi,

³⁵ jøts ja ttagødøkidi ja kudanaabyitøkti. Ja'ats ja tyikwa'kxtip, jøts ja ttagumaydi pøni pøn jam tigati ka'ejtxiyip. ³⁶ Jamts idø'øn wyinaty tu'uk ja israelit jaa'y pøn ja Leví y'apteety'amøjip, José dø'øn ja xyøøw, jam ja wyinaty tø kye'exy ma ja naajx jam møj meyjyotp midi txøøw'ajtp Chipre. Ja'abi jaa'y ja kudanaabyitøjk yikxødigatstøø, jøts ttejtøø Bernabé midi tyijpy kajpxjot'amøjkibi;

³⁷ ja'ats idø'øn tto'jk ja ñaqajx jøts ja tyikmiiñ ja

naxtsow, jøts ja ttagødøjkìyì'ñ ja nwìndson'ajtim kyudanaabyì.

5

Ku ja Ananías jøts ja Safira tmidundigøødyøø ja Espíritu Santo

¹ Jamts idø'øn wyinaty jadu'uk ja jaq'y pøn txøøw'ajtp Ananías, jøts ja ñidø'øxy Safira txøøwi, ja'ats idø'øn tto'ktøø ja ñaqjx tukam. ² Xjats ja kujkwa'kxy tmidanidøø naxtsow, jøts ja ojts kujkwa'kxy ttaninijkxy ja kudanaabyitøjkti, jade'en ja ttanikajpxy jøts ku ja jam ka'pxy, ka'ap ja jade'en ttukmadøy, wa'ats ñidø'øxy ja møøt tnijawi ku ja jade'en y'adø'øtsti. ³ Xjats ja Pedro tnimaaay ja yaq'y:

—Ananías, ¿tiku mik'u' tø mdatøkiyi jøts jade'en xjawiñ'øønwä'añ ja Espíritu Santo, kidi kujkwa'kxyip tø xyikmiñ? ⁴ ¿Ti kidi ja kam xkø'ømnaajxi? Jøts ku tø xøøky, ¿ti kidi ja meeñ xkø'ømja'aji jøts xkøyakt pøni winø'øn kø'øm xkøyakwa'añ? Dios tø xawin'iiñ, kidi øødsip.

⁵ Ja'ayi Ananías jade'en tmadøøy, winets ja jatyi øøky ñaxkidaajky. Ku ja jaq'y ja jade'en niduki'iyi tnimadoodøø jøts ja yjanchø'jkidøø. ⁶ Xjats ja una'jk jaal'y myendøø, jøts ja t'abejtøø ja oo'kpi jøts ja t'atsyiknaxøjkidøø.

⁷ Tigøøk oorinìn idø'øn ja wyinaty jade'en tø yjaty, ku tyøjkìyì'ñ ja Ananías ñidø'øxy nay jam, ka'ap ja tnijawi pøni tidam idø'øn wyinaty tø tyuñi.

⁸ Xjats ja Pedro ja tyiibyøjkøø, jøts ja ojts ñii'mxyi:

—Nigajpx, ¿jade'en idø'øn ja naqjx tø xjanch-tookti winø'øn tø xanitejti?

Winets ja y'adsøøy jøts ja wyaaqñ:

—Jade'en øøts ja tø ndøøky.

⁹ Xjats Pedro ja tnimaaq:

—¿Tiku jade'en tø xkajpxy'atti ku ja Dios Teety y'Espíritu Santo jade'en xwin'øøndi? Ixa ja jaa'y tøk'agi'jy myendi midi ja mniyaa'y tø y'atsyiknaxøkiyi, jøts mets inet m'atsnajxøjkimyip.

¹⁰ Winets ja tø'oxy jatyi øøky ñaxkidaajky jam Pedro tyekyjø'om. Xjats ku ja una'jk jaa'y tyøjkidøø, øøky ja jap tpattøø ja tø'oxyøjk, winets ja ojts jatyi tyikpidsømdi, jøts ja ojts t'atsnidajidi nay jam ñiyaa'y pyukø'om ma ja jam wyinaty tø yiknidajì. ¹¹ Winets ja Jesús yja' niiduki'iyi yjanchø'kjidøø, jøts nayide'en pøn jaty ja ojts jade'en tnimadowdi.

*Ja mamyilagri midi ja Jesús kyudanaabyi
ñankyejxidøø*

¹² Møk idø'øn ja Jesús kyudanaabyi ja milagri ttundi jam mayja'a'y agujkp; jøts niiduki'iyi dø'øn ja Jesús yja' jam yø'ømyuktì møj tsaptøjk agø'øm midi yiktejp Salomón Tyøjkweenk. ¹³ Janch chøky'ajtip idø'øn ja kajp jaa'y ja', ka'apts ja niiduki'iyi ja jomtøkwiniñmaaqñ tjagyapti, jøts jap ñøjkxtit ma ja Jesús yja' jap ñamyukyidi. ¹⁴ Namay idø'øn ja Jesús y'ayuujk yikmibijky, jade'en ja yaa'dyøjk jøts nayide'en ja tø'oxyøjk. ¹⁵ Ja'agøjxpts ja pamaaq'y yap yikiidyaktøø yap ma tuu' ñaxy, nay yap ja yikpikta'aktì myaababajtkijxpy jøts tø'økyøjxp, jøts ja cho'oktit ku ja Pedro yap wyinaty ñaxy, øy ja y'aga'ax ja'ayi tyapaadìyidit. ¹⁶ Jøts nayide'en ja wenk kajp midi ja Jerusalén myiwingon'ajtpy, ja'ats tyikmendøø ja pyamaaq'y jøts nayide'en pøn

jaty wyinaty tø møk'ampy myachiyi ja mi^{ku}'; xjats jade'en ni^{duki}'iyi choktøø.

Ku ja Pedro møøt ja Juan yikjemdundøø yiktedundøø

¹⁷ Wⁱnets ja teetywindsøn møøt ja saduceit jaa'y ojts nawyinaxi tjawidi, ¹⁸ wⁱnets tmåtstøø ja Jesùs kyudanaabyi, jøts jap tsumdøø ma ja kajp jaa'y pyuxøjk yap. ¹⁹ Xjats nwindsøn'ajtim ja puxøjk agaj ojts tyik'awa^qach jøts tyikpidsiimy, jøts ojts tnøjmi:

²⁰ —Nøjkxti jam møy tsaptøjkjøtpy, tukmadowdi jam ja jaa'y ja øy'ayuujk midi ndajujky'ajtindip.

²¹ Xjats ku dø'øn jade'en yikni^maydi, wⁱnets jøpyi nøjkxtøø jam møy tsaptøjkjøtpy, jøts ja jaa'y ja jam tyik'ixpøjktojkidøø.

Yam idø'øn ja teetywindsøn yap wyinaty udy'a^ky twaq^dsoodinim ni^{duki}'iyi ja møjaa'dyøjkti midi ja Israelit jaa'y yikutujk'adsinaadyip, jøts ja Jesùs kyudanaabyi nayıde'en yikwa^dsowa^andi pøn wyinaty tø yiktsumdi. ²² Xjats tkejxy ja teetywindsøn ja tyumbi, jøts ku jam yjaja'ttøø jam puxøjk agø'øm, nitu'uk ja ojts tkapaa^tti pøn idø'øn jayiktanigaxtip; wⁱnets ja jadi'iñi wyimbejtnidøø ²³ jøts ttukmadoodøø ja teetywindsøn, jøts yide'en tnimaadyøø:

—Ku øøts jam tø njaa^qty, aduky øøts ja puxøjk jam tø nbaaty, jam idø'øn ja soldadi y'ejx'etti puxøjk agø'øm; xjats ku øø tø nyik'awa^qach, ni^pøn øøts yap nitu'uk tø ngapa^qaty.

²⁴ Xjats ku dø'øn jade'en tmadoodøø ja ayuujk ja møy teetywindsøndi, jøts møøt ja tsaptøjk adsinaabyi, wⁱnets nawy^añidi: “¿Sudso'ampy

nm̄idabyaqajtindit, sudso'ampy yjøpkøxt yø
jade'emb̄i winm̄aa'ñ?" ²⁵ Jøts w̄inet jatȳi tu'uk
yja'lty ja jaa'y, jøts ja wyaañ:

—¿Kidi xn̄ijawidi? Pø ja'axi yik'ixpøjkt̄i jam m̄oj
tsaptøjkjotp midi meets tø x'uktsumy.

²⁶ Winets ja tsaptøjk adsinaabȳi tm̄ødifyiñ ja
tajkt̄i, jøts ojts twaawidi ja Jesús kyudanaabȳi,
nis̄a dø'øn ja tkatundi, tsø'jkidip ku ja kajp jaa'y
myi'ambøkiyidit jøts ku jomøñ chaaga'adsiyidit.
²⁷ Ku dø'øn tyikja'ttøø, winets ttawingugajxidøø
ma ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabȳidi, winets ja
teetywindsøn tn̄im̄aay ja Jesús kyudanaabȳidi:

²⁸ —Tø øots nnigajpxy jøts ku øots ojts nyiku-
tuky, jøts ku meets ja Jesús yja' ya niwine'enin
xkanãky'ixpøkiyidit. ¿Ti dø'øn ixyam jade'en tø
xundi? Meets ixyam jinaxy tø xuknija'wiguixy ja
m'ixpøjkin ya Jerusalén, jøts øots xukpøky'atwa'añ
nayide'en ja Jesús y'o'jkin.

²⁹ Winets ja Pedro t'adsojimbettøø m̄øøt ja
myigu'uk:

—Kuwani øots ja Dios yja' nbaduujniyi jøts
ka'ap ja jaa'y yja'. ³⁰ Ja Dios Teety pøn adøm
n'apteety'amøj Dios'ajttøø, nay ja' kø'øm tø
tyikjujkpyiky ja Jesús, pøn meets kruskøjxp
mmiwopajt kyøjø'øm tyekyø'øm, jøts jade'en
xyik'oaktøø. ³¹ Tø ja Dios ja kø'øm tpikta'aky
møj windsøn y'aga'ngyø'ampy jøts yikutukt, jøts
nayide'en ya tyiknitso'ok'att ja naxwii'ñit jaa'y,
paty Dios jade'en t'ayo'ixy ja Israelit jaa'dyi, jøts
jade'en yikpojkpimaa'kxtit ku tmajtstu'uttit ja
pyøktyu'unin. ³² Wa'ats øots idø'øn ja nnijawí
ku ja Dios Teety idø'øn jade'en ttuuñ, jøts

y'ijxpy nayide'en ja Espíritu Santo midi ja Dios Teety tyuktatøjkip ja yjaa'y, pøn jaty ja kyajpxy paduujniyip.

³³ Xjats ku dø'øn ja Israelit jaa'y jade'en ja kyutujk adsinaabyi tmadoodøø, jøts ja Jesùs kyudanaabyi yikmi'ambøktøø jøts yik'ookwajnidøø. ³⁴ Jamts wyinaty niðu'ukti ja kutujk adsinaabyidi pøn yiktejtip fariseit jaa'y, ja' xyøøw Gamaliel midi tnankyl'ixpøjkiyip ja Moisés kyutujk, jøts janch tsojkiyip idø'øn ja kajp jaa'y ja'. Ja'ats ttanaagyukiyii'ñ, winets tkajxpidsimgijxy ja Jesùs kyudanaabyi, jøts ja jap mimøj t'atsyik'awixy abiky tsoo. ³⁵ Xjats yiknimaadyi ja kutujk adsinaabyidi:

—Meets Israelit jaa'y, kidi yø jaa'y nugo ajawì sa xundi. ³⁶ Ja'myatsti ku ojts tu'uk ja jaa'y ñamyøjpikta'agyi windsøn pøn txøøw'ajtp Teudas, jøts ja kyutujk ojts ttawin'iñ ja jaa'y nimaktaxk magø'pxy. Winets ja soldadi ojts yik'øogyi ja kya'øwyinmaaq'ngyøjxp, xjats ja jadil'iñi wyindigøøgyøjxti pøn jaty wyinaty ø tpabøkti. ³⁷ Xjats jadigojk yjajtkojmi nayide'en ku ja gobierni tmachomujky ja yjaa'y, winets nay ja'abi tiempi tu'uk ja Galileit jaa'y ojts kø'øm ñamyøjwindsønbikta'agiyi jøts namay ja jaa'y nayide'en ttukmibijk; winets ja soldadi nayide'en yik'o'jkiyøø, xjats ja jade'en kyutigøøy ja kyutujk. ³⁸ Paty ø nwaa'qñ jøts xmajtstu'uttit yø'øbi jaa'dyi, ka'ap nugo xatøjkiyidit ja wyinmaaq'ñ. Pøni kyø'ømwìnmaaq'ñ yø'ødi, kudigø'øpyts yø tsojk; ³⁹ pøni Dios yja' yø', nijuunits meets yø xkayikudigø'øty. Øyim mnay'ejx'etiyidit; kidim

Dios m̄ø̄t nugo mdseptundi.

40 Xjats ku dø'øn ja Gamaliel jade'en kyajpxy'abajtiyii'ñ, jøts ja kutujk adsinaabyitøjk udy'aaky tmibøjkøjxtøø. W̄inets twaqdsoodøø ja Jesú̄s kyudanaabyitøjk jøts tyik'ayo'ombaattøø, xjats tnimaadyi jøts ka' nugo tjaakajpxwa'kx'adø'øtstit ja Jesú̄s y'ixpøjkin; w̄inets jadi'iñi tmajtstu'ttøø. **41** Xjats ja Jesú̄s kyudanaabyi jap pyidsømdøø mā ja israelit ja'a'y kyutujk adsinaabyi japti, jotkujk idø'øn ja ñayjawiyidi kumi tø ja Dios ja wyinaty tyanibiktaagiyidi, jøts ja jade'en y'ayo'odit Jesú̄s køjxp. **42** Ejtp idø'øn ja jabom jabom tnigajpxti tkajpxwa'kxidi ja Jesú̄s yja', jøts ja ja'a'y jade'en ttuk'ixpøkti jap møj tsaptøjkjøtpy jøts nayide'en awingujky tøjkjøøjty, nijuuni dø'øn ja tkamajtstu'ttøø.

6

Ku ja niwixujkpi yaa'dyøjk yikpiktaktøø ejx'ejtpi

1 Nay ja'abi et, nay ja'abi jumøjt idø'øn ja ja'a'y ñamayi'adøtstøø pøn jaty ja Jesú̄s yja' pyaduujnidip. Jøts ja' midi tkajpxtip ja griego ayuujk, ja' idø'øn ojts y'øø'mbinaxwa'akti jøts tni'øønidip ja myigu'uk pøn tkajpxtip ja israelit ayuujk, ja'agøjxp idø'øn ja y'øøndip ku ja kyu'øktyø'øxy ja kyayik'ejxti yikxon, ku ja jii'kxy jabom jabom yjawa'kxy. **2** Ja' idø'øn ja ñi'øøndip, w̄inets ja nimakmajtskpi ja'a'y pøn tkudanaadyip ja nwindsøn'ajtim Jesucristo, ja'ojts niduki'iyi tnankñamyukyidi ja Dios yja'a'y, jøts ja tnimaadyøø:

—Ka'ap jade'en y'øyi ku øots ja jii'kxy nyikwə'kxt, jøts øots ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky nga'atskajpxwə'kxit, ¿ti juuni øots ja n'atstuñ? ³ Migu'uktøjkti, paty øots yikxon ndyimñigajpxy, ixa'adi niwixujk jaa'y, nay jaayi dø'øn kø'øm mnawyx'ejxit, ja' idø'øn m'ixa'adip pøn windsø'ogi'ejtip, pøn ja'gyukidip, jøts pøn ja Espíritu Santo tmøøt'ajtip, ja'ats yøtunk mdaguwanidip jøts ja jii'kxy ja jade'en tyikwə'kxit. ⁴ Øots dios'ajot'ajtwamp øots njaaktyimdyuk'ixpøjkwampy øots jaa'y ja Dios y'øgyajpxy y'ømyadya'aky.

⁵ Xjats niðuki'iyyi ñagyajpxkyupøjkidøø, winets ja Esteban yikpiktaajky yikjii'kxwyə'kxi, ja jaa'y pøn idø'øn ja Dios møk tjanch'ajot'ajtp, pøn tmøøt'ajtp ja Espíritu Santo. Ja'ats idø'øn jade'en yikwiwejtstøø møøt ja Felipe, møøt ja Prócoro, møøt ja Nicanor, møøt ja Timón, møøt ja Parmenas, jøts møøt ja Nicolás pøn tsoo'mp jam Antioquía, ja' midi wyinaty jekyip tø t'ukpabiky ja israelit jaa'y chïnaq'yindi. ⁶ Xjats ja jam wyinaty tø tyikmendi ma ja nwindsøn'ajtim kyudanaabyi jamdi, jøts ja tkunuu'kxtøø jøts ja jade'en tkønixajtøø.

⁷ Xjats ja Dios kyaajpxy jade'en myøjtak'adii'ich, mayi'adøtsp idø'øn jade'en ja Dios yjaa'y jam Jerusalén, kø'ømbaat ja teetyøjkti tjanchja'wiñidi, kø'ømbaat ja t'ajot'ajtnidi ja nwindsøn'ajtim Jesucristo.

Ku ja Esteban yiktsumnaa

⁸ Jamts idø'øn ja jaa'y wyinaty tu'uk midi txøøw'ajtp Esteban, ja' idø'øn ja Dios myøk'ajtin

amuum myøøt'ajtpy, Dios idø'øn ja kyunuu'kxin nayide'en amuum myøøt'ajtpy, jøts ja jade'en ttuuñ ja myilagri Dios myøk'ajtingøjxp jam mayjaq'y agujkp. ⁹ Nay jamts idø'øn ja jaq'y wyinaty midi winaagin, pøn xuminøjkxtip ma tsaptøjk jam yikxødijy Esclavos Libertados. Jam wyinaty ja'adi midi tsoo'ndip Cirenit etjopt, jøts Alejandriit etjotp, jøts Ciliciit etjotp, møøt Asiit etjotp. Ja'ats idø'øn tnibidø'øktøø ja Esteban, jøts ja jade'en xe ya ñadyamigajpxnibøjkidøø; ¹⁰ jøts nigidi dø'øn ja tmidanaadyøø sa ja Esteban ojts wyaq'añ, kumi wiy'ajtin ja yiktumpy, jøts nayi Espíritu Santo ja pudøjkiyip. ¹¹ Xjats ja mayjaq'y winaagin tmijuudyøø ja myigu'uk, jøts idø'øn ja wyq'andit jøts ku ja Esteban wyinaty tø tka'ödyijy ja Moisés jøts ja Dios. ¹² Xjats idø'øn ja jade'en jotkøjxpim tuk'ejxpìnaxwa'akti ja myigu'uk, niðuki'iyi ja mojaq'dyøjkti møøt ja kajpxwejpítøjkti; jøts ja t'adinaadyujktøø ja Esteban, xjats idø'øn ja jade'en tmajtstøø jøts ja tyiknøjkxtøø jam møy kutujktaqajkjotp. ¹³ Nay ojts idø'øn ja tpiktakmidi ja testigi pøn tnidaay'ajtp ja Esteban, yide'en ja wyq'andøø:

—Ya'at jaq'y niðuuni yø tkamajstu'uty ja kya'øy'ajtin, xumi jade'en yø tpagajxpy tpaxi'iky yø tsaptøjk, nayide'en yø ttuñ ja Moisés kyutujk. ¹⁴ Ti yø jade'en ñadyijyi, pø tøts øøts yø jade'en kø'øm ndyimyadøy ku yø jade'en wyq'añ, jøts ku Jesúz (ja Nazaretit jaq'y) tyikudigø'øty yø tsaptøjk møøt yø tsinqaq'yin midi ja Moisés yiktaan.

¹⁵ Exam ja jade'en wyq'andi, winets ja mayjaq'y pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip, ja'ats ojts t'ejxti

ja Esteban jøts ku wyeen y'aaw ja jade'en kyaxi'iky sám ąnkilisin.

7

Ku ja Esteban kø'om yjanagyugajpxøø

¹ Winets ja teetywindsøn ttibyiky ja Esteban, yide'en ja tñimqay:

—Janch jade'en mets tø m'adí'ich?

² Xjats ja yøñ'ampy t'adsøøy, jøts ja wyaañ:

—Mee migu'uktøjkti wínø'ón myikteedyidi myiktaaqidi, madowdi waani. Ku adøm n'apteety'amøj Abraham jap chinqay mä et txøøwi Mesopotamia, jøts ka'aním ja wyinaty ñijkxy tsinaabyi jam mä et txøøw'ajtmí Harán. Xjats ja Dios Teety pøn janch wä'ats janch møy ojts ñankyl'ijxyiyi, ³ jøts ja Abraham yikniimaay: "Majstu'ut yø mdsinaadyaqjk jøts nayide'en ja mmigu'uktøjkti, jøts mnøjkxt jam mä ja tsinaadyaqjk n'atstuk'ext." ⁴ Xjats ja Abraham choo'ndøø jam chınaadyaqjkjopti mä txøøw'aty Caldea, jøts ñøjkxtøø tsinaabyi jam Harán. Xjats ja tyeety jam y'oo'knäa, winets ja Dios Teety twaadsøøy ja Abraham mä ix Yam ndsinäa'yindi.

⁵ Jøts ku ja jade'en yja'aty niwinø'ónin ja ñaajx ja kyayikmøøy, nugo ja chinqay; jøts nay ja Dios Teety kø'om tyikutujk jøts yikmo'otním ja ñaajx mä chøønidit ja y'u'nk ja y'una'jk øy ja Abraham wyinaty yja'øky; ka'aním ja y'u'nk te ku ja Dios jade'en wyandqajky. ⁶ Jøts nayide'en ja Dios Teety tjaakniimaay ja Abraham, jøts ku ja y'u'nk y'una'jkti, y'apti y'okti ñøjkxtit tsinaabyi abikyajp, jøts yap jaay ja yjanchyiktunidit ejxiim

jíyujkin. Ku ja jap yja'attit, wínets ja jaa'y kyayik'ødyunidít maktaxk magø'pxy jumøjt. ⁷Xjats ja Dios nayide'en wyaañ: "Øts ndiidyu'ump ja jaa'y pøn mga'ødyunidip, pøn myiktunidip jíyujkin, jøts ngajxpidsø'ømdit kyø'ømnaxjotpti, jøts ø xwindsø'øgidit nay ya." ⁸Jøts nay yø Dios Teety móöt ja Abraham tkajpxy'ajty sa jaty ja ejxpajt ja ejxa'an ku ja yikmo'odit ja naajx. Jøts tpiktaajkøø sa mutsk mixyu'nk yiktu'undit ku kya'axtit. Paty idø'øn ku ja Abraham y'u'nk kyaxi'jky midi txøow'ajt Isaac, winets jade'en ttundi sa tkajpxy'ajttøø jøts ja ejxa'an tpiktaajki ñe'kxkjxø, kyiduktujk xøow ja jade'en ttuuñ. Nayide'en ja Isaac ttuuñ ja y'u'nk midi txøow'ajt Jacob, jøts nayide'en ttuuñ ja Jacob ja y'u'nk y'unä'jkti nimakmajtsk pøn y'apteety'ajttøø ja Israelit jaa'y.

⁹'Ya'at Jacob y'u'nk y'unä'jkti midi adøm n'apteety'ajtindøø, myi'ajkidip ja y'uch José ja'adi, paty ja ojts ttoo'knidi jøts tyiknøjkxtøø jam Egiptit jaa'y y'etjotp. Jøts ja José, ka'ap ja Dios myajtstu'udyi niжуuni. ¹⁰Nay yø Dios pudøkjiyip ku y'ayo'ombaqaty. Jøts nay ja' ja møøjyip ja wijy'ajtin, ja'agøjxp chojkiyøø ja Faraón midi mój windsøn'ajtp jam Egipto. Nay ja' tpiktaajk ja José gobernador jøts ja yíkutukt jap kutujktaajkjøtpy, jøts nayide'en jap Faraón tyøkjøtpy.

¹¹'Wínets ja yuu myiñ jøts janch may ayo'on pyajtidøø jam Egipto etjotp jøts nayide'en jam Canaán, paty adøm n'apteety'amøjti ka'ap tpaattøø ti yjøø'kxtip. ¹²Xjats ku ja Jacob tnija'wøø jøts ku jap Egipto y'ity ariin, winets jap tkejxy ja y'u'nk y'unä'jkti pømbi

adøm n'apteety'ajtyindip. Jade'en ojts y'otsti mijawyeen. ¹³ Ku myimajtsk ojk ñøjkxtøø, winets ja José kø'øm ñankyl'ejxiyøø, jøts jade'en ja Faraón tnija'l'wøø kudam ñamyigu'uk'atyidi. ¹⁴ Xjats ja José twaqadsøø ja tyeety jøts nìduki'iyyi ja myigu'uktøjkti, nìdugui'pxy myakmokx nìduki'iyyi y'ejttøø. ¹⁵ Jade'en ja Jacob yja'jty ku yikwqadsøø tsinaabyi jap Egipto. Jap y'oo'knäa møøt adøm n'apteety'amøjti. ¹⁶ Xjats ku jam y'oo'ktøø, winets jam tyiknøjkxtøø Siquem y'etjotp ma ja Abraham jam wyinaty ja jut tø tjuy, midi ja Hamor y'u'nk tyooktøø.

¹⁷ 'Xjats ku ja Israelit ja'a'y myayiñidi jam Egipto ñaxjotp, winets ja Dios ja wyanda'aky y'adukwani midi wyandajk Abraham køjxp. ¹⁸ Winets ja Egiptit ja'a'y tpiktaktøø tu'uk ja møj windsøn, pøn tkanija'wip pøni sa ja José wyinaty tø y'atswindsøn'aty. ¹⁹ Ja'ats idø'øn twindaqay'ajt adøm nmigugajpti jøts tjemduuñ tteduuñ adøm n'apteety'amøjti, yide'en idø'øn ttuuñ jøts ku aguwanikjxp ttukmajstu'uty ja teety ja taakti ja myaxu'nkti jøts y'ooktit. ²⁰ Ja'abi xøøw ja'abi jumøjt idø'øn ja máxu'nk kye'jxy midi txøøw'ajt Moisés, jøts janch tsojki ja Dios ja!. Xjats ja Moisés ja tyeety tyaqak yikya'jkiyøø tigøøk po!. ²¹ Winets yikmajtstutnäa kuwani, xjats nay yø Faraón ñøøx ojts tpaaty, jøts tyikye'jky ejxim ja kyø'øm'u'ngin. ²² Xjats ja Moisés jap wyiji kyejy y'ixpijky, jøts midi ja Egiptit ja'a'y yjajtip, nay jap ja Moisés yikta'awaan. Ku ja jade'en y'ixpijky, kajpxwa'kx ja janch øy janch tsuj, jøts yjanchtumpy idø'øn ja kø'øm jade'en.

23 'Xjats ku ja Moisés wyinaty ja jyumojt wixijkxy, winets ja t'atspa^atwā'añ ja myigugajp ja israelit ja^ay. **24** Winets jap ojts t'ejxpaa^aty ja myigu'uk ku ja yap wyinaty ja egiptit ja^ay yjemduñi tyeduñi. Winets ja Moisés ja myigu'uk t'ayo'ijxy jøts tnigubøjk, paty ja tyik'^ølky ja' egiptit ja^ay. **25** Kumi jade'en ja yjawinmay jøts ku ja myigu'uktøjk tnijawidit, jøts ku ja Dios myo'owa'añidi ja awa'ats'ajtin, jøts nagyø'om ja twindsøn'attit; jøts ja myigu'uk ka'ap ja tnija'widøø. **26** Xjats kyimjabom'ajty, winets ja Moisés tpa^aty ja myigu'uk namajtsk, nache'jkidip tam ja wyinaty, xjats ja Moisés wyinmaay jøts ñamyiyu^atidit, jøts tnimaay: "¿Tiku jade'en mnayjemduñidi mnadyeduñidi, kidi mdukja^ayip meets?" **27** Xjats ja' midi ja myigu'uk wyinaty tjemdump ttedump jøts ja Moisés yiknajtstejimyaa, jøts ñimaajyøø: "¿Pøn mets tø mbikta^agyi yikutujkpi jøts øø x'ana'amt? **28** ¿Xyik'ookwamp øts nayide'en sam ja xyik'^ølky ja' egiptit ja^ay uxøø?" **29** Xjats ku ja Moisés jade'en tmadøø ja ayuujk, winets jatyi kyeejky ku yiknimaay jøts ku uxøø wyinaty ja ja^ay tø tyik'^øoky, winets ñijkxy yap tsinaabyi ma et yap txøowi Madián. Japts chin^aay sami ja'atja^ay, winets yap ja y'u'nk tpaajty namajtsk tum mixy.

30 'Tø ja wyinaty ch^anaañi wixijkxy jumojt, winets ñijkxy widejtpi jam tø'øts etjotp, wingon et ma kojpk jam midi txøow'ajtp Sinaí, xjats jam t'ejxpaa^ajty tu'uk ja ankilis jam jønjotp midi ujtsxi^amumgøjxp tøøpy. **31** Xjats ja Moisés ñigymaap tja'wiyii'ñ ku ja jøøn t'ejxpaa^ajty, jøts

ku tjaäkwingunøjkxøø wingon, winets tmadøøy ja Dios Teety y'ayuujk ku ja wyä'añ: ³² “Øts mets m'apteety'amøj xdios'ajtp nayide'en ja Abraham, ja Isaac, jøts nayide'en ja Jacob.” Xjats ja Moisés chø'øgidyojkiniña, jøts ka' y'uknadya'a'ejxiniyøø jøts twin'ext. ³³ Winets ja Dios Teety ñimaajiyøø: “¿Tiku yø mgø'øk xkajeñ, kumi tø øts yø nwí'ixy ya'at et? ³⁴ Kø'øm øts tø n'ixy ja njaa'y ku jam y'ayo'ombaatti Egipto, tø øts nayide'en nmadøy sa yjø'ødi sa ya'axti, sa yjatti sa kyubatti, ja' tø nnimiñ jøts nyik'awa'atspidsø'ømdit. Mada'ak, jøts jam mnøjkxt Egipto.”

³⁵ 'Øy ja Moisés wyinaty tø yjayiknøjmi jøts ku ja ka' wyindsøn'att, jøts ku ja ka' tyiidyu'unt, Diosts ja kø'øm kajxiyi jøts ja tyik'awa'atspidsø'ømt, jøts nayide'en tniwindsøn'att ja myigu'uktøjk, ja'agøjxp ku ja ankilis jam tyukmadoji ujts ximumgyøjxp jøøn agujkp. ³⁶ Nay yø Moisés idø'øn tyikpidsøøm adøm n'apteety'amøjti jam Egipto, jøts nayide'en yjanchtuun ja milagri jøts ja Dios myøk'ajtin tyiktuujnøø, jade'en ttuuñ jam Egipto, jøts nayide'en ma ja Tsajpts Mejy, jøts jam tø'øts etjotp, winet ku jam jade'en chinäay wixijkxy jumøjt. ³⁷ Nay yø Moisés idø'øn tnimaay ja israelit jaal'y: “Myiktanigaxtip ja Dios Teety ja kyugajpxy tu'uk, nayide'en idø'øn ja mye'ent sam øts ja jawyeen tø xkejxyin, jøts nay adøm idø'øn ja nmigu'uk ja'. Ja'ats idø'øn mbadu'unindip.” ³⁸ Nay yø Moisés idø'øn kyudanäay ja yjaa'y jam tø'øts etjotp ma ja kojpk txøøwi Sinaí, ku ja ankilis myøøjyøø ja øgyajpxy ja øy'ayuujk midi ndajujky'ajtindip; jøts adøm ja nayide'en nnija'wint.

39 'Xjats adøm n'apteety'amøjti ka' tpadundøø pøni midi ja Moisés yjanãnktyunwajnip, jam ja ne'egi jadigojk ñøjkxwa'andi nay jam Egipto, jøts ja Moisés jade'en yikmajtstu'utwø'añ. **40** Wìnets tnimaadyøø ja Aaron: "Yikojik øøts nwenkdiosti jøts øøts ja' xuu'wø'at, kumi ka'ap øøts nnijawí pøni sa ja Moisés yjaty ku øøts nichøky'ampy xyikpidsiimy Egipto." **41** Xjats tyik'a'øyinøaxti ja løjch, jøts tyik'oo'kti namay ja jiyujk, ja' idø'øn tyamiyoxtip tyawindsø'jkidip ja løjch awanax, wìnets ja' ttaxondaktøø midi kø'øm yik'øyidøø. **42** Xjats ja Dios Teety myajtstuujtidøø jøts ja wyaañ, wan yø wenk dios yja'tpaduujnidì, wan tmøadsa'ji wan ttii'ji. Yide'en idø'øn ja Dios Teety kyugajpxy jap ñøkyjøtpy tjaadyandi:

Ku meets jam mduu'yø'øy tø'øts etjotp wixijkxy jumøjt,

¿myik'o'jkik meets ja jiyujk may'ampy øts nwindsø'jkingsøjxp?

43 Pø ka'axi yjade'eni, pø jinaxyi meets ja wenk dios yja' ixyam xpaduujniyi, ku ja dios Moloc møøt ja tyøjk xkiwyidejtiyidi ja tø'øts naxjotp.

Nayide'en jadu'uk ja wenk dios Renfán myaadsa' xpaduujnidì ja yja',

yide'en idø'øn ja kø'øm xyik'øyidøø jøts xwindsø'jkidøø.

Ja'agøjxp meets ngajxpidsømwaañidi jøts jam mnøjkxtit Babilonia jixkø'øm, jamts nayide'en m'ayo'ombaåttit.

Ya'at idø'øn ja Dios ja kyugajpxy tyukjaay, xjats ja Esteban yjaakwaañ:

44 'Nayide'en jam tø'øts etjotp ja n'apteety'amøjti tmøøt'ajttøø ja wetøjk tu'uk mä tpøkjø'økti ja kytujkti, tsaqagøjxp idø'øn ja yja'ayi, Dios idø'øn ojts tyuk'ijxyi ja Moisés sudso wetøjk y'øyit. **45** Xjats ku ja tiempi ñajxy jeky jumøjt, winets ja møjaa'dyøjkti tkøyajknidøø ja wetøjk møøt ja wyindsøn Josué. Winets ja myidsep tmimajadaktøø pøn jaty ja wyinaty tsinaadyip, kumi kø'øm ja Dios ja kyexyidi jøts ja chinaadyajk ja yikmo'odit. Nay ja wetøjk wyinaty yiktundip ku ja David yikutujky. **46** Jøts ja Dios ja ojts y'a'ejxiyi, paty ja tu'uk tkojwa'añ ja tsaptøjk mä ja chøønit ja Dios Teety pøn ja Jacob ojts Dios'ajtmi; **47** jøts ni ka'abyim ja tkøjy ja tsaptøjk; winets ku ja Salomón tyøki windsøn, ja'animts tkoj ja tsaptøjk. **48** Jøts øyim ja Dios jap kyidyimchøøni kuwani jap tsaptøjkøtpy midi ja ja'a'y yik'øyidip, kumi yide'en ja Dios ja y'ayuujk ttukmiyø'øy ja kyugajpxy ku ja yide'en wya'añ:

49 Tsajpjøtpy ø ndsøøni, jøts nayide'en naxwiiñ.

¿Ti ndøjk meets idø'øn myik'øyip, jøts ti tsinaadyaajk meets idø'øn xmo'owamp?

50 ¿Kidi øtsip jade'en tuki'iyi tø nyik'øyi?

51 Xjats ja Esteban tjaaknimaay yide'en ja myigu'ukti:

—Meetsxi mgamadoop mgaja'gyujkidip, jøts nijuuni meets ja Espíritu Santo xkagupøjkti. Jade'en mee nugo mjanch'ity sami n'apteety'amøjti. **52** Ja'axi tjemdundip ttedundip ja Dios Teety kyugajpxy, jøts tyik'oo'ktøø pømbi yjøpjä'widip ku ja myenwa'añ ja yiknitsokpi, pøn janch øy janch wa'ats. Ixyamts ja yiknitsokpi yjanchmiiñ, pø meetsxi ja mgøyajk jøts ja ja'a'y

yik'oogiyit. ⁵³ Pø tøxi meets ja ąnkilis ja Dios kyutujk mjamø'øyi jøts nika'ap ja xpadundi.

Ku ja Esteban y'ø'jky

⁵⁴ Xjats ku jade'en yiknimaadyøø ja windsøndøjkti, winets yikxon tjanchty-imyi'ambøjktøø ja Esteban. ⁵⁵ Kumi ja Espíritu Santo ja Esteban yjanchmøøt'ajtpy, winets ja chajp'ijxy jøts t'ejxpaa;jty ja tsuj'ajtin ja øy'ajtin ma ja Dios Teety, jøts nayide'en t'ijxy ku ja Jesús jam tyani Dios Teety aga'ngyøjø'øm. ⁵⁶ Xjats tnimaa;y pøn yik'ookwajniyidip:

—;Uk'ejxti! Awaa'tats øts yø tsajp ø n'ixy, jøts nayide'en n'ejxpaa;jty ja Cristo tyani Dios Teety aga'ngyø'ampy.

⁵⁷ Xjats ja jaa'dyi ka'ap ja tmadowdi, y'amatstip ja tyatsk ja', niyaxni niyjokni dø'øn tnibidøktøø jøts tmatstøø. ⁵⁸ Jøts tyikpidsømdøø aguwaa;nikøjxp yap kajpjøtpy; winets ja ni'øø'nibidi jawyeen ja chabixy tjandøø jøts ja ttuk'ejx'etti ja mixy Saulo, xjats idø'øn jatyi twika'tsnibøjkidøø ja Esteban. ⁵⁹ Yika'tsp wyinaty ja Esteban, jøts ja chapkajpxy jøts ja wyaañ:

—Nwindsøn'ajtim Jesús, mets ndagødøjkip ø n'anmija'win.

⁶⁰ Xjats ku jade'en wyaañ winets ñagyuxendyaajkiyøø jøts møk wyaañ:

—Kidi xukpøky'aty nmigu'uktøjkti yø n'o'jkin.

Kuts wyaañguijxy jade'en, winets y'oo'knaa.

8

Ku ja Saulo tjemduuñ tteduuñ ja Jesús yjanchja'wibidi

¹ Jøts ja mixy Saulo yjotkujk'ajty ku ja tyik'oo'ktøø ja Esteban. Xjats nay ja'abi xøøw, winets ja tsep cho'ondaajky møøt ja' pøn ja Jesùs yjanchja'widip jam Jerusalén. Paty yide'en niduki'iyi cho'onjøknidøø pøn ja tsep tkawandip, jøts jam ñøjkxti nay Judeit kajp wingon, jøts nayide'en Samaria y'etjotpti. May idø'øn choo'nidøø, ja'ayi dø'øn tøndøø ja Jesùs kyudanaabyi pøn nimakmajtskja'a'y'ajttip. ² Xjats winaagin jaa'y pøn ja Dios kyajpxy tpadundip, ja' tyiknajxøjkidøø ja Esteban jøts nayide'en tjanchpaya'axti. ³ Xjats ja Saulo txumika'øduñ ja myigu'uk pøn ja Jesùs yjanchja'widip, jøts t'ixaanibøjkøø tøjk tøjk. Kuts ja tpaaajty, jøts ja t'ixjidøjtpidsimy tyøjkjøtpy wan tjayaaq'i wan tjatø'øxyi, jøts ja tyikpuxøjktøki.

*Ku ja øgyajpxy ja ømyadya'aky ojts yikajpxwa'kxy
jam Samariit etjotp*

⁴ Xjats niduki'iyi midi ts oo'nidøø Jerusalén jøts ja ñøjkxtøø omagajp, ja'ats ja Dios kyajpxy tkajpxwa'kxiðøø midi anmija'win tyiknitso'ok'ajtp. ⁵ Xjats ja niðu'ukti, pøn txøøw'ajt Felipe, ja'ats nøjkx abikyajp jam Samariit y'etjotp, winets ja jam tkajpxwa'kxy sa yjajty sa kyubejty ja Jesùs. ⁶ Winets ja jaa'y yjanchñamyujkidøø namay, jøts ja tjanchpatmadowdi sa wy'añ sa kyajpxy ja Felipe, jøts ku nayide'en milagri ttuuñ. ⁷ Winets tyikpiðsiimy ja mamyiku' midi ja jaa'y wyinaty tø tyatøkiyidi, jøts møk idø'øn ja tjanchmiyaq'axti ku pyidsømdøø ja miku'; nay ja' tyiktsoojk may ja køxujxpi pakxujxpi, jøts

nayide'en tyiktsøøjky ja pakma'at jaa'dyi. ⁸ Paty idø'øn yjanchjotkujk'ajttøø ja jamit jaa'y.

⁹ Jøts nay jamts idø'øn ja yaa'dyøjk tu'uk y'ijty pøn txøøw'ajtp Simón, ja'ats jam yik'adujkp jøts nayide'en xyimay, ja'agøjxp idø'øn ja tjanchmøjawidi ku ja jade'en ñamyøjpikta'agyi ja Simón. ¹⁰ Xjats ja ñiduki'iyi ja møy ja mutskti tpatmadowdi pøni sa jaty ja Simón wyaañ. Winets wyandøø jøts ku tjanchmyøødø ja Dios myøk'ajtin.

¹¹ Jøts tpaduujnidøø ja yja' ku ja xyimay jøts ku ja yik'aduky, may jumøjt idø'øn ja wyin'øø'nidøø.

¹² Xjats ku ja Felipe tnigajpxkijxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky pøni sa yjajty kyubejty ja Jesús, jøts ku ja tnigajpxy ja Dios kyutujk midi ja yaa'y ja tyanitanaapy, winets ja yikpabøjknæa, xjats ja yaa'y ja tø'oxy ñøbajtøø. ¹³ Nayide'en ja Simón tpabøjknimæa, jøts ja ñøbajtmaa, jøts ja tjamyøøt'ajty ja Felipe, winets ja ñigyumaap tjanchja'wøø ku ja Felipe tjanchpikta'aky ja milagri, jøts ja Dios myøk'ajtin tyikwingaxi'iky.

¹⁴ Xjats ku ja Jesús kyudanaabyi pøn jam jaaktaøødø Jerusalén tnija'widøø, ku ja Samariit jaa'y winaagin tø wyinaty tkupøjkti ja Dios kyajpxy y'ayuujk jøts ku ja tpadu'undit, winets ja yjaakyikajxtøø ja Pedro møøt ja Juan. ¹⁵ Jøts ku jam yja'ttøø, winets tku'amidowdi ja Samariit jaa'y midi tpadundip ja Jesús yja' jøts tyatøkiyidit ja Espíritu Santo. ¹⁶ Ka'aním wyinaty ja Espíritu Santo tyatøkiyidi ja Samariit jaa'dyi; ja'ayi wyinaty tø ñøbattøø Jesús xyøøgøjxp. ¹⁷ Xjats ku ja tkonixajtøø ja jamit jaa'dyi, winets ja tyatøkjiyidøø ja Espíritu Santo.

18 Ku ja Simón tjanch'ijxy ku ja Jesús kydanaabyi ja Espíritu Santo ttuktatøki ja jaa'dyi, wînets ja juy t'amidøy, **19** jøts tnimqay:

—Tiku meets xkadamidøky yø Dios myøk'ajtìn midi mee mmiwidijtpy, jøts ø nayide'en øy pøn ngønixajt, jøts nayide'en nduktatøkit ja Espíritu Santo.

20 Xjats ja Pedro tnimqay:

—Pøni jap ja meeñ xmøødi, wan ja møøt mgudigøy, jade'enxi mets yjawí mwînmay jøts yø yiktoøky midi ja Dios yajkpy. **21** Ka'ats mets yø mbaat'atyiyi ya'at midi øø nmwidijtpy, ka' mets mwînmaaq'ñ y'øyi pyaqadi Dios wyingujky. **22** Majstu'ut yø mga'øwyinmaaq'ñ, minuu'kxa'ak ja Dios pøni maa'kxujkiyip midi tø xwînmay m'am mjotp. **23** N'ijxpy øts yjawí ku ka'øwyinmaaq'ñ xmøødi, yø'øts myikjem'adøøjtsip myikte'adøøjtsip.

24 Xjats ja Simón y'adsøøy:

—Ku'ajot'ajtik meets, jøts øts ja nbøky ngagu'ayo'ombaadit.

25 Xjats ku ja Juan møøt ja Pedro tnigajpxkøxtøø ja Dios kyajpxy y'ayuujk, jøts nay ja' tkajpxwa'lktip jam magyajpjotp nay ja Samariit y'etjotp, yide'en ja wyandøø sudso'ampy yø anmija'win ñitso'ok'aty, wînets wyimbejtnidøø nay jam Jerusalén.

Ku ja Felipe møøt nabqajtiyøø ja Etiopiit jaa'y

26 Xjats ku ja jade'en wyimbejtnidøø, jøts ja nwindsøn'ajtim y'ankilis ojts ja Felipe myigajpxiyi, jøts ñimqajiyøø:

—Pidø'ok mets jøts mnøjkxt abatkø'om'ampy, ja tuu' midi naxp Jerusalén jøts nayide'en Gaza.

Jade'en idø'on ja ankilis ñimaajyøø ja Felipe. Ja'abi tuu! idø'on naxp tø'ots ejotp ma ka'apøn chøøni. ²⁷ Xjats ja pyidi'ky jøts ja chøø'ñ; wınets tpaajty jam tuu'am tu'uk ja Etiopiit jaa'y, pøn ja Dios Teety jap t'atswindsø'jkip Jerusalén. Ja jaa'y isaabiky ja', jøts møj yikutujkpi ja', jøts nayide'en t'ejx'ejtmiyøø ja myeeñ ja tø'oxy pøn jam møj windsøn'ajtp Etiopía, Candace ja xyøøw ja tø'oxy. ²⁸ Kyajpkøjxp idø'on ja wyinaty wyimbejtni kyarretijotpy, jøts jade'en tuktuu' tkajpx'adí'ich ja Isaías ñøky pøn ja Dios kyugajpxy'ajt. ²⁹ Wınets ja Espíritu Santo myigajpxiyøø ja Felipe, jøts ja ñimaajyøø:

—Wıngonjawi puwa'agi yø karreti.

³⁰ Xjats ku ja wıngon tpuwa'jki, jøts tmadøy ku ja ñøkyajpxy, jøts ja tyiktiyy ja Felipe:

—¿Mnimadøopy idø'on midi ixja mgajpxpy?

³¹ Xjats ja wyaañ ja nøkyajpxpi:

—¿Sudso øts yø' nwınmado'ot, pø ka'ats ø pøn, pøn øts xukwınmado'op?

Wınets ja Felipe yikway jøts tyøkit jap karretijotpy jøts tmøøtsøønit. ³² Midi ja Etiopiit jaa'y wyinaty kyajpxpy, ya'at idø'on ja':

Ku jaa'y yik'o'jkøø kyupiky'ajt ja', jade'en ja y'ijty kidim ja borreegi maxu'nk y'øøky; ka'ap ja sa wya'añ, uum ja' jade'en ejxi'm borreegi ku yikeepy.

³³ Jade'en idø'on ja jaa'y yik'ayoojiyøø, jøts nika' kø'om ñøky'ayowiit;

ku ja jade'en yiktuñ, ¿pøn ja kugajpxiyip?

Tø dø'øn jabaat kyixy ja chinaa'yin ya naxwiiñ.
Yide'en idø'øn jap yja'ayi midi ja Etiopiit ja'a'y kya-jpxpy.

³⁴ Xjats ja ja'a'y yiktoøjøø ja Felipe:

—Tun ja may'ajt, nigajpx waani, ¿pøn idø'øn yø jade'en ñimadyakpy, ko'ømyi yø jade'en ñañimadya'agi, uk wenkpi dø'øn yø ñimadyakpy?

³⁵ Xjats ja Felipe ttuk'ixpøjknibøjkøø sa yjajty sa kyubejty ja Jesús. ³⁶ Xjats ku ja jade'en yø'ødyi, Winets ja møj nøø tpaattøø, jøts ja Etiopiit ja'a'y wyaañ:

—Ixats ja nøø yjawí, ¿ti kidi ndejint y'øyit ku nnøbatt?

³⁷ Xjats ja Felipe t'adsøøy:

—Pøni mjanchja'wip ja Jesús tu'uk amumjoojt, o me nyiknøbatt.

Winets ja t'adsojimbijty:

—Njanchja'wip øts ku ja Jesucristo yjanch'u'nk'atyi ja Dios Teety.

³⁸ Xjats ku ja jade'en wyaañ jøts ja karreti tyikwa'k'øyidøø; winets ñøjkxtøø jam møj nøøjotp, jamts ñøbejty ja Etiopiit ja'a'y. ³⁹ Kuts jam pyidsømdøø møj nøøjotp, jøts ja Espíritu Santo yiknøjkxøø abiky et ja Felipe, jøts ja Etiopiit ja'a'y nika'ap ja t'uk'ejxnaa; jøts ja tyuu' tnøjkxnaaq jotkujk. ⁴⁰ Jøts ja Felipe jap yja'aty ma kajp jap txøøwi Azoto. Kajp kajp idø'øn ja tkajpxwa'kxwidity sa dø'øn ja anmija'win ñitso'ok'att. Xjats ojts jap yja'tni ma kajp jap txøøwi Cesarea.

9

Ku ja Saulo tyiktigajch ja chinaa'yin

¹ Xjats ku ja jade'en, jødsyim ja Saulo tkidy-imyja'dyigøy ja o'jkin, kuwani tyimdyanekwa'añ ja' pøn yjanchja'widip ja Jesúus yja!. Paty ojts tninijkxy ja teetywindsøn, ² jøts t'ats'amido'ot ja nøky ja tiy'ajtin. Ja'ats ja myinøjkxp jøts ja ttuk'ext ja teetyi pøn jam ttundip tsaptøjkjotp mañ txøowi Damasco, winets ja t'ixa'at pøni pøn ja Jesúus yja' pyaduujnidip, jøts jam ja tyiknøjkxt kø'tsumy Jerusalén, wan tjayaay'i wan tjato'oxyi. ³ Kuts jam yja'atwaani Damasco, winets ojts jotmøñ ja jaj ñawidityi midi kidakp tsajpjøtpy, janch tsamamp ja jaj. ⁴ Winets ja Saulo kyidaay, jøts tmadøøy ja ayuujk ku ja yiðe'en wyaq'añ:

—Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemduñ xeduñ?

⁵ Xjats ja Saulo tyikiyy:

—¿Mbønimts me teety idø'øn?

Jøts ja y'adsoojøø:

—Øts idø'øn Jesúus, nay yø' midi mjemdumpy md-edumpy. Kø'øm me mnay'ayo'onduñiyi jade'en kidi tsakaa ku ja ti tnepy, jøts ja kø'øm kujp ñadyukyø'ødyiyi.

⁶ Xjats ja Saulo yjanchmi:bejpøjknaa ku jade'en yiknøjmi, jøts wyqañ:

—¿Timts me teety xamidsokp, ti ø ndu'ump?

Winets ja nwindsøn'ajtim ñimaajyøø:

—Pidø'øk jøts jam mnøjkxt kajpjotp, jamts myiktukmado'ot pøni ti mdu'ump.

⁷ Xjats ja Saulo yjamyoøt nayide'en yjanchø'jkidøø ku ja Saulo y'ayuujk ja jade'en tmadojidi, jøts ka'ap ja t'ejxtøø pøni pøn ja myigajpxpy. ⁸ Winets jatyi ja Saulo pyidi'jky, jøts ku ja yjawin'ejxwa'kxy, ka'ap ja ti t'ejxpaaaty. Winets

ja myigu'uk y'ukwejtsniyidøø, jøts ja yiknøjkxi Damasco. ⁹ Jamts chinqay tigøøk xøøw jøts niti tka'ijxy, ni kyakay ni kya'uuky, niti tkatuñ.

¹⁰ Jamts idø'øn tu'uk chinqamyi yaq'dyøjk pøn tjanchja'wip ja Jesùs, Ananías, idø'øn ja xyøøw, winets ja nwindsøn'ajtim ojts tninijkxy ja Ananías, jøts ja tnimaay:

—¡Mets Ananías!

Xjats ja Ananías t'adsøøy:

—¿Ti, teety?

¹¹ Xjats nay jatyi ñimqajyøø:

—Pido'øk jøts mnøjkxt ma ja tuu' yiktiju Tiihyuu', jøts ku jam mja'att Judas tyøjkwindum, jamts xyiknidøøwit ja Tarsit jaq'y midi txøøw'ajt Saulo. Dios'ajot'ajtp inet ja jam, ¹² jøts tø ja nayide'en tnijawí agumaa'gyøjxp, ku me mnøjkxt jøts ja wyin'ejxwa'kxkojmit wa'ats ku xkøníxajt.

¹³ Kuts ja jade'en tmadøøy ja Ananías, jøts ja wyqañ:

—Janch namay, teety, idø'øn ja jaq'y tø xukmadowdi ku yø Saulo tjanchjemduñ tjanchteduñ ja' pøn mets mjanchja'wiyip jam Jerusalén.

¹⁴ Ixyamts ja tø tmija'aty nay ya ja tiy'ajtin, midi ja teetywindsøn ja ojts t'amidøy jøts ja tyiktsoont midi me mbaduuujniyip.

¹⁵ Winets ja nwindsøn'ajtim wyqañ:

—Nøjkx x'ats'ixy ja Saulo, tø øts ja nw'iixy, nyiktunwampy øts ja', abikyajp øts ja ngaxwa'añ. Japts øts x'atsnigajpxt x'atsnimadya'akt, jøts ja ttukmado'ot ja jamit jaq'dyi mørøt ja' wyindsøndøjkti jøts nayide'en ja ya'at israelit jaq'dyi. ¹⁶ Nduk'exp øts ndukmado'op øts sudso jawyeen tyu'unt, jøts kuwaní nayide'en tmi'ayo'ot

øts ngajpxy øts n'ayuujk ku ja jaa'y yjemdunit tyedunit.

¹⁷ Xjats ja Ananías ojts tninijkxy ja Saulo. Kuts ja yja'jty, jøts ja ja'ayi ojts tkönixajy jøts yide'en tnimäay:

—Migu'uk Saulo, øts tø xkexy ja nwindsøn'ajtim Jesús, nay ja' midi ojts x'ixy jam tuu'äm, ja'ats øts tø xkexy jøts me nyikwin'ejxwa'kxt jadigojk, jøts ja Espíritu Santo nayide'en mdatøkjiniyit.

¹⁸ Xjats jotmøñ kya'ay wyeengøjxp jade'en ja jatp ja t'ixy ejximi ajkx jimeenin, winets wyin'ejxpiky jadigojk. Xjats ja Saulo pyidøknäa, jøts ojts ñøbety. ¹⁹ Jøts ja jadigojk kyaabyiky, winetnimts ja myøjaaw tpiky, jøts yap yjaaktsinäay ja majtsk xøøw ja tigøøk xøøw møøt ja' pøn tjanchja'widip ja Jesús jam Damasco.

Ku kyajpxwa'kxy ja Saulo jam Damasco

²⁰ Xjats ja Saulo tkajpxwa'kxnibøjkøø jam tsaptøjkjotp, yide'en ja wyaän ku ja Jesús y'U'nk'atyi ja Dios Teety. ²¹ Xjats ja ñigyumaaçp tjanchja'widøø pøn jaty ja jam patmadojiyøø, jøts ja xem yäm ñagyaçpxidøø, jøts yide'en ñawyä'añidøø:

—¿Kidi nay ja jaa'yip yø' midi jam Jerusalén y'ijty tkamaa'kxp ja myigu'uk ku ja tpabøkti ja Jesús? ¿Kidi ja'ajip yø tø t'uknimiñ jøts tmajtsmukøxt ja Jesús yjanchja'wibidi, jøts ttawinguuwäawit ja møj tiidyumbidi?

²² Xjats ja Saulo jinaxy yjaaktyimkyajpxwa'kxy, jøts ja yikxon tyimñigajpxy jøts ku ja Jesús ya tø yjanchyikexy yiknitsokpi, jøts ja israelit jaal'y

jadi'iñi myondi y'ookti pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip Damasco, niti kajpxy niti ayuujk ja'adi.

Ku ja Saulo ayu'uch kyeejky

²³ Xjats kyimjekñim ja israelit jaq'y tkajpxy'ajtnidøø jøts ja tyik'ooktit ja Saulo; ²⁴ jatyi Saulo ja tnija'wiyii'ñ. Winxøøw windsuu ja myidsep y'awejx'ityi ma pidsømdaqjk jam, jamts ja tyimyik'oogiyit. ²⁵ Winets ja Saulo ja myigu'uktøjkti pyiktaajkiyøø kachjøtpy jøts ttanikiiñaxti ja pøch midi nawidity tukajpaa', jøts nika'ap jam ja pyidsimy ma ja myidsep y'awijxyi, paty idø'øn ja kya'ø'jky.

Ku ja Saulo jam yja'jty Jerusalén

²⁶ Xjats ku ja Saulo jam yja'jty Jerusalén, jøts ja tminamyukwa'añi pøn ja Jesús tjanchja'widip. Janchtsø'jkidipts ja', kumi ka'ap ja tjanchjawidi jøts kudam ja Saulo nayide'en tjanchjawi ja Jesús. ²⁷ Paty idø'øn ja Bernabé wyajiyøø, jøts ttukwinguwaj'jkøø ja Jesús kyudanaabyidi. Jøts nay ja' ttukmadoow sudso wyinaty tø t'ixy ja Jesús jam tuu'am, jøts nayide'en sa ja myigajpxiyøø, jøts nayide'en ja ttukmadøøy sa ja ojts jam jotmøk tkajpxwa'kxy ja y'ayuujk Jesús køjxp. ²⁸ Xjats ja Saulo jam jade'en tyaañ Jerusalén, jøts ja mørøt wyidejtni pøn jaty ja Jesús yja' pyadundip. ²⁹ Jøts ja ka' ti tkumayjawi, jotkujk ja tkajpxwa'kxi ja nwindsøn'ajtim yja', jøts ja ttamimadya'aky ja israelit jaq'dyi pøn ja griegit ayuujk tkajpxtip; yikxon ja ñadyawingugajpxiyidi ku ja ja xe ja ya tum jade'en kyanagyupijkxyiyidi ja wyinmaa'ñ, ja'ats ja israelit jaq'y ñiwinma'ayidip jøts ja tyik'ooktit. ³⁰ Xjats ku ja myigu'uk jade'en

tnija'widøø, wînets ja yikwaanaa jøts yiknøjkxiyøø jam Cesareit kajpjotp, jøts yiukejxñim jøts ja ñøjkxt kyajpkijxpy midi txøøwip Tarso.

³¹ Xjats ja janchja'wibidi pøn jaty tsinaadyip jam ejotp midi yiktejp Judea, Galilea, jøts Samaria, nekim ja jam chinaañidi, jøts ñija'wi'adøjtsidip ja Jesùs yja' ja'adi. Jøts juuni ja tka'ukwindsø'øgidi, ejtp ja twindsø'øgidi jøts namayi'adøtstip ja nayide'en, ja Espíritu Santo ja amuum pudøjkiyidip.

Ku ja Eneas chøøjky

³² Xjats ku ja Pedro wyinaty t'ayø'øy ma jaty ja janchja'wibi chøønidì, nayide'en ojts t'ixy ja janchja'wibi pøn jam tsinaadyip ma ja kajp txøøwi Lida. ³³ Jamts tu'uk tpaajty ja yaa'dyøjk midi txøøw'ajt Eneas, tyuktujk jumøjtip ja pa'am ja wyinaty tø pyajtniyi, kyidyimpyidi'iky jøts køxuxyi pakxuxyi pa'am idø'øn ja myøøt. ³⁴ Xjats ja Pedro ja tnimaay:

—Eneas, Jesùs myiktsojkip. Piðø'øk, wejtsjø'øk yø mmaabajt.

Xjats ja Eneas pyidi'iky jaty, ³⁵ xjats niðuki'iyyi ja ja'a'dyi pøn jaty kugajp'ajttip jam Lida jøts jam Sarón kuuyi ja tnija'widøø, wînets ja tyikutigøødyi ja møjaa'chinaaq'yin midi ja wyinaty chinaadyip, jøts ja nwindsøn'ajtiñ yja' tpabøjkniyidøø.

Ku ja Dorcas yjukpyijk yadigojk

³⁶ Nay ja'abi xøøw nay ja'abi jumøjt idø'øn chiñaay tu'uk ja tø'øxyøjk jam Jopit kajpjotp, Tabita dø'øn ja xyøøw, yiide'en yïktijy griegit ayuujk, Dorcas. Jøts nayi Jesùs idø'øn ja yjanchja'wimyip paty ja tjanchpudøki pøn

ayoop pøn winmaapy. ³⁷ Winetsik idø'øn ja pa'äm pyaqajtniyäa jøts ja tyimyik'o'jkiyøø; jøts ku yikpujnäa, jøts ojts yikpikta'aky myiduknipatøjkixpy. ³⁸ Xjats kumi wingonts ja kajp midi txøøw'ajtp Lida, mā jap wyinaty ja Pedro t'ayø'øy ja myigu'uktøjkti, jøts kumi tø ja wyinaty ja Dorcas myigu'uk tnijawidi ku ja jam wyidity, winets ja ñagya jxidøø namajtsk jøts ja t'atstukmado'odit ja Pedro jøts mye'ent putyi.

³⁹ Xjats ja Pedro jatyi tmøødi ja kugajpxtyi. Ku jam yja'ttøø, jøts jap tyimwyaanøjkxiyøø mā ja oo'kpi jap, winets ja Pedro ja ku'øktyø'øxtyi ñawä'kwidejtiyøø, jøts ja tyuk'ijxyi ja wet midi wyinaty ja Dorcas tø tyik'øyi. ⁴⁰ Winets ja Pedro tkajxpidsømguixy ja jaa'dyi, jøts ja ñagyxendyaajkøø, jøts kuts ja twindsapkajpxkjxy ja oo'kpi, xjats ja tnimaay:

—Tabita, piðø'øk.

Winets ja oo'kpi wyin'ejxwa'kxy jøts ja Pedro yikwin'ixy, winets chinaagyukøø. ⁴¹ Jøts ja kyø' ja tmajtstøø jøts ja jade'en pyidi'jky; winetnømts ja twaadsøø ja Pedro ja myigu'uktøø midi ja kya-jxpidsøøm jøts nayide'en ja ku'øktyø'øxtyi, xjats ja twin'ejxtøø, tødam yujkpyiky ja oo'kpi wyinaty. ⁴² Ñija'wigyøxtøøniduki'iyyi ja Jopit kajp ja'a'y, xjats namay tjanchja'widøø ja Jesús. ⁴³ Nay jam idø'øn ja Pedro tyäa'ní kawinaqk xøøw jam po'ogoo'tspí tyøjkwindump, ja! idø'øn ja xyøøw Simón.

10

Ku ja Pedro tmigajpxy ja soldadi windsøn pøn yiktejp Cornelio

¹ Jam idø'øn tu'uk y'iijty ja yaa'dyøjk mä kajp jam txøøwi Cesarea, Cornelio dø'øn ja xyøøw, ja'ats idø'øn ja soldadidi tukpiky tniwindsøn'ajtp pøn yikxøømøødyøø Italiañi. ² Xjats ja Cornelio møøt ja y'u'nk møøt ja ñidø'øxy, yjanchja'myatstip idø'øn ja Dios Teety ja', jøts nayide'en twindsø'øgidi. Ajot'ajttip idø'øn ja Dios jabom jabom, jøts nayide'en tjanchtabudøjkidøø ja myeeñ ja ayoobi jaa'y. ³ Tu'uk idø'øn ja xøøw sa yjajty sa kyubejty ja Cornelio, ku ojts wa'ats t'ixy awinmäa'ngyøjxp ja Dios Teety y'ankilis, tigøøk yaxpin idø'øn wyinaty ku ojts ñidøkiyi mä ja jap wyinaty, winets ja xøøw ja tyamigajpxiyøø:

—¡Mets Cornelio!

⁴ Winets ja Cornelio tsø'øgijawí twin'ixy, jøts t'adsøøy:

—¿Ti, teety?

Xjats ja ankilis ojts ñii'mxyiyi:

—Tø ja Dios Teety ja m'ajot'ajtin mgupøjkxiyi, jøts ku tø xpudøki nayide'en ja ayoobi jaa'dyi. ⁵ Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxtit Jope, wan ja Simón t'atswawdi pøn nayide'en yiktejp Pedro. ⁶ Jam ja myidsøoni po'ogoo'tspi wyindump pøn yiktejmiip nayi Simón, pøn jam tsinaapy mejy wingon. Ja'ats mdukmadoowiyyip pøni ti mdu'ump.

⁷ Xjats ku ja ankilis ñøjkxnäa, winets ja Cornelio twaqadsøøy ja tyumbi namajtsk. Wyqadsoow nayide'en ja soldadi tu'uk pøn ja møøt ñamyayi, jøts pøn nayide'en twindsø'jkip ja Dios Teety. ⁸ Xjats ja ttukmadoogijxy ja kyugajpxtyi sa jaty ja ankilis ja wyinaty tø ñii'mxyiyi, winetnimts tkejxy.

⁹ Xjats ku kyimjabom'ajty, jawaani jam kyaja'tnidì kajpjopt mä ja yikaxtøø kugajpxy'ajtpi,

winets ja Pedro pyejty jam tøjkøjxp dios'ajot'ajtpi, kujk xøøw et idø'øn wyinaty. ¹⁰ Janch yu'oo'knip idø'øn ja wyinaty jøts ja kyaawya'añ; japnímts ja kaaky wyinaty y'øyi, ku jøtmøñ t'ejxpaaajty jade'en kidi jaal'y kyumaa'y, ¹¹ ku ja tsajp y'awa'ach jøts t'ixy ñaxkida'aky, jade'en ja t'ixy kidim ja møj manti, jøts tum wendi maktaxk iskiin. ¹² Jøts jam mantikøjxp mayjøøjp ja jiuyjk t'ixy, jam ja tsaa'ñ, jam ja joon, jøts jam nayide'en ja maktaxkpi tekpyi jiuyjk. ¹³ Winets tmadøøy ja ayuujk midi tsoo'mp tsajpjøtpy, jøts ja yide'en ñii'mxyi:

—Pídø'øk Pedro, yik'ook inet yø jiuyjk tu'uk jøts xtsu'utst.

¹⁴ Xjats ja Pedro t'adsøøy:

—Ka' teety jade'en; niwindii øts jade'en ngatsu'uch ja kya'øybí kyawa'atspi, midi kapaat'ajtiyip yiktsu'utst sam ja Moisés kyutujk.

¹⁵ Xjats jadiogjk tmadøøy ja kajpxy ja ayuujk, jøts wyaañ:

—Kidi jade'en xka'ødyijy, tum mbaat'ajtip yø jiuyjk tsu'uch midi Dios Teety tø ttanibiktaagi.

¹⁶ Tigøøk ojk idø'øn ja manti wyimbijty y'adijy, jøts pyatøjkiñañ nay yap tsajpjøtpy. ¹⁷ Ixjam ja Pedro jade'en wyinaty myay tyajy, ti dø'øn ja tyijpy jade'en midi wyinaty tø t'ixy ku ja Cornelio kyugajpxy yja'ttøø, tø ja wyinaty tyiknidøøwidí ja Simón tyøjk. ¹⁸ Kuts ja jam yja'ttøø tøk'agi'py, winets møk tkugajpxidøø pøni yap ja Simón midi nayide'en yiktejp Pedro. ¹⁹ Kumi ja' wyinaty ja Pedro myimaapy myidajpñim midi wyinaty tø t'ixy, winets ja Espíritu Santo ñimaajyøø:

—Nidigøøk ixyam ja jaa'y m'ixa'ayiyi. ²⁰ Pidø'øk, winañk jøts xmøødit yø jaa'y, kidi ti xpawinmay, nay øts yø' ngugajpxy.

²¹ Xjats ja Pedro tniwinajky ma wyinaty ja Cornelio kyugajpxy y'awejxti, jøts ja tnimaay:

—Øts meets idø'øn x'ixaapy. ¿Ti dø'øn mnimendip?

²² Xjats ja kugajpxy t'adsoodøø:

—Ja Cornelio øø xyikugajpxy'ajtp, janch øy jaa'y ja' jøts nayi wyindsø'jküp ja Dios ja', xjats nayide'en janch tsojküp ja' ja israelit jaa'dyi. Nay ja Dios Teety idø'øn y'ankilis ja tnimaajyøø jøts me myikwa'at, jøts jam njaa'mint ma ja chøöni ja Cornelio, jamts mets x'atstukmado'ot pøni ti jaty me mnija'wip, jøts ti jaty mmadya'akwampy.

²³ Xjats ja Pedro tkuwaa'wiñaa tyøjkjøtpy, jøts jamyi myaadøø. Xjats ja kyimjabomním choo'ndøø, winets ja Pedro twaay ja myijanchja'wibi winaagin midi jam Jope tsinaadyip.

²⁴ Jøtsnim kyimjabom yja'ttøø jam Cesarea, ma ja Cornelio y'awijxyiyi niduki'iyi møøt ja myigu'uktøjkti, midi wyinaty tø twaqadsowdi jøts ja tpatmado'odit ja Pedro kyajpxy y'ayuujk. ²⁵ Kuts ja jam tyimyja'ttøø ja Pedro, xjats ja Cornelio y'adsoojiyøø jøts ja pyidsimy tyøjkjøtpy, xjats ja jatyi ñaguyuxendyaajki ja Pedro wyingujky, jøts ja jade'en yikwindsø'øgi ejxim ja diosin. ²⁶ Winets ja Pedro jatyi twejtsji'iky, yide'en ja wyaañ:

—¿Tiku ø xwinguxaan? Pidø'øk, po nay jaa'yts øts nayide'en sa mets.

²⁷ Jøts nay madyaktipním idø'øn ja wyinaty, ku jap tyøkjidøø tøjkjøtpy ma wyinaty ja jaa'y jap

yjanch'awejxti namay. ²⁸ Xjats ja Pedro tnimaaay yide'en:

—Meets migu'uktøjkti, mnija'wip meets jøts ku øts wenk n'israelitja'a'yaty, ka'ap øts n'øyjawi jøts øts nmigu'uk tmøøtnabyaattit ja wenk ja'a'dyi uk tyøkidit ja' tyøjkjopti, ka'ap øts ja n'ödyijy, ka'ap øts ja nwø'atstijy. Tøts øts Dios xuknijawi, jøts ku ka'ap jade'en y'øyi jøts øts jade'en nwini'maty. ²⁹ Ja'agøjxp ø nmiñ jatyi ku mee xwaqadsøøy. Jøts nnijawiwyampy øts ixym ti meets idø'øn xamigajpxwamp ku meets xwaqadsøøy.

³⁰ Xjats ja Cornelio t'adsøøy, yide'en ja tnimaaay:

—Ixym myimaktaxk xøøwiñi ku øts yide'en njajty, ya øts wyinaty ndøjkjøøjty n'ayuu'aty, jøts ja Dios wyinaty n'ajot'aty wønakxyøøw, ku øts jotmøñ n'ejxpøajty tu'uk ja yaa'dyøjk, jøts janch tsamamp ja wyet amuum kyaxi'iky. ³¹ Winets øts yide'en xnimaaay: “Mets Cornelio, tø ja Dios Teety ja mdios'ajot'ajtin mgupijkxyiyi, jøts ku tø xpudøki nayide'en ja ayoobi ja'a'dyi. ³² Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxt Jope, wan ja Simón t'atsway pøn nayide'en yiktejp Pedro. Jam ja myidsøni ja po'ogoo'tspi wyindump midi jam tsinaapy mejy wingon. Ja'ats mdukmadowiyip pøni ti mdu'ump.” Jade'en øts idø'øn ja ąnkilis xnimaaay. ³³ Paty øts ngugajpxy jatyi nguejxy jøts me m'atsyikwa'at, pø janch øy ku tø xpaduñ ku tø mmiñ ya. Wa'ats ja Dios Teety xlijxyim xnija'wa'am ku adøm ixyaqadi, ku øø nbatmadoowa'añ ja nwindsøn'ajtim kyajpxy y'ayuujk midi ja tø mdamigaxiyi, jøts mets ja ya jade'en xnigajpxt.

Ku ja Pedro kyajpxwa'kxy jam Cornelio tyøjkwindump

34 Winets ja Pedro kyajpxnibøjkøø, jøts ja yide'en wyaañ:

—Ixiam njanch'ixy njanchnijawi ku ja Dios Teety chøjkpy ja' øpyønja'a'yí, ka'ap ja' tka'øyjawi,
35 kyupijkpy ja' pøni pøn windsø'jkiyip, jøts y'øyaa'y'attit nayide'en. **36** Dios Teety idø'øn jade'en ojts ttukmadøy ja Israelit jaa'y, ku xmi'øy'atwa'añindi jadigojk ja Jesucristo køjxp pøn nwindsøn'ajtyindip niduki'i'yí.

37 Pø mnija'wipxi meets niduki'i'yí sa yjajty sa kyubejty jam israelit jaa'y y'etjopti, jam idø'øn cho'ondajky ma et txøøwi Galilea, tø wyinaty ja Juan Bautista jawyeen kyajpxwa'kxy, xjats ja jaa'y ja nayide'en namay tyiknøbejty. **38** Ja pø mnija'wipxi meets nayide'en ku ja Dios Teety ja Jesús ttuktatøjkøø ja Espíritu Santo møøt ja myøk'ajtin, jøts nayide'en sa jaty ja wyidity ku ja t'ødyuñ ja jaa'y, jøts ku ja tyiktsø'øky pøni pøn ja mikü' møøt y'itynim. Ja'agøjxp ja jade'en ttuuñ ku ja Dios Teety ja ejtp tmøøt'ity. **39** Øøts idø'øn tø n'ixy, øøts idø'øn tø nnijawi, sa jaty ja Jesús ttuuñ jam Israelit kyamwemp kyamjopti, jøts nayide'en jam Jerusaléngit jaa'y myøjkajpjopti. Jøts nay tø øøts ja n'ixy sa jaty ja yjajty ku yik'o'jkiyøø ja jaa'y, jøts sa yikmitsumbejty jam kruskøjxp. **40** Winets ja Dios Teety ojts kyidigøøk xøøw tyikpiidsiimy yap oo'kpi jutjøtpy ma ñajxøjkøø ja Jesús, xjats øøts ja xukyikwingaxi'jky. **41** Ka'ap ja yiktuk'ejxtøø ja mayjaa'dyi, øøts yide'en yø xukyikwingaxi'jky, kumi tø øøts ja wyinaty jawy-

een xwi'ixy, jøts øots ja n'ext, jøts øots ja nnijawit. Xjats ku ja jade'en jadigojk yjujkpyijky, jøts øots ja ngaay jøts øots ja n'uuky møøt. ⁴² Xjats øots ja xani'ane'emy ja kajpxwa'kxk, jøts øots ja ja'a'y ndukmado'ot nduknijawit ku ja Dios Teety ja kø'om tpiktaajky ja Jesús, jøts ja jujkpyi ja øøkpyi ttiiidyu'unt. ⁴³ Nayide'en idø'øn wyinaty jekyip ja Dios Teety kyugajpxy tø tkajpxti tø tmadya'akti ja Jesús, jøts pøni pøn tjanchja'wip ja Jesús, winets yikmaa'kxuktit ja pyøky. Jade'en ja Pedro ja tnimaay ja ja'a'y.

Ku ja Espíritu Santo ttatøjkøø pøn ka'israelit ja'a'yidi

⁴⁴ Ñagya'jpx'adøtsp wyinaty ja Pedro, ku ja Espíritu Santo tyatøkiyidøø niduki'iyi ja ja'a'y pøn jaty jam wyinaty patmadojyip ja Pedro. ⁴⁵ Xjats ja israelit ja'a'y pøn ja Pedro tpadsoo'niyidøø ku ojts ja kugajpxy jam wyayidi, winets ja ñigyumqap tjanchja'widøø ku ja Dios tyuktatøkiyidøø ja Espíritu Santo øpyønja'a'yì, pøn ka'ap israelitja'a'yidi. ⁴⁶ Ja'agøjxp idø'øn ja ojts yiknijawi ku ja adsu'jky ojts tjanchkajpxti tum ja wenk ayuujk, jøts ku ja nayide'en tjanch'øyja'widøø ja Dios. ⁴⁷ Xjats ja Pedro tnimaay ja myigu'uk midi myøøtwidijtpy:

—¿Ti pøn mibaat xkadukyiknøbajtimp yø jaa'y, pø tøxi Espíritu Santo tyatøkiyidi jade'en sam adøm?

⁴⁸ Xjats ja Pedro tn'i'ane'jmy jøts ja ñøbattit ja nwindsøn'ajtim Jesucristo myøk'ajtingøjxp. Jøts ja Pedro møkta'aky yiknimaay, jøts ja jam yjaakta'anit ja winaaqk xøøwin.

11

*Ku ja Pedro ttamimadyajky ya'atpi ayuujk pøn
tjanchja'widip ja Jesús jam Jerusalén*

¹ Xjats ja tnija'lwidøø ja Jesú斯 kyudanaabyidi pøn jam tændi Judeit y'etjotp, jøts ku ja wenk jaq'y wyinaty tø tkupiky ja Dios kyajpxy y'ayuujk pøn ka'ap y'israelitjaq'yidi. ² Xjats ku ja Pedro jadigojk wyimbijty jam Jerusalén, winets ja twindsø'ødyøø ja Pedro:

³ —¿Tiku ja tø x'ats'ixy ja wenk jaq'y pøn ka' y'israelitjaq'yidi, tiku møøt tø m'atskay m'atsjiikxy?

⁴ Xjats ja Pedro tnimadyajktøjkøø sa ja yjajty sa ja kyubejty ku ja ojts yikway yikwich, jøts ja wyaañ:

⁵ —Jam ø wyinaty Jopit jaq'y kyajpjotp, jøts Dios'ajot'ajtpi wyinaty, jøts jade'en nja'wøø kidi ja jaq'y kyuma'ay, jade'en n'ejxpqajty ejxim ja møj manti, ku n'ijxy kyida'aky tsajpwemp tum wendi maktaxk iskiini, jøts wyingøøñ ma øts jap wyinaty.

⁶ Xjats nwint'ijxy yikxon ti dø'øn jap mantijøtpy, winets jap n'ejxpqajty janch mayjøøjp ja jiyujk, jap wyinaty tsaq'ñ, jap wyinaty joon, jøts nayide'en ja jiyujk midi maktaxk ja tyeky, jøts nayide'en midi janch'awaq'andi. ⁷ Winets nmadøøy ja ayuujk ku ø xnimaqay: “Pido'øk, Pedro; yik'ook inet yø jiyujk tu'uk jøts xtsu'utst.” ⁸ Jøts ø n'adsøøy: “Ka' teety jade'en. Niwindii øts jade'en ngatsu'uch ja kya'øbi kyawa'atspi, midi kapaa'tajtiyip yiktsu'utst sam ja Moisés kyutujkin.” ⁹ Winets øts jadigojk xmigajpxy jøts øts xnimaqay: “Midi ja Dios tø tyikwa'äch kidi xka'ødyijy.” ¹⁰ Tigøøk ojk idø'øn

ja mānti wyimbijty y'adijy, jøts pyatøjkiñāa nay jap tsajpjøtpy. ¹¹ Xjats ku øts jade'en njajty, w̄inets nay jatyi yja'ttøø nidigøøk ja yaa'dyøjktøø mā øts ja wyinaty, Cesarea dø'øn ja choondi jøts jam ñøjkxti mā øts ja xpaattøø. ¹² Winets øts ja Espíritu Santo xnimāay jødsik øts ja kugajpxy nmøødødit, jøts ku nayide'en ka'ap ti nbawinma'aty. Winets ø xpadsø'ondi n̄idudujk ja Jopit jaq'dyi pøn tjanchja'widip ja Jesús. Xjats ku øts jam nja'jty Cesarea, winets øø niduki'iyyi ndøjkøø Cornelio tyøjkjotp pøn ø xnigajxøø. ¹³ Winets øts ja xukmadøøy sa ja yjajty sa ja kyubejty jam tyøjkjotp, ku ja ankilis tu'uk t'ejxpaaajty, jøts ku ja ñimāajyøø: "Kax mgugajpxy jøts jam ñøjkxt Jope, wan ja Simón t'atsway midi nayide'en yiktejp Pedro. ¹⁴ Ja'ats mdukmadowiyidip sudso m'anmija'win y'awa'atspidsø'ømdit møøt mmigu'uktøjkti." Jade'en ojts ñii'mxyi. ¹⁵ Xjats ku ojts nmigajpxnibøki niduki'iyyi, w̄inets ja Espíritu Santo tyatøjkiyidøø, nayide'en sám adøm xatøjka'andøø ku ojts myiduk'oik tyimyiñ. ¹⁶ Xjats ku øts jade'en n'ijxy, winets øts jatyi nja'myejch ja nwindsøn'ajtim y'ayuuujk sa ja wyaañ ku ja Juan Bautista mayja'a'y nøø ttuktanøbejty, jøts ku ja wyaañ: "Wenk mee mjatt, jade'en ku Espíritu Santo mdatøkiyidit." ¹⁷ Pøni tyuktatøkiwyampy ja Dios Teety ja y'Espíritu Santo ja wenk jaq'dyi jade'en sám adøm xuktatøjka'andøø, kumi adøm njanchja'windip ja Jesús, ¿ti øts ja jade'en ngaduktunip? Tsaachtyi øts idø'øn, pø kø'ømxì ja jade'en ttunwā'añ.

¹⁸ Ku ja jade'en tmadoodøø ja Pedro y'ayuuujk,

wiñets y'amongøjxtøø jøts yjotkujk'ajttøø, jøts ja Dios Teety tmøjpiktaqajktøø, jøts yide'en wyaqandøø:

—;Tø ja Dios Teety ttanibiktaqagi jøts nayide'en yikunuu'kxtit øpyønjaq'yí ku ja tmajtstu'uttit ja kya'ødyunk, wiñets ja tsinäq'a'yín xemikojxp tpaattit!

Ku ja jaay ja Jesús tjanchja'wi'okwa'añ jam Antioquía

¹⁹ Ku ja Esteban t'ukyik'oo'ktøø, wiñets t'ixaañibøjkidøø pøn ja Jesús tjanchja'widip, xjats ja wiñaagin kyaknøjkxtøø Fenicia, Chipre, jøts nayide'en Antioquia. Japts ja tkajpxwa'kxtøø ja øgyajpxy ja ømyadya'aky. Ka'ap ja nugo ajawí tnidyukmadowdi o pøn, agø'ømyi ja tnadyamimadya'agyidi tuk'israelit jaq'dyi. ²⁰ Xjats wiñaagin ja'adi midi jam tsoo'ndip Chipre jøts nayide'en Cirene, ku ja nay jam yja'ttøø Antioquia wiñets ja nayide'en tkajpxwa'kxtøø ja øgyajpxy ja ømyadya'aky, midi anmija'win tyiknitso'ok'ajtp, ja'ayi tyukmadoodip pøn ka'israelit jaq'dyi. ²¹ Janchkunuu'kxidi ja Dios ja' ku ja kyajpxwa'kxti, wiñets ja japit jaq'y tjanchyiktigatstøø chinäa'yindi, jøts ja nwindsøn'ajtim yja'tpabøjkiñidøø.

²² Xjats ku ja jade'en tnija'widøø ja Jesús yjanchja'wibidi pøn jam tsinaadyip Jerusalén, wiñets ja tkaxti nay ja' myigu'uktí pøn txøøw'ajt Bernabé, jøts jam ja ñijkxy Antioquia. ²³ Xjats ku jam yja'jty, jøts ja t'ijxy jøts ja tnija'wøø sa ja Dios Teety wyinaty tø tkunuu'kxy ja Antioquiit jaq'y ku ja chinäa'yín wyinaty tø tyiktigatsti, wiñets ja janch yjotkujk'ajty yjanchxondaqjky. Xjats ja tkajpxjot'amøkøø jøts amumjoojt ja

nwindsøn'ajtím yja' tpaduujnidít, jøts nijuuni tkamajtstu'uttit. ²⁴ Janch yuwy idø'ón ja Bernabé, yjanchmøøt'ajtpy ja Espíritu Santo, jøts nayide'en ja Dios t'ajot'ajty. Xjats jade'en ja namay jaq'y tpabøjkidøø ja nwindsøn'ajtim yja'.

²⁵ Xjats ku ja jade'en yjajty kyubejty ja Bernabé, winets ja ñøjkxkojmäa mä txøøwi Tarso jøts ja t'ats'ixa'at ja Saulo. Kuts ja jam tpaajty, winets ja twaanijkxy mä ja wyinaty tø tnidsøøñ jam Antioquía. ²⁶ Japts chinaadyøø tu'uk jumøjt ka'pxy møøt ja janchja'wibidi jøts ja tyik'ixpøktøø. Nay jam idø'ón Antioquía mä ojts ja Jesús yjanchja'wibi yiktejtí mijawyeen cristianos.

²⁷ Nay ja'abi xøøw nay ja'abi jumøjt ku ja Dios Teety kyugajpxy ojts ñijkxy nay jam Antioquía, pøn jam tsoo'ndip Jerusalén. ²⁸ Xjats ku yja'ttøø, jøts tu'uk txøøwi Agabo, ja' idø'ón jam ojts tyanaay'øyi mayja'a'y agujkp, jamts ja kyajpxwa'kxy Espíritu Santo myøk'ajtingøjxp, jøts wyqañ jøts ku ja yuu møk'ampy myeenwa'añ ya naxwiiñ. Janch tiy yide'en, janch jaít idø'ón ja jade'en winet ku Claudio wyinaty myøjwindsøn'aty. ²⁹ Xjats ku ja jade'en ja janchja'wibi tmadoodøø ku ja yuu myenwa'añ, winets ja tkajpxy'ajttøø jøts pudøjkín ttanigaxtit ja myigu'uk pøn jam tsinaadyip Judea, jade'en pøni sa kø'øm tmo'owa'andi niðu'uk niðu'uk. ³⁰ Jade'en ja tundøø, jøts ja ttamigajxiðøø ja Bernabé møøt ja Saulo, jøts jam tkømo'odit ja jamit møjaa'dyøjkti.

12

Ku ja Herodes tnakyik'o'jkøø ja Jacobo jøts ja Pedro ja'ayi yiktsuumy

¹ Xjats nay ja'abi xøøw nay ja'abi jumøjt ja møj wïndson Herodes tjemduni**bøjkì** tteduni**bøjkì** wïnaagin ja Jesús yjanchja'**wibidi**. ² Jøts ja ttukta'**ø'lky** ja yøñchujx ja Jacobo, ja Juan y'ajch, ³ jøts ja t'ijxy ku ja israelit **jaa'y** ja yjawì jade'en ttaxonda'**aktì** ku ja jade'en y'adi'ich. Xjats ja Pedro yjaaktyimyikmajch paski xøøjøøjty, winet ku ja tsapkaaky jadi'inì yikay midi kalevadurimøøt. ⁴ Xjats ku jade'en ja Pedro yikmajch, winets ja wïndson Herodes ja pyiktajkìyøø puxøjkjøtpy, japts soldadì ja y'ejx'ityiyì maktaxk piky jøts maktaxk soldadì tukpiky jaty. Jade'en ja Herodes yjawinmaay jøts ja tyikpidsø'ømt ja Pedro paski xøøguixy, jøts ja mayjaq'y ttuk'ejxwa'añ ttuknijawiwy'añ. ⁵ Jap wyinaty ja Pedro tsumy, jøts nayide'en ejtp idø'øn ja y'ejx'ityiyì ja soldadì, winets ja Jesús yjanchja'**wibi** tní'amidowidi tnibøktsowidi ja Pedro amumjoojt, jøts ja ttukmadoodøø ja Dios.

Ku ja Dios Teety y'ankilis ojts tyik'awa'atspidsimy ja Pedro jap puxøjkjøtpy

⁶ Nay ja'abi tsuu ku wyinaty tyimbyaqatwaanì ja kajpx'aats ku ja yikpidsomiyit jøts ja kajp **jaq'y** y'ejxit ñijawiyit, jøts jaakmaap jap wyinaty ja Pedro. Jap wyinaty adsow aduuk ja soldadì ñama'ayiyì, puxkadeen køxøch wyinaty ja Pedro, jøts nayide'en ja soldadì t'ejx'ettì ja tøjk'aaw. ⁷ Winets jatyì ñimejnyøø ja nwïndson'ajtim y'ankilis, jøts jap puxøjkjøtpy yjajpøkjixy. Xjats ja Pedro yikjijxy jøts ku tyikniwiyj, winets tnimaa'y yide'en:

—Pïdø'øk putyi.

Kuts ja pyidi'iky jøts ja kadeen jade'eñi kø'øm kyajnaq,⁸ xjats ja ąnkilis ñimqajyiyøø yide'en:

—Nachumjøniyi yikxon, jøts tawa'agi yø mgø'øk.

Xjats ku ja Pedro jade'en tpaduuñ, jøts ja ąnkilis yjaqknimaajyøø:

—Tatøki yø mxox jøts øts ix'oojk xpayø'øty.

⁹ Xjats ja Pedro ix'oojk tpadsøø'ñ ja ąnkilis, ni tkaniyawí po janch kajanch ku ja yik'awa'atspidsømwá'añiyi. Jade'en jajtp ja tjawi ja Pedro kidi jaq'y kyuma'ay. ¹⁰ Xjats ku ja jade'en yiktsoo'niyøø ja ąnkilis, jøts jam ñaxti ma myidukpiky ja ejx'ejtpidi, jøts nayide'en twinaxti ma ja myimajtsk pikpyi ejx'ejtpidi, jøts jam yja'ttøø ma pux'agaj jam tuu' pa'am, winets ja pux'agaj kø'øm y'awaajch jøts pyidsømdøø. Xjats ku jade'en y'awa'atspidsømdøø, jøts yjaagyø'ødyi jadu'ukpi tuu', japnimts ja Pedro ojts yikmajtstu'uty nadyu'uk. ¹¹ Xjats ja tjanchja'wøø ku y'awa'atspidsiimy, jøts yide'en wyaañ:

—Po janch jade'endamxi dø'øn ku ja nwindsøn'ajtim tø tjanchkexy ja y'ankilis jøts øts ja xyik'awa'atspidsøømt jap puxøjkjøtpy, jøts ja israelit jaq'y møøt ja wyindsøn Herodes jade'en tø xkamimajada'akti pøni sa øts ja'xtiyimja'uktunwa'andi.

¹² Jade'en ja Pedro wyinmay, xjats ja ñijkxy jam María tyøkwindum midi ja Juan tyaagip, ja Juan midi nayı yikxøømøøpy Marcos. Ja'ido'øn ja tyaqk tyøkwindum ñijkxy ja Pedro ma ja mayjaq'y jam wyinaty tø ñamyukyidi, jøts idø'øn ja jam Dios'ajot'atti. ¹³ Kuts ja Pedro twingøjxy ja tøk'agi'pyit agaj, winets ja kiixy Rode pyidsiimy tyøjkjøtpy, jøts ja ojts tpatmadøy pøni pøn ja'.

14 Xjats ku ja ojts tyukmadøy kudam ja Pedro kyajpxy, nika'ap ja tøjk tyik'awāajch, janch jotkujk ja wyimbijty yukwøøñ chapwøøñ, jøts ja myigu'uk ja t'atstukmado'ot ku ja Pedro jap kyajpxy. **15** Xjats ja myigu'uk ñimqajiyøø:

—¡Pø mguma'aymadyaqp mets!

Jøts ja kiixy ja tyimyjanimqay ku ja tyimdyiy tyimyanchi. Xjats ja ka'ap tyimyibøkti tyimwyandip ja':

—¡Ka'ap inet yø yja'aji; pø ja y'ankilis yø' midi nitanaajiyip!

16 Ixap ja Pedro jøp'ijxy tyøkwingøxy. Jøts ku ja tyik'awatstøø ja tøjk'aaw, jøts pø ma ja tyimyja'jttøø ku ja twingu'ejxiðøø jøts kudam ja yjanchja'aji. **17** Ja'ayi ja Pedro ja kyø'tnankye'ejxøø jøts ja tukween y'ettit amøñi, winets ja tnimadyajknibøjkøø sa ja yjajty sa ja kyubejty ku ja nwindsøn'ajtim ojts yjuudyi jap puxøjkøtpy; xjats ja nayide'en t'uknimañaøø jøts ja ttukmado'odit ja Jacobo, nayide'en ja Jesùs yjanchja'wibidi, jøts ja tnijawidit.

Xjats ku jade'en t'uknigajpxkjxnaøø, winets ja choo'nøø jøts ja ñijkxy abikyajp.

18 Xjats ku kyimjabom'ajty ku xyijñøø, winets ja soldadi ñigymaap ñayja'wiyidøø ku ka'ap ja Pedro jap ukpøni. **19** Xjats ja Herodes møk pyagajxiyidøø jøts ja t'ats'ixa'adit, ka'ats ja ma t'ukpaatnidøø. Xjats ja Herodes wyqadsojiyidøø niduki'iyi jøts ja tyuknigajpxwa'añidi sudso'ampy ja Pedro pyidsiimy, winets ja Herodes ja yik'oo'kiñidøø. Xjats ku ja jade'en y'adiijch, winets jam choo'nøø Judeit y'etjotp, jøts ñøjkxnaøø tsinaabyi jam Cesarea.

Ku ja Herodes y'ø'jky

²⁰ Xjats ja møj wíndsøn Herodes janch mi'ajkip ja jaq'y ja' pøn jam tsinaadyip Tiro jøts nayide'en Sidón. Xjats ja Tirot jaq'y mørøt ja Sidóngit jaq'y tkajpxy'ajtnidøø sudsø ttu'undit sudsø tyaababyaattit. Winets ja kyugajpxy tkajxtøø jøts ojts tpaqattí ja Herodes kyudsinaabyí pøn txøow'ajt Blasto, ja'ats ojts tnøjmidí jøts tnøjmit ja wyindsøn Herodes, jøts ka'ap cheptu'undit jøts jotkujk chøønidit, ja'agøjxp ja jade'en tnimaadyøø ku ja yjii'kxy jam tjuydi tkajpxti ma Herodes yikutuky. ²¹ Xjats ja Herodes twaqadsøø ja namayjaq'y, jøts jap mye'endit ma kya'amaadyaajk, xjats ku ja jade'en myengøjxtøø ja jaq'y, winets ja ttatøjkí ja xyox midi amuum tsamamp, winets kyajpxwa'kxnibøjkøø jam mayjaq'y wyingujkp. ²² Xjats ja mayjaq'y jade'en ñigyumaap tjanchja'widi ku ja jade'en kyajpxwa'kxy, jøts ja xem yam møk yjanchnøømdi: —Yø' ixja kyajpxwa'kxy ka'ap yø yjaq'yí, dios yø'.

²³ Xjats ku jap wyinaty kyajpxwa'kxy, winets ojts jatyí ja nwíndsøn'ajtim y'ankilis yikpa'ambaqadyiyí, ja'agøjxp jade'en yjaty ku kø'om ñamyøjpikta'agyiyyí, jøts ku ja Dios ne'egi tkamøjpikta'aky. Ku ja jade'en pyikyi, tinø'øk idø'øn jam y'am yjotp tøjkiñaq, ja'ats jadi'iñi tsu'tskøjxniyøø.

²⁴ Winets ja nwíndsøn'ajtim y'ayuujk myøjtak'adøtsnaaq, yikajpxwa'kx ja omagajp.

²⁵ Xjats ku ja jade'en tyungøjxtøø ja Bernabé mørøt ja Saulo, ku ja tmínaxti tmidøkidi ja pudøjkin,

winets ja jap choo'nidøø jøts ñøjkxnidøø Jerusalén møøt ja Juan midi nayide'en yiktejp Marcos.

13

*Ku ja Bernabé møøt ja Saulo myiduk'ojk
choo'ndøø kajpxwa'kxpi*

¹ Jam Antioquia wyinaty namay ja Jesús yjanchja'wibidi, jam ja kyugajpxy'ajtpi jøts nay jam ja yik'xpøjkpidi. Ya'at idø'øn jade'en yiktejtíp Bernabé, jøts ja Simón (midi nayide'en yiktejp Negro), nayide'en ja Lucio ja Cirenít ja'a'y, jam ja Manaén (midi yaakti tuknax møøt ja Herodes midi windsøn'ajt jam Galilea) jøts jam nayide'en ja Saulo. ² Tu'ukpi xøøw idø'øn ya'at ja'a'y jade'en ñamyujkidøø jøts ja nwindsøn'ajtim twindsø'jkidøø, ayuu'ajttip idø'øn wyinaty ku ja Espíritu Santo wyqañ:

—Jigaxti yø Bernabé møøt yø Saulo, jøts ttu'undit midi øts yø tø ndaniwæðsowidi.

³ Xjats ku jade'en Dios'ajot'ajt'abajtidøø ayuu, xjats ja myigu'uk t'ukøníxajkøjxnidøø, winets ja yikajxtsoo'nidøø.

*Ku ja Jesús kyudanaabyi kyajpxwa'kxtøø jam
Chipre*

⁴ Xjats ku jade'en ja Saulo møøt ja Bernabé yiktsoo'niñidøø ja Espíritu Santo, winets ñøjkxtøø ma jam txøøwi Seleucia. Jamts ja bärki ttatøjkidøø jøts ñøjkxtøø jam Chipre. ⁵ Xjats ku jam yja'ttøø ma ja bärki wyä'k'øyøø ma jam txøøwi Salamina, winets ja tkajpxwa'kxnibøjkidøø ja Dios kyajpxy jam tsaptøjkjotp. Jøts nay jap ja Juan tmøødidi, ja'ats ja pudøjkiyidøø. ⁶ Xjats ja jade'en ja Chiprit

naajx ttayø'øññextøø, jøts jam yja'ttøø meyj wingon mañ txøøwi Pafos. Jamts tpaattøø tu'uk ja israelit jaña'y pøn txøøw'ajt Barjesús, yik'adujkp ja' jøts nayide'en xyimay. Dios idø'øn kyugajpxy ja ñadyiyi jøts ja jaña'y tjanchwin'iñ. ⁷ Jam idø'øn ja tyuñ moj windsøn wyindump pøn txøøw'ajt Sergio Paulo, janch wiijy janch kejy idø'øn ja windsøn. Winets ja tnigajxøø ja Bernabé moøt ja Saulo, yjanchmadoowampy idø'øn ja' ja Dios kyajpxy y'ayuujk jøts ja tyukmadowiyit. ⁸ Xjats ja yik'adujkpi midi nayide'en yiktejp Elimas t'agajpxøø ja moj windsøn, ku ka'ap tkupøkt pøni sañ wyañandi ja Bernabé moøt ja Saulo. ⁹ Xjats ja Saulo pøn nayide'en yiktejp Pablo, yjanchmøøt'ajtpy ja Espíritu Santo ja', paty ja tjanchwin'ijxy tiñyim ja yik'adujkpi, ¹⁰ jøts ja yide'en tnimañay:

—¡Mets windaayib*i* jaa'y, kawindiy jaa'y mets, miñk*u*' mdeedyip, miñajkip mets ja' pøn øy tsinaadyip! ¿Tiku xyikutigøøwyañ ja nwindsøn'ajtim kyajpxy y'ayuujk? ¹¹ Ixyam idø'øn ja nwindsøn'ajtim myik'ayo'ombaqadiyit; kunim me mda'ant winjoox jøts may xøøw idø'øn jade'en xkawin'ext ja xøøw.

Xjats tyimyjatyi tyñañ jade'en kugoots, winets t'ixñaay pøni pøn tuu'wetsiyip. ¹² Xjats ku ja jade'en t'ijxy ja moj windsøn sañ ja yjatty sañ ja kyubejty ja yik'adujkpi, winets ja jatyi tjanchja'wøø pøni sañ jaty ja tyukmadoojiyøø ja Saulo moøt ja Bernabé. Janch tyimñigumañap idø'øn ja tja'wiyii'ñ ku ja yik'adujkpi jade'en yñajtnañ ja nwindsøn'ajtin Jesñs myøk'ajtingøjxp.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo mørøt ja Bernabé jam Antioquia midi tñamp Pisidiit y'etjotp

¹³ Xjats ja Pablo mørøt ja yjamýøøt jam tyøjkidøø Pafos bärkijotp, jøts jam ja ñøjkxti ma txøøwi Perge, nay jam Panfilia y'etjotp; jøts ja Juan jamyi ja tminawya'kxidøø Pafos jøts ja ñøjkxnña Jerusalén. ¹⁴ Xjats ku jam ja jade'en yja'ttøø Perge, winet jam choo'ngojmidøø jøts yja'ttøø Antioquia, nay Pisidia y'etjotp. Xjats poo'kxin xøøw winets tyøjkidøø jam tsaptøjkjotp, japts y'ixaktøø. ¹⁵ Xjats ku ja jade'en yikajpxkijxy ja nøky midi ja Dios kytujk myøøt, jøts nayide'en sa wyandøø ja Dios kygajpxtyi, winets ja tsaptøjk windsøn ojts ñimqajyidi ja Pablo mørøt ja yjamýøøt:

—Meets migu'uuktøjkti, kidi wan meets jap xmímiñ xmija'aty ja kajpxwejin, kidi wan meets xukmadowandip yø jaa'y, tukmadowdits.

¹⁶ Winets ja Pablo tyanaagyukøø jøts ja kyø' ja'ayi tnäky'ijxyi, ja' tyijpy jøts ja jaa'y y'amo'ondit jøts tpatmado'odit, xjats ja yide'en wyaañ:

—Ukpatmadowdi meets Israelit jaa'y pøni pøn jaty ja Dios twindsø'jkidip: ¹⁷ Meets Israelit jaa'y niduki'iyi pøn adøm ndios'ajtyindip, ja' ojts twi'ixy adøm n'apteety'amøjti jøts ja tpiktækti adøm ndsinaadyaqjkti janch møj, winet ja yjajty ku wyinaty nay jam chøønidì Egiptit jaa'y y'etjotp; jade'en ejxim ja ja'at jaa'y; xjats ja møk'ampy jadigojk kø'øm ja Dios tyimyikpidøøjmiyidøø nay jam, ¹⁸ jøts ja tyiknæxtit jam tø'øts etjotp wixijkxy jumøjt, kuwañim ja Dios ja yikujuky'ajtidi øy ja tpadundi tkabadundi ja Dios y'ayuujk. ¹⁹ Jøts

ja nayide'en tyikudigøøy wixujk ja møj kajp midi jam wyinaty ejtip mä txøowi Canaán, jøts ja n'apteety'amøj yikmo'odit ja ñaqajx. ²⁰ Xjats jade'en maktaxk magø'pxy jagujkp jumøjts ñitanaajyidø kunim ja kugajpxy kyaxi'iky midi txøow'ajt Samuel. ²¹ Xjats ja kø'om t'amidoonidø tu'uk ja windsøn pøn ja nitaniyidip, winets ja Dios tu'uk myøøyidø pøn txøow'ajt Saúl, ja Cis y'u'nk, nay ja Benjamín y'ap, ja'ats wixijkxy jumøjt ttuuñ. ²² Winets ja Dios jadigojk pyøjkiyøø ja windsøn'ajtk, jøts ja nagyø'om tpiktaajk ja David, xjats ja Dios wyaañ: "Tø øts nbøaty ja David, midi ja Isaí y'u'nk'ajtpy, yø' janch yuuy janch tuda'aky, xpaduujnip øts yø' nja' pøni sã ø ndsøky." ²³ Xjats ja Dios nayide'en tnajtskajxøø ja Jesús midi adøm n'Israelit ja'a'y tyiknitso'ok'atp, yø' idø'øn ja David myigu'uk'ajtpy, kuts ja Jesús myiiñ pø kø'omxi wyinaty ja Dios tø wyanda'aky. ²⁴ Xjats ja Jesús namga'aním wyinaty tyundøki, winets ja Juan Bautista jawyeen tkajpxwa'kxy jøts ja Israelit ja'a'y ttukmadøø, jøts pyøktyu'unin tmajtstu'uttit jøts ñøbatkøxtit. ²⁵ Xjats ku ja Juan Bautista y'oo'knæa, tø ja wyinaty tnøjmi ja Israelit ja'a'y, jøts ku ja ka'ap yja'aji pøni sã ja wyinaty tnijawidi ku ja yiknitsokpi myiñ, jøts ja tnimaay: "Ix'oojknim ja mye'ent pøn øts niujuñ møøt nganamyibaaqt'atìyit."

²⁶ Xjats ja Pablo yjaakajpxwa'kxy, yide'en ja wyaañ:

—Meets migu'uktøjkti, pøni pøn jaty ja Abraham myigu'uk'ajtpy, jøts nayide'en pøni pøn ja Dios twindsø'jkidip, yø kajpxy yø ayuujk yø' adøm ndanitso'ok'ajtindip midi øts ixyam

nnigajpxwampy. ²⁷ Ukmadooda'am, ja' pøn jaty jam tsinaadyøø Jerusalén nayide'en pøn ja wyindsøn'ajttøø, ka'ap ja tnija'widøø ku ja Jesúus wyinaty tø kyexyi ja Dios Teety, jøts kyidyimwyinmadoodøø dø'øn ja kajpxy ja ayuujk midi ja Dios kyugajpxy wyinaty tø tjaadyañ, ja' idø'øn xyumikajpxtip etjp ku ja poo'kxin xøøw jam kyø'øm tsaptøjkjotpti; winets idø'øn ja kø'øm ttami'ambøjktøø ja Jesúus, jøts ja jade'en ttuundøø sa ja Dios kyugajpxy tyiktañañ ja ayuujk. ²⁸ Xjats ku ja kø'øm tkamiwïnmäa'nbyqattøø ti ja tyukpøky'ajttip jøts tyik'ooktit, winets ja tnimaadyøø ja Pilato jøts ja Jesúus tnänskyik'oogiyit. ²⁹ Xjats ku ja jade'en ttundi tuki'iyi sa ja Dios kyugajpxy tjaadyañañ jap nøkyjøtpy, winets tyikwinajktøø jam kruskøjxp jøts tyiknaxøjkidøø. ³⁰ Ja Dios Teetyts ojts kø'øm tyikjujkpyiky jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy. ³¹ Xjats ku pyidsii my, winets ojts jeky ñänky'ijxyiyi jam ja'a'y wyindump midi myøøtwidejt ku choo'ndøø Galilea jøts ñøjkxtøø Jerusalén. Ja' idø'øn ixyamdi pøn tkajpxtip tmadyaktip ja Jesúus jøts ttukmado'odit ja ja'a'y.

³² 'Jøts øøts nayide'en ixyam nnigajpxy nnimadya'aky, jøts meets ndukmado'ot ja øy ayuujk sa ja Dios Teety tpiktañaajky ja wyändaajk'in adøm n'apteety'amøjkøjxp. ³³ Ja'agøjxp ku adøm ja n'apteety'amøj'ajtyindi, paty ja tø tpaduñ ja Dios Teety ja wyända'aky jøts ku ja tø tyikpidsimy jadigojk ja Jesúus jap oo'kpi jutjøtpy, jade'en sam jap wyä'añ myimajtsk salmojøtpy ku yide'en wyäañ: "Øts me n'u'nk'ajtpy, jøts tø mets mjujky'ajtin ixyam nmø'øy." ³⁴ Xjats ja

Dios jade'en wyinaty tø ttanibiktaagi jøts ku ja tyikpiðsø'ømt ja Jesús jap oo'kpi jutjøtpy, jøts nayide'en ku ka'ap ja ñine'kx wyindigø'øty, jade'en idø'øn jap wya'añ ja Dios kyajpxy yap nøkyjøtpy: "Nayide'en meets ngunuu'kxt sa øts ja David tø nnøjmi." ³⁵ Paty nayide'en jadu'ukpi salmo wya'añ: "Ka'ats me Dios Teety ja xyikjatt jade'en jøts øts nnine'kx wyindigø'øty, pø xtsøky'ajtpxi mets." ³⁶ Janch tiy idø'øn ja' ku ja David ja yja'a'y ojts tpudøki sa ja Dios ja wyinmaa'ñ myøøjyøø, xjats y'oo'knaa jøts nay jam ñajxøjkiih'ñ ma ja y'apteety'amøj wyinaty tø ñajxøkidi, jøts ja ñine'kx nayide'en wyindigøøy. ³⁷ Pønts ja Dios Teety kø'øm tø tyikjujkpyiky jadigojk, ka'ap ja ñajxnine'kx ja jade'en tø wyindigøy. ³⁸ Meets migu'uktøjkti, kuwaní xnijawidit ku ja Jesús ja' tu'ugyi xpojkpimaa'kxindip pøn meets ixyam myiktukmadoop. ³⁹ Ja'ayi dø'øn tu'umchi niiduki'iyyi tpojkpimaa'kxp pøni pøn ja janchja'wiyip ja y'ayuujk, jøts ni ja Moisés kyutujk jade'en kyapojkpimee'kxy pøni pøn ja tpadump. ⁴⁰ Øyim mnay'ejx'etidit jøts ka'ap jade'en mjattit sa ja Dios kyugajpxy tjaadyandøø, ku ja yide'en wyandøø:

⁴¹ Meets nixekpi taxekpiði, pø nigyumaap mee xjawit sa n'adø'øtst;
pø ka' xjanchjawidit øy ja pøn kugajpxy mjaduk-madøøyidi,
pø jade'en ne'egi jøts mdyimgyudigø'ødyit.

⁴² Xjats ja Pablo jade'en ttukmadoogijxy ja israelit ja'a'y sa ja Dios kyajpxy wya'añ, winets ja myigu'uk yap tmøøtpiðsømnaa jam tsaptøjkjotp.

Xjats ku jap pyidsømdøø, winets ja Pablo ñimqajyøø pøn ka'israelit jaɑ'dyi, jøts nayide'en tnigajpxt nay ja'abi ayuujk jadu'ukpi poo'kxin xøøw. ⁴³ Xjats idø'øn jade'en ñawya'kxidøø jam tsaptøjkjotp, jamts wyinaty namay ja israelit jaɑ'y, jøts namay ja abikpyi jaɑ'y midi nayide'en tpadundip ja israelit chinqa'yin, ja'ats níduki'iyyi tpanøjkxtøø ja Pablo ja Bernabé, winets ja ojts yikajpxwejti jøts yiknimaadyøø: “Ejtp idø'øn ja Dios kø'øm xtsøky'ajtyim paty ja Dios amumjoojt ja y'øgyajpxy xpaduujniyidit, jøts nijuuni xkamajtstu'uttit.”

⁴⁴ Xjats ku ja tpaatkojmäa jadu'ukpi poo'kxin xøøw, ku ja tjanchpatmadowa'andi ja Dios kyajpxy, winets jawaani kyameengjxy níduki'iyyi ja kajp. ⁴⁵ Xjats ku dø'øn ja israelit jaɑ'y jade'en t'ejxtøø, winets ja Pablo yiktami'ama'at'ajttøø ja namay jaɑ'y jøts yikmi'ambøktøø, xjats yiknimaadyøø ku ja jaɑ'y nugo twindaay'atti. ⁴⁶ Xjats ja Pablo ja Bernabé møk'ampy ojts tmigajpxti, jøts tnimaadyøø:

—Meets israelit jaɑ'y, jade'en mjapaat'atyidi jøts meets jawyeen myiktukmado'ot ja Dios kyajpxy; ka'ats meets ja xkupøkwa'andi, jade'en nugo mwä'andi jøts ka' pyaat'atyi jøts ja Dios y'øy'ajtin xkupøjkiyidit, jam øøts ne'egi nøjkx ngajpxwa'kxy ma jaty ja jaɑ'y kya'israelitjaɑ'yidi. ⁴⁷ Kumi jade'en øøts ja nwindsøn'ajtim tø x'anemey ku yide'en wyaañ:

Tø me nbikta'aky jøts øts n'øgyajpxy n'øy'ayuujk xukmado'ojit tuki'iyyi ja næxwii'ñit jaɑ'y, jøts xnijawidit sudso'ampy ñitso'ok'attit.

48 Xjats ku dø'øn jade'en tmadoodøø pøn ka'israelit jaa'dyi, winets ja yjanchxondäktøø jøts ñawya'añidi kudam ja Dios kyajpxy janch'ø; jøts níduki'iyyi ja' tmibøjkøxtøø pøn wyinaty ja Dios kø'øm tø tpikta'aky, jøts nijuuni xøøw ja y'anmija'win kyawindigø'ødyit. **49** Jade'en idø'øn jam ojts yikajpxwa'kxy ja Dios kyajpxy ma jaty ja kajp jam. **50** Xjats ja israelit jaa'dyi ojts møøt tkajpx'øyidi winaagin ja yaa'dyøjk midi ja kajp tnítanaadyip, jøts møøt nayide'en ja tø'øxyøjkti midi ja kajp jaa'y windsø'jkiyidip jøts midi ja israelit jaa'y tpaduujnidip ja yja', ja'ats ja kajp jaa'y yik'ambøjktøø, xjats ja Pablo ja Bernabé ojts yikjemdundi yiktedundi kunim ja tyikpidsømdøø ja'abi etjotp. **51** Winets ja Pablo møøt ja Bernabé twinaptøø ja pu'ux jam tyekyøjxp, jøts jade'en ttuk'ejxtit ku jade'embí jaa'y ja tka'øyjawi, winets jam ñøjkxnidi ma ja kajp txøøwi Iconio. **52** Xjats ja Jesús yjanchja'wibi pøn jap Antioquia tyandøø, janch ejtni xoni ja ñayjawiyidi ku wyinaty tø tyatøkiyidi ja Espíritu Santo.

14

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo ja Bernabé jam Iconio

1 Ku ja Pablo ja Bernabé jap yja'ttøø Iconio jøts jam tyøjkidøø tsaptøjkjotp, winets ojts kyajpxwa'kxti møk'ampy jøts may tpabøjktøø, nayide'en ja israelit jaa'y jøts may pøn jaty jam wyinaty midi! ka' y'israelit jaa'yidi. **2** Xjats ja israelit jaa'y pøn tkababøjktip ja Dios kyajpxy, ja'ats t'agajpxidøø pøn ka'israelit jaa'dyi jøts

ja tyikwinmaamya'tni ja ja'a'y pøn ja Jesúś tjanchja'widip. ³ Paty ja ojts tyaa'nidi jeky'ampy ja Pablo møøt ja Bernabé, jøts ku ojts møk tkajpxwa'kxti sa ja Dios Teety ttamidsøjky ja naxwii'ñit ja'a'y, winets nay ja' myøk'ajtin møøjyidip jøts milagri'ajtin ttu'undit jøts nayide'en ja ejxpajt tpikta'aktit, paty ja'agøjxp ojts yikniyawí kudam ja yjanchi midi ja kyajpxwa'kxtip, jøts kudam ja Dios Teety xjanchøjkyindi. ⁴ Jøts ja kajp ja'a'y ka'ap ja wyinaty tu'ugyi ja wyinmaa'ndyi, jam wyinaty ja israelit ja'a'y yja' jøts ja Jesúś yja'amí. Majtsk jøøjp jap wyinaty ja wyinmaa'ndyi. ⁵ Jøts ja israelit ja'a'y kajpxy tundøø møøt pøn ka'ap y'israelitja'a'yidi jøts ñøjkxtøø ma ja kudunktøjk, jamts tkajpx'øyidøø møøt ja kudunk jøts tmi'ambøjktøø tpage'at swidetwa'andøø ja Pablo møøt ja Bernabé. ⁶ Kuts ja Pablo ja jade'en tnija'widøø møøt ja Bernabé, xjats ja kyaknøjkxtøø jam Listra jam Derbe, jade'en ja kajp xyøøw midi jam Licaonia etjotp tøndip, jøts wine'enin ja abikyajp jam ni'awidity midi jam abiky etjopti, ⁷ jamts ja tkajpxwa'kxti ja Dios y'øgyajpxy y'øy'ayuujk midi xyiknitso'ok'ajtindip.

Ku ja Pablo jam Listra yika'jch

⁸ Nay jam ma ja kajp txøøwi Listra, jamts wyinaty chøøni tu'uk ja yaa'dyøjk pakma'at midi wyinaty niwine'enin kyidyimyø'øpy, tyimyjade'en idø'øn ja kye'jxy. ⁹ Jøts ja pakma'at ja'a'y myadøøpy ja' tuki'iyyi pøni sa ja Pablo tyikwa'añ, winets ja Pablo twin'ijxy ku yjawí t'ajot'aty ja pakma'at ja'a'y ja Dios ku cho'okwa'añ. ¹⁰ Winets ojts møk tjanchmigajpxy jøts tnimaay:

—Tatani yø mdeky tiiy.

Jøts ja yaa'dyøjk wyø'kukøø tukwo'onji'ligyi xjats jade'eñi yø'øbyijky. ¹¹ Jøts ja mayja'a'y t'ejxtøø ku ja Pablo jade'en tyiktsøøjky, winets ja ja'a'y yjanchwøngaktøø jøts wyøndøø:

—¡Tø namajtsk ja Dios xjanchnigidaajkyindi nayide'en ejxim adøm njaa'y'ajtyim!

Tum ja Licaoniit ayuujk kyajpxtip.

¹² Xjats wyøndøøku Bernabé ja' Dios Júpiter, jøts ja Pablo Dios Mercurio, ja'agøjxp ku ja kya'amay. ¹³ Xjats ja teety midi jam tump Júpiter chaptøjkjotp kajp'am, ja'ats ojts tyiknijkxy ja tsakaa namajtsk janch xøxy janch piyi ma ja Pablo møøt ja Bernabé jam wyinatyi; yjanchtawindsø'øgiwyøndip ja tsakaa, tyamiyoxwøndip ja tsakaa kitu'uk. ¹⁴ Ku tnija'widøø ja Jesús kyudanaabyi ja Bernabé ja Pablo jøts yjotmay'oo'kpøknidøø, jøts ja wyet tkøø'tstøø waani ja'agøjxp ku jade'en yikwindsø'øgidi ejxim ja Diosin, winets tyøkjidøø mayja'a'y agujkp jøts møk yide'en wyøndøø:

¹⁵ —¡Migu'uktøjkti! ¿Tiku jade'en m'adø'øtsti? Pø nay jaa'yts øøts ejxim meedsin, yø' øø nnimimpy jøts mee ndukmado'ot jøts xmajtstu'uttit yø'øbi tunk, ka' yø tyuñ. Pabøjkidøø Dios yja' pønjujky'ajtp, pøn tuki'iyi tyik'øyiyii'ñ ja tsajp jits ja naajx jøts ja mejy, tuki'iyi midi ya naxwiiñ ejtp. ¹⁶ Kuwaní Dios Teety yuuy'aty ku ja naxwii'ñit ja'a'y ojts y'øy'adø'øtsti kya'øy'adø'øtsti. ¹⁷ Ejtp idø'øn ja Dios Teety ja ejxpajt tjayaky, jøts jade'en yiknijawit pøni pøn idø'øn ja' ku ja janch'øy. Ja'agøjxp idø'øn ja tuu

tkejxy, jøts pyidsimy ja moojk ja xøjk midi adøm ndajujky'ajtyim, jøts ejtni xoni nnayja'wandit.

18 Øy idø'øn ja mayja'a'y møk yjayiknimaadyi, ka' pøn tmadøøy, kuwaní tyimyik'ookwa'andi ja tsakaa jøts ja Pablo møøt ja Bernabé jade'en yiktawindsø'ogiywa'andi ejxim ja Diosin.

19 Winets ja israelit jaa'y winaqagin jam choo'ndøø Antioquia jøts Iconio, jøts jap yja'ttøø Listra ma ja Pablo møøt ja Bernabé wyinaty. Ja'ats idø'øn ja kajp jaa'y t'agajpxidøø, winets ja kajp jaa'y y'ambøjktøø, jøts ja Pablo yikxon tsaaqatstøø. Tyimwyandip idø'øn ja jaa'y jøts ku dø'øn ja wyinaty tø ttyimyik'ookti, winets ja t'ukpaweitsnidøø, jøts ja kajp pa'am tyiknøjkxtøø.
20 Winets ja jam ñamyujkidøø Pablo wyindump pøn tjanchja'widip ja Jesùs, xjats ja Pablo pyidi'jky jøts wyimbijty jadigojk nay jam kajpjotp; winets kyimjabom choo'ndøø møøt ja Bernabé, jøts ñøjkxtøø ma kajp txøøwi Derbe.

21 Winets jam ojts tkajpxwø'kxti sudso'ampy ja Jesùs xyiknitso'ok'ajtindit, ma ojts ñamayidi pøn ja Jesùs yja' tmibøjktip, jøts ja Pablo ja Bernabé wyimbejttøø ma kajp txøøwi Listra, Iconio jøts nayide'en Antioquia. **22** Ku ja Pablo møøt ja Bernabé jam yja'jty tu'uk tu'uk ja'abi kajp, winets tkajpxjot'amøjkidøø pøn jaty ja Jesùs yjanchja'widip, jøts ku Jesùs yja' tu'ugyi tpaduujnidit, nayide'en yiknimaadyøø kuwaní ja ayo'on yikpaatty ku yap ndøkiwy'a'ñint ma Dios kyutujk, midi ja naxwii'ñit jaa'y ja tyanitanaapy. **23** Jøts ja Pablo møøt ja Bernabé nayide'en tpiktaktøø ja møjaa'dyøjk ma jaty ja tsaptøjk wyinaty, jøts ku ja

wyinaty tø Dios'ajot'atti tø y'ayuu'atti, winets ja Dios ja ttagødøjkidøø jøts kyunuu'kxidit, pø tøxi ja wyinaty tjanchjawidi.

Ku ja Pablo møøt ja Bernabé yja'jty jadigojk Antioquía jam Siria etjotp

²⁴ Xjats ku ja ñajxtøø jam Pisidia etjotp, jøts ja yja'jttøø jam Panfilia etjotp. ²⁵ Ojts ja tkajpxwa'kxti ja Dios kyajpxy jam Perge kajpkøjxp, jødsnim ja ñøjkxtøø jam Atalia. ²⁶ Jamts ja ttatøjkidøø barki jøts ja ñøjkxti Antioquia, jam kajpkøjxp ma ja wyinaty tø yikugajpxaqagidi tø yikunuu'kxaagidi, jøts Dios ja kyunuu'kxidit ku ja wyinaty jade'en ja tyunk tyikts'o'onda'akti midi ix Yam wyinaty tø tyik'abajtiñidi. ²⁷ Jøts kuts ja jam Antioquia kajpkøjxp yja'jttøø, winets ja jam tnankñamyujkidøø pøn jaty ja Jesús tjanchjawa'widip jøts ja ttamimadyakøjxtøø sa jaty Dios ja wyinaty tø yikjatyidi yikubetyidi ku ja kyunuu'kxyidi, jøts ja nayide'en ttamimadyaktøø sa Dios wyinaty tø yik'awajtsxiyidi nøø' tuu' pøn ka'israelit ja'a'dyi, jøts ja nayide'en ñitso'ok'attit ku ja tjanchjawidit ja nwindsøn'ajtim. ²⁸ Xjats ja Pablo jøts ja Bernabé jam jeky tyaa'nidøø, jeky tmøøtaaq'nidøø ja jamit ja'a'dyi pøn tjanchjawa'widip ja Jesús.

15

Ku Jerusalén ñamyujkidøø ja møjaa'dyøjk

¹ Nay ja'abi tiempi winaagin ja ja'a'y choo'ndøø jam Judeit naxjotp jøts ñøjkxtøø ma ja kajp txøøwi Antioquia, jam tta'awanibøjkidøø ja ja'a'y pøn wyinaty ja Jesús tjanchjawa'widip, jøts tnimaadyi ku ja yaa'dyøjk kuwaní yikmo'odit ja

ejxpajt ñe'kxkøjxp sãmi Moisés jekyip tyikyø'øy ja y'ana'amín, winets ja jade'en yiknitso'ok'atidít ja Dios. ² Winets ja Pablo møöt ja Bernabé møk'ampy ojts møöt ñagyajpxyidi ja jaa'y, jøts ku ka' jade'en y'øyi yø'øbi wînmaq'ñ. Winets ja Pablo ja Bernabé yikpiktaktøø møöt wînaagin ja jaa'y jøts jam ñøjkxtit Jerusalén, jamts tjaak'atskajpx'øyidít ja'abi wînmaq'ñ møöt ja'adí pøn jaty ja Jesús kyudanaabyi'ajtpy, jøts møöt ja møjaq'dyøjkti pøn jaty jam møjaq'y'ajttip tsaptøjkjotp.

³ Xjats kyajxtsoo'nìyidøø ja janchja'wibidi jam Antioquia, xjats choo'ndøø jøts jam ñaxti ma ja et txøøwi Fenicia jøts Samaria. Jamts tnigajpxtøø tnimadyaktøø, jøts ku namay ja jaa'y wyinaty tø tmajtstutnidí ja møjaq'chînaq'a'yin pøn jaty ka'israelit jaa'dyi, jøts tpabøjktøø tu'ugyi ja Dios yja!. Xjats ja yjanchxonidaktøø ja myigu'uktøjk ku ja jade'en tnija'widøø ja'abi ayuujk.

⁴ Kuts yja'ttøø ja Pablo møöt ja Bernabé jam Jerusalén, winets ojts kyajpxpøø'kxyidi ja mayjaq'y jøts ja Jesús kyudanaabyi møöt ja møjaq'dyøjkti. Xjats ja tnigajpxti tnimadyakti sa ojts ja Dios møk tyukpudøkiyidi pøn ka'israelit jaa'dyi. ⁵ Xjats wînaagin ja fariseit jaa'y pøn wyinaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, wyâ'kukidøø jøts wyandøø:

—Kuwani yø tpaduujnidit Moisés kyutujk pøn ka'israelit jaa'dyi øy yø Jesús yja' yjayikpaduñ, jøts kuwaní ejxpajt yikmo'odít ñe'kxkøjxp.

⁶ Winets jadigojk ñamyujkidøø ja Jesús kyudanaabyi jøts ja møjaq'dyøjkti sudso'ampy yikajpxwimbett yik'adsojimbett. ⁷ Tø wyinaty

jeky tkajpx'øyidi, jøts ja Pedro tyanaagyukiyii'ñ jøts tnimāay:

—Meets migu'uktøjkti, mee mnija'wip jøts ku øts ja Dios jekyip xwìwich, jøts øts ndukmado'ot ja jaq'y pøn ka'israelit jaq'dyi, sudso'ampy ja nwindsøn'ajtim xpojkpimaa'kxindit jøts ja tmibøktit. ⁸ Wa'ats ja Dios t'ixy sa jadu'uk jadu'uk nwinmaaq'yindi, jøts yide'en'ampy yiknijawi ku Dios ja tø kyupikyidi ja'abi jaq'y, ku tø tyuktatøk'yidi ja y'Espíritu Santo nayide'en ejxim adøm ojts xmø'øyim ja kunuu'kxin. ⁹ Ka'ap ja Dios pøn ttsøky tkatsøky, tyumkupijkpy ja' wan tpøni, ka'ap ja t'ixy wan pøn t'israelitjaq'yí uk wan pøn tka'israelitjaq'yí, patyts ja nayide'en tø yikpojkpimaa'kxti pøn ka'israelit jaq'dyi ku ja tø tjanchjawidi. ¹⁰ Migu'uktøjkti, ¿tiku xmimaydi xmidaqtí pøni sa ja Dios tø tpikta'aky, jøts ja' xapaattí pøn ja Jesús tjanchja'widip? ¿Tiku kawinäaq winmaaq'ñ xaguwqañidi? Nika'ats adøm ja ka'pxy n'ukpaduu'na'andi, ni ja n'apteety'amøj adøm ja ka'pxy tø tka'ukpaduundi. ¹¹ Pø ka'axi jade'en y'øyi, njanchja'wa'amp adøm ja' ku ja Jesús xyiknitso'ok'ajtyindi kyø'ømdsøky, nayide'en sam ja' pøn ka' y'israelitjaq'yí.

¹² Xjats níduki'i y'amongøxtøø, jøts tpatmadoodøø ku ja Pablo jøts ja Bernabé tnimadya'akti sa ja Dios møk pyudøjkiyidøø, ku ja myilagritundi jøts ja Dios y'ejxpajt tpaduujnidøø ja' y'etjopti pøn ka'israelit jaq'dyi. ¹³ Ku ja Pablo jøts ja Bernabé kyajpx'abqajtøø, jøts ja myigu'uk midi Jacobo txøøw'ajtmip, ja'ats waan:

—Meets migu'uktí, ukmadowdi waani: ¹⁴ Tø

ja Simón Pedro tjanigajpxy sudso'ampy ja Dios tø tmø'øy ja may'ajt myiduk'ojk pøn ka'y'israelitja'a'yidi, jøts ku ja Dios ja nayide'en t'u'nk'aty t'unq'jk'aty ja'abi ja'a'dyi. ¹⁵ Kuwaní ixym jade'en yjaty kumi jade'en ja Dios kyugajpxy ojts tjaadyañ, ku ja Dios yide'en wyaañ:

¹⁶ Wimbejtkojmip øts jadigojk, jøts nbikta'akt nayide'en sám y'ijty ja David tjagyepy ja kutujk;

jøts øts nja' níduki'iyyi xpaduujnidit pøn ka'israelit ja'a'dyi,

¹⁷ jøts níduki'iyyi ja naxwii'nít ja'a'dyi pøn jaty ø nja'ajtpy.

¹⁸ Jade'en idø'ón wyaañ ja nwindsøn'ajtim Dios, pøn tyuknija'wiyii'ní yø'øbi wínmæa'ñ jekyip.

¹⁹ Xjats ja Jacobo tjaaknøjmi ja jaa'y jøts wyaañ:
—Ka' nugo xmigajpxtit pøn ka'ap y'israelitja'a'yidi, pøn ja Jesús yja' tu'ugyi tpadunwajnidip, pøn tø tmajtstutnidit ja myøja'a'chinqa'a'yin. ²⁰ Øy'ajtp ja nøky ngajxindit, jøts ja'ayi ndukmadoo'indit jøts kidi ja ttsu'utsti midi ja tsamaxaq yiktawindsø'jkip, jøts nayide'en ka'ap ja ñiyaa'y ñidø'øxy ñabyøjkxidit, jøts nayide'en ka'ap ja jiyujk tsu'uch ttsu'utsttit midi ka' tyaxy, jøts midi yuksumy'oo'kp, jøts nayide'en ka'ap ja ni'jpy tjøø'kxtit. ²¹ Wan yø'øyi, pø jaayimts ja Moisés kyutujk xyumiyikajpxwa'kxy, ti magajp ja kya'ukyiknigajpxy mäjaty ja tsaptøjk jam, ejpts ja yiknigajpx'ity wimboo'kxin xøøw.

²² Winets ja Jesús kyudanaabyi møøt ja møjaa'dyøjkti jøts níduki'iyyi pøn jaty tjanchja'wí dip ja Jesús, jats ñawyewejsidi namajtsk ja jaa'y pøn

tmøødødøø ja Pablo jøts ja Bernabé jam Antioquia. Ja'abi jaq'a'y midi yikwindsø'jkiy'ejttip, tu'uk txøøwi Judas Barsabas jøts jadu'uk txøøwi Silas, [23](#) ja'ats tminøjkxtøø ja nøky jøts yide'en ja nøky wyq'añ:

"Øøts idø'øn ja' pøn jaty ja Jesús kydanaaby'i ajtpy, møøt ja møjaq'dyøjkti jøts níduki'i yi ja nmøøtjanchja'wibidi, øøts idø'øn ja kajpxpoo'kxiñ nguejxpy, ngajpxpøø'kxpy øøts níduki'i yi ja nmøøtjanchja'wibidi pøn ka' y'israelitjaq'a'yidi, pøn jam tsinaadyip Antioquia, jøts jam Siria, jøts nayide'en Cilicia. [24](#) Tø øøts nnijawí ku winaagin ya'it jaq'a'y ojts ñøjkxti ma meets jam, jøts ojts nugo myikwinmaamyø'adyidi, ku jade'en mniñ'mxyidi jøts ku kuwani ja mixyuna'jk yikmo'odit ja ejxa'an ñe'kxkøjxp, jøts ku kuwani ja Moisés kyutujk xpaduujnidit. Migu'uktøjk, kidi øødsipts ja jade'en ngajpxmyøøpy. [25](#) Paty øøts yikxon ngajpx'øyi, jøts øø nbikta'aky namajtsk ja kugajpxy midi mee m'ats'ejxiyip, ja'ats myøødødip ja Pablo jøts ja Bernabé pøn øøts ndsøky'ajtpy, [26](#) jøts pøn tø tyimñadyamiyoxiyi amumjoojt ja nwindsøn'ajtim Jesús. [27](#) Ya'at øø nguejxpy midi txøøw'ajttip Judas jøts Silas, jøts møøt m'ukmadya'aktit jøts mdukmadowiyidit ya'at tuki'i yi. [28](#) Tø ja Espíritu Santo t'øyjawí, nayide'ents øøts, jøts ka'ap meets mayjøøjp ja winmaaq'añ nmø'øy, øy ku ya'at xpadu'undit: [29](#) ka' xtsu'utstít midi ja tsamaxan tø yiktawindsø'øgi; jøts nayide'en ka'ap ja ni'jpy xjøø'kxtit, ka' xtsu'utstít nayide'en o ti jiyujk midi yiksumy'oo'kp, nayide'en ka'ap ja mniyøq'a'y mnidø'øxy mnabyøjkxidit. Pøni mbadundip yø'øbi

wiñmäa'ñ, tsuj mduu'bäattit meets jade'en. Yø'øbi ana'amín øø nguejxpy, Dios mgunuu'kxiđip."

³⁰ Xjats choo'ndøø ja kunøky jøts ñøjkxtøø jam Antioquía. Wiñets ñamyujkidøø ja jaq'y pøn ja nøky yiktanigaxtip jøts yikømøødyøø. ³¹ Ku ja tpa'ejxtøø, jøts yjanchxonđaktøø ku jade'en ja wiñmäa'ñ yikmo'odi. ³² Kumi yjajttip wyinaty nayide'en ja Judas ja Silas sudso tkajpxwá'kxiđit ja Dios kyajpxy. Xjats ttukja'gyukidøø, jøts ja janchja'wibidi yjanchxonđaktøø ku ja jade'en kyajpxjot'amøjkiyidi. ³³ Ku jap waani y'uktäa'nidøø, wiñets ojts tja'ukminawya'kxyidi ja myigu'uk, ojts ja y'ukmø'øñiyidi ja kajpxpoo'kxin jøts ja Dios kyunuu'kxiđit, jøts nay jam wyimbejtí ma jam choo'ndøø. ³⁴ Xjats ja Silas wyinmaay, wiñets ja jam tyaqäñ. ³⁵ Nayide'en ja Pablo jøts ja Bernabé jap tyaqandøø Antioquía, namay ja myigu'uktø møøt, yik'ixpøjktøø tkajpxwá'kxtøø ja Dios kyajxpy.

Ku ja Pablo myimajtsk ojk chøø'ñ kajpxwá'kxpi

³⁶ Tø wyinaty ja tiempi waani ñaqkojmi ku ja Pablo tnimäay ja Bernabé, jøts wyaqäñ:

—Wan tjaq'myim jadigojk jam magyajp mä jaty ja Dios kyajpxy tø nmiwidiijtyim, jamts nmigu'uktøjk n'ats'ejxit sa jam yjatti kyubatti.

³⁷ Xjats ja Bernabé twaawa'añ tu'uk ja jaq'y pøn txøow'ajt Juan Marcos; ³⁸ ka'ats ja Pablo ja twinjäwi jøts ja' tmøødit, kumi tø ja jam wyinaty t'ukyiktañ mä et txøow'i Panfilia, ka'ap ja wyinaty tyikyø'oy ja Jesús kyajpxy. ³⁹ Xjats ñagyajpxidi jeky ja Pablo møøt ja Bernabé, ka' ja wyinmäa'ñ y'uknabyajtniyidi jøts jade'eñi ñawya'kxinnyidøø;

winets ja Bernabé tmøødiyii'ñ ja Marcos, jøts tyøjkidøø barkijøtpy jøts ñøjkxti ma et txøøwi Chipre, ⁴⁰ xjats ja Pablo ojts twaqaji'iky ja Silas. Jøts ja janchja'wibidi ñimqajiyøø: "Nøjkx møøt ja Dios, Dios mgunuu'kxiðip." ⁴¹ Xjats ja choo'ndøø, jøts ñajxtøø ma et txøøwi Siria jøts Cilicia. Jamts tkajpxjot'amøjkidøø ma jaty ja tsaptøjk jam wyinaty.

16

Ku ja Timoteo tjamyøøt'ajty ja Pablo møøt ja Silas

¹ Xjats jam yja'ttøø ma kajp txøøwi Derbe jøts Listra. Jamts tpaaattøø tu'uk ja janchja'wibi, Timoteo ja xyøøw. Ja tyaak, israelit jaa'y ja' jøts yjanchja'wip ja Jesús ja'; jøts ja tyeety, griegit jaa'y ja'. ² Ja mixy Timoteo janchtsojkip ja janchja'wibidi pøn jap wyinaty tsinaadyip Listra jøts Iconio. ³ Xjats ja Pablo tmøødiwy'añ ja Timoteo jøts pyudøkiyit, jøts ja Pablo wyinmaay jøts ku kuwaní jawyeen yikmo'ot ja ejxpajt ñe'kxkøjpx, jøts kidi y'ejxma'adyidi ja israelit jaa'y ku jam yja'attit ja' y'letjopti, wa'ats ja wyinaty tnijawidi ku ja Timoteo tyeety ka' y'israelitjaa'yì.

⁴ Xjats choo'ndøø ñajxtøø ma jaty wyinaty ja kajp jam. Jamts tnigajpxti tnimadya'akti ja janchja'wibidi, jøts t'uktukmadoodøø ti jaty wyinaty tø tkajpx'oyidi ja Jesús kyudanaabyi møøt ja møja'a'dyøjkti jam Jerusalén, jøts sudso'ampy ja jaa'y øy tsuj yja'a'y'attit pøn ka' y'israelitjaa'yidi.

⁵ Xjats tu'ugyi ja wyinmaa'ñ tpiktaknidøø amumjoojt ja janchja'wibidi, mayi'adøtstip ja jabom jabom.

Ku ja Pablo ojts t'ixy agumaa'yjøtpy tu'uk ja Macedoniit jaa'y

⁶ Xjats ja Pablo mœot ja Silas jøts ja Timoteo choo'ngojmidøø, jøts kumi ka'ap ja Espíritu Santo ojts tyikutuky jøts jam ñøjkxtit kajpxwa'kxpi ma et jam txøøwi Asia, winets jam ñajxtøø ma et txøøwi Frigia jøts Galacia, ⁷ jøts jam yja'ttøø tsawa'an'am ma et jadu'uk txøøwi Misia, jam wyinaty yjatøkiwya'andi ma et jadu'uk txøøwi Bitinia, nika' ja Espíritu wyaañ jøts jam tyøkidit. ⁸ Winets ttayø'øñäxti yøñ'ampy ja Misia y'et ñaqajx, jøts jam kyidaktøø jam meyj'am ma tu'uk ja kajp txøøwi Troas. ⁹ Jamts ja Pablo koots twingumäay tu'uk ja Macedoniit jaa'y, windanajyip tam ja jaa'y jøts yjanchminuu'kxa'agiyi, jøts ñii'mxiyi: "Tun ja may'ajt, nax jam ma ja Macedonia et, pudøjkik øots." ¹⁰ Xjats ku ja Pablo jade'en kyumaay, winets øø nnay'a'ejxiyøø jøts øø ndsøø'ñ. Øts idø'øn Lucas pøn ya'at nøky tjaapy, øts idø'øn ja nayide'en nmøøtsøø'n, jøts øots ojts nnijkxy jam Macedoniit etjotp. Nja'gyujkip øots wyinaty ku øots ja Dios xwaaqdsøy, jøts øots jam nøjkx ngajpxwa'kxy ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xyiknitso'ok'ajtindip.

Sa yjajttøø sa kyubajttøø ja Pablo mœot ja Silas jam Filipos

¹¹ Winets øø ndøjkuyii'ñ bärkjøtpy, jøts øø tiiy nnijkxy jam meyj agujkp ma ja naqajx lii'nim txøøwi Samotracia, jøts kyimjabomnim øots ja meyj ndanajxy jøts øots jam njajty Neápolis. ¹² Jam øø ndsøø'ñ tekyjø'øm, jøts øø nnijkxy

ma kajp txø̄wi jadu'uk Filipos, ja' midi ja romanit ja'y kō'om pyiktaktø̄. Møj kajp idø'øn ja', nimā ja kajp jam jade'en w̄ingon kyamøji. Jam ø̄ts kawinäqk xø̄w n'uktäq'niyii'ñ. ¹³ Jamts ø̄ ngajpiidsømnäa poo'kxin xø̄w et, jøts ø̄ts jam nnijkxy møj nø̄ø windump ma ja ja'a'y kuwaní ejtp ñøjkxti Dios'ajot'ajtpi. Jamts ø̄ n'ixaqajky, xjats ø̄ ndukmadø̄y ja Jesú̄s kyajpxy ja tø'oxyøjkti pø̄n jam wyinaty tø ñamyukyidi. ¹⁴ Jamts ja tø'oxyøjk pø̄n txø̄w'ajtp Lidia, pø̄n tsoo'mp jam Tiatira kajpjotp; wetoo'kk ja tyunk'ajtpy, tum ja ø̄ybí tsuu'nk wet idø'øn ja tyø̄'kpy. Ja'ats idø'øn ja Dios tjanch'ajot'ajtp, jøts nwindsø̄n'ajtim ja yikwinmäa'nbyaaqtìyø̄ø jøts tjanchjawit sá jaty ja Pablo wyaañ. ¹⁵ Xjats ojts ñobety mø̄et ja myigu'uk, w̄inets ø̄ xminuu'kxaajky jøts wyaañ:

—Tundi may'ajt ja'a'mindip ø̄ts ndøjkjøtpy, jap m'atsja'ada'aktit pø̄ni mjanchwamp meets jøts ku ø̄ts nwindsø̄n'ajtim kyajpxy tø njanchpaduujniyi.

Xjats ø̄ kuwaní xyiktaañ.

¹⁶ W̄inets yide'en yajty ku ø̄ wyinaty nnijkxy ma ja'a'y jam Dios'ajot'atti, xjats ø̄ nminabyajtiyi tu'uk ja kiixy midi wyinaty ximaapy, ja miku' wyinaty myø̄ot'ijtpy, ane'emy idø'øn ja y'ity. Ku ja jade'en myiximay janchnimeenbyøjkiyip ja wyindsø̄n ja' pø̄n ja y'ijty ana'amiyip. ¹⁷ Ja'abi kiixy ø̄ xpawidejtøjkiña, xjats ojts mø̄k yjanchwa'añ jam mayja'a'y agujkp:

—Ya'atpi ja'a'y mø̄k tjanchmidundip ja Dios midi jap tsajpjøtpy, yø' tkajpxwa'kxtip ja Dios kyajpxy sá ja xyiknitso'ok'ajtindit.

¹⁸ Ku jade'en pyawidejtiyidø̄ kawinäqk xø̄w, xjats ja Pablo mø̄k y'adsipyiyi jøts t'ejximbijty,

jøts tn̄maay ja miku' midi ja kiixy wyinaty myøt'ajtpy:

—Jesús myøk'ajtingøjxp mets miku' majstu'ut yø kiixy. ¡Pidsøm!

Xjats ja miku' tmajstuujty nay jatyı.

19 Ku ja kiixy ja wyindsøn tja'ejxnidi ku tø ja wyinmaaq'ñ tyigatsni, ku ka'ap ja kiixy y'ukmeenbyøjkni, winets ja Pablo øts ja Silas yikmatstøø, øts yiknøjkxiðøø kudunk wyindump jam møj maayjotp. **20** Ku jam yikja'jtidøø tiidyumbi wyindump øts ja tn̄maadyøø:

—Ya'at jaal'dyi, israelit jaal'y yø'ødi, møk øts xjanch'adsipy ya kajpjøjty, **21** ku ja kyø'ømdsinaaq'yin øts kuwaní xukpadunwa'añ midi øø ka' njanchjagupøkwa'añ, øts ja'abi tsinaaq'yin ka'ap øots ja nnijawi. Abiky øots, romanit jaal'y øots.

22 Xjats ja mayjaal'y yjanchpidø'køjxtøø, øts ja tiidyumbidøjk t'ana'amdi ja jaal'y øts wan tyiknijandi tyik'ixjandi, øts wan ja nawyopi t'ukupøkti namajtsk ja Pablo møøt ja Silas. **23** Xjats ku yikwojp'abaaqtidøø, winets ja tyiknøjkxtøø puxøjkjotp, øts ja t'ana'amdi ja puxøjk adsinaabyi øts tn̄maadyi øts waani ttyimjaty'ejx'etit. **24** Ku ja puxøjk adsinaabyi jade'en ojts yik'ane'emy, winets tyiktøjkìyì'ñ øts kawinäak puxøjk'aaw ojts tyiknaxy, ødsnim ojts yikni'agiibyatti jam okp. Ku jade'en jam yikpiktaktøø, winets ojts ja kipy yiktanäxkø'ødi ja tyeky kadeni møøt.

25 Xjats ja Dios'ajot'ajttøø øts t'øødøø ja Dios kyajpxy yap puxøjkjøtpy, møk ja Dios ja tja'myajtstøø. Tsuu'miwyamp wyinaty ku ja Dios

jade'en t'ajot'ajttøø, jøts ku ja myibuxøjk ja'a'y ja nugo pyatmadøyidi. ²⁶ Xjats ku chuu'miyii'ñ, wìnets ja ujx møk yjanchmiiñ, wìnets ja puxøjk møk yjantyimy'adiijch. Jøts ja puxøjk'aaw tuki'iyi y'axetutkøjxnaa, jøts ja puxøjk ja'a'y pyaktsum nayide'en wyinakøjxtøø. ²⁷ Xjats ja puxøjk adsinaabyi ojts ñiwiji, jøts ja t'ejxpaaajty ja pyuxøjk'aaw jøts kudam ja wyinaty tø y'awatskøxní, xjats ja jade'en wyinmay tø ja puxøjk ja'a'y tijy pyidsømgøxnidi, wìnets ja yønchuix ja tju'jty jøts ja kø'løm ñankyl'ookwa'añiyi. ²⁸ Xjats ja Pablo ojts t'ejxpaaaty ja puxøjk ejx'ejtpi ku ja wyinaty jade'en ñadyunwa'añiyi, xjats tnimaay:

—Kidi jade'en mnadyuñiyi, ka'ap øø ngue'eky, tum ixyp øøts niduki'iyi.

²⁹ Xjats ja puxøjk ejx'ejtpi t'amidøøy ja ja jøts ja ojts pujtp tyøki jap puxøjkjøtpy. Xjats ja yjanchmibejpni jøts ja ojts ñagyuxendya'agyi jam Pablo tyekyjø'løm jøts ja Silas. ³⁰ Xjats ja tyikpiidsiimy jøts tyiktiyy, yiide'en ja tnimaay:

—Migu'ukti, ¿ti ø ndu'ump, sudso'ampy ø nnitso'ok'att?

³¹ Xjats ja Pablo møøt ja Silas ojts t'adsojimbetti, xjats tnimaadyøø:

—Møjawi amumjoojt ja nwindsøn'ajtim Jesucristo, jøts myiknitso'ok'atiyidit niduki'iyi møøt ja m'u'nk møøt ja mnidø'øxy.

³² Xjats ja Pablo jøts ja Silas ttukmadoodøø ja Dios kyajpxy ja puxøjk adsinaabyi møøt niduki'iyi øn jaty ja jam wyinaty tyøjkjotp myøøtsinaapy.

³³ Nay jatyits ja puxøjk adsinaabyi tyikwajtsøø ja Pablo jøts ja Silas chaachi, wìnets ñøjkxtøø nobajtpi

niduki'iyi møøt ja y'u'nk jøts ja ñidø'oxy. ³⁴ Winets ja puxøjk adsinaabyi twaqay kaabyi jap tyøjkjøtpy, janch øy janch tsuj wyinaty ñayja'wiñidi niduki'iyi møøt ja y'u'nk ja ñidø'oxy, kumi tø ja wyinaty ja Dios tjanchjawidi.

³⁵ Xjats kyimjabom'ajty, winets ja tiidyumbidi ttaniguejxy ja kyugajpxy ja puxøjk adsinaabyi, jøts ku ja' tyikutuky jøts tyik'awa'atspidsømnit ja Pablo jøts ja Silas. ³⁶ Xjats ja puxøjk ejx'ejtpi tnimaay ja Pablo:

—Tø n'atsyik'ane'emy, ja tiidyumbitøjk kø'om ja kyajpxy tkajxtip jødsik meets jadi'iñi nyikpidsømnit; nøjkxnidits jotkujk, tø mee m'awa'atspidsømni.

³⁷ Xjats ja Pablo ka' tkupiky, winets tnimaay ja kugajpxy:

—Nayi romanit ja'a'y øøts, tiku øøts jade'en nyiktuñ jøts ku øøts jade'en mayja'a'y agujkp nyikwøpy, nika'ap øø nyiktiidyuñ jøts jatyi øø nugo nyikpikta'aky puxøjkjøtpy; ¿sudso'ampy øøts ndejint ayu'uch jadi'iñi nyikmajstu'utwaní? ;Ka' y'øyi! Wan ja kø'om tmendi ja tiidyumbidi jøts øøts xyikpidsø'ømt.

³⁸ Jøts ja kugajpxy wyimbejtnidøø, jøts ttukmadoodøø ja tiidyumbi sa ja Pablo ja kajxpy t'adsojimbijty, winets ja tiidyumbi yjanchø'økiñidi ku tnija'widøø jøts kudam ja Pablo jøts ja Silas naye'en romanit ja'a'yidi. ³⁹ Winets ja kudunktøjk tninøjkxtøø t'atsminuuukxaktøø ja Pablo møøt ja Silas. Xjats tyikpidsømdøø jap puxøjkjøøjty, jøts møk tnimaadyøø:

—Tun may'ajt pidsømdi ya waani kajpjøøjty.

⁴⁰ Xjats ja pyidsømdøø puxøjkjøtpy, jøts ñøjkxti mä ja Lidia tyøjk, jamts ja tminabyajtidøø ja myøøtjanchja'wibidi, kuts ja tkajpxjot'amøjkidøø, winets ja choo'nidøø.

17

Ku ja Tesalonikit jaa'y yjanch'ambøjktøø

¹ Xjats ku jam choo'ndøø, jøts ñaxtøø mä kajp txøowi Anfípolis jøts nayide'en Apolonia, majtsk ja kajp ttanaxtøø jøts jam yja'ttøø møy kajpjotp midi txøøw'ajtp Tesalónica, jam wyinaty ja tsaptøjk.

² Winets ja Pablo tyøjkidøø kajpxwa'kxpi jam tsaptøjkjotp, sayim ja ttuñ øy madsoo mä jaty ja wyidity, tigøøk samani jam tyik'ixpijky ja jaa'y wimboo'kxin xøøw. ³ Yide'en ja ojts ttuk'ixpijky pøni sa ja Dios Teety kyajpxy ojts yikjaadyañ, jøts kuwaní mye'ent ja yiknitsokpi, jøts kuwaní y'ayo'ombaatt jøts y'oo'kimbaatt, jøts kuwaní yjukpyøkt jadigojk. Yide'en idø'øn ja wyä'añ:

—Jade'en ja Jesús yjajty midi mee ndukmadøøpy, nay ja' ja Dios Teety kyejxpy yiknitsokpi.

⁴ Ku ja Pablo ja ixpøjkin jam jade'en t'ukyiktandøø, winets ja israelit jaa'y winaagin tmibøjktøø, jøts ja mørøt ñabyøjkniyidøø ja Pablo jøts ja Silas, jøts nayide'en namay ja griegit jaa'y pøn ja Dios Teety twindsø'jkidip. Nayide'en namay ja griegit tø'øxyøjk tmibøjkti pøn jam windsø'øgi'ejttip. ⁵ Winets ja israelit jaa'y niduki'iyi y'ambøjktøø pøn jaty ja Pablo kyajpxy y'ayuujk tkagupøjkxidip, ja'ats twaqamuktøø ja ka'øybì jaa'y pøn jap nugo widejttip kajpjøtpy.

Xjats nugo wyidejtnibøjkidøø jøts ja ja'a'y tu'uk tu'uk tyik'ambøjktøø. Winets yja'ttøø tu'uk ja ja'a'y tyøjkjøtpy pøn txøøw'ajtp Jasón, xjats awa'an'ampy tyøjkidøø tøjkjøtpy tajpi kaa'pi. Ja Pablo jøts ja Silas ja' idø'øn jade'en yik'ixaadyip jøts tyikpidsømwæ'andi jøts ja tyiknøjkxtit mayja'a'y agujkp. ⁶ Kumi ka'ap ja tpaøatti jap tøjkjøtpy, winets ja tmøstøø ja kudøjk møøt ja myøøtjanchja'wibidi, xjats tpawetstøø tpakoo'tstøø, kudunk wyindump tyiknøjkxtøø, xjats ja Pablo jøts ja Silas yikxiguyaxtøø, jøts jade'en wyandøø:

—Ja'abi jaa'y pøn wiøejttip jøts tuki'iyi ja naøxwii'ñit jaa'y tyikwønmaø'nmyøtkøxti, tøním ja ya nayide'en yja'tmídi, ⁷ jøts ya'at Jasón ja tø tyikja'ada'aky tyøjkjøtpy. Yø'øbi jaa'y tuki'iyi y'ixwetswangøjxtip ja møj windsøn César kyutujk midi adøm ngajp xnitanaqayamp. Jade'enxi wya'andi ku ja ja møj windsøn jadu'uk pøn txøøw'ajtp Jesús.

⁸ Ku ja tmadoodøø ja jaa'y møøt ja kudunktøjk, winets niðuki'iyi yjanch'ambøjktøø. ⁹ Xjats ja Jasón kuwøni tmøøy ja meeñ ja kudunk jøts ja yikmajtstu'uttit; jøts yiknimaadyøø ku kuwøni tyimbyødsø'ømdit ja Pablo møøt ja Silas jam kajpjotp jawyeen, jaanimts ja myeeñ ja jadigojk wyimbett. Winets jade'en yikmajtstuttøø møøt ja myigu'uk.

Saq yajittøø saq kyubajttøø ja Pablo møøt ja Silas jam Berea

¹⁰ Xjats nay jatyi koots ja Pablo møøt ja Silas ja myøøtjanchja'wibidi kyajxtsoo'niðøø jøts jam ñøjkxti ma kajp txøøwi Berea. Ku jam yja'ttøø winets

nay jatyi ñøjkxti jam tsaptøjkjotp. ¹¹ Yujyts ja ne'egi yjaq'y'attí ja'abi israelit jaq'dyi, ka'ap ja tyimyjade'enidi sám ja'adi pøn jam tsinaadyip Tesalónica. Chojktip ja øy wine'en tmado'odít ja Jesú斯 y'øgyajpxy y'ømyadya'aky, jøts ja ejtp winjabom txumi'ejxti ja nøky mä ja Dios kyajpxy jap yja'ayi, pøni tiy janch idø'øn ja' sa ja Pablo ja ñii'mxyidi. ¹² Xjats ja namay tjaq'gyukidø jøts tmibøjktøø, jøts nayide'en namay ja griegit jaq'y tpabøjktøø pøn ana'amdiø, ja yaa'y ja tø'øxy. ¹³ Xjats ku ja israelit jaq'y pøn jam tsinaadyip Tesalónica tnija'widøø ku wyinaty ja Pablo tkajpxwa'kxy nayide'en ja Dios kyajpxy jam Berea, winets ñøjkxti ja israelit jaq'y jam Berea, jøts jamts jaq'y nugo tyikjot'ambøjktøø. ¹⁴ Jøts ja Pablo ja janchja'wibidi jatyi kyajxtsoo'niyøø jøts ja ñijkxy jam meyj'am, xjats ja myigu'uk japyi t'ukyiktaqanaq midi txøøw'ajttip Silas jøts Timoteo. ¹⁵ Xjats ja Pablo yikjamyøøt'ajty jøts tmøødidøø jagambaat mä kajp txøøwi Atenas. Xjats ja Pablo tkajximbity ja ayuujk jøts ñøjkxit ja Silas møøt ja Timoteo pojyl'iky, jøts ja jam tminabyaqadidit mä ja wyinaty.

Saq yjajty saq kyubejty ja Pablo jam Atenas

¹⁶ Exam idø'øn ja Pablo wyinaty t'awixy ja Timoteo jøts ja Silas, jøts ja ka'ap yjanchjotkuki ku jay kajpjøtpy t'ixy janchmay ja awanax ja tsamaxan midi'ibi ja dios'ajttip. ¹⁷ Kumi ka' yjotkuki, winets jam ñijkxy tsaptøjkjotp, jamts møøt kyajpxy myadyaajky ja israelit jaq'y, jøts ja' møøt pøn jaty Dios Teety t'ajot'ajttip, jøts nayide'en jabom jabom ja ñijkxy maayjøtpy, japts nayide'en møøt kyajpxy

myadyaqjky pøni pøn jaty jap pyajtpy. ¹⁸ Jamts wyinaty ja ixpiky ja'a'dy iwinaqgin midi y'ixpøjktip ja epicureo y'ixpøjkin, jøts jam nayide'en jadu'uk midi y'ixpøjkmidiip ja estoico y'ixpøjkin, ja'ats ojts tpatmadowdi ja Pablo ku ja tkajpxwa'kxy pøni pøn idø'øn ja Jesús'ajtp, jøts ku kuwaní ja naxwii'ñit ja'a'y wyimbettit jadigojk pøn jaty tø y'øøky. Winets ja ixpiky ja'a'y winaqgin yide'en nawyajnidøø jøts wyandøø:

—¿Ti dø'øn yø chaachnigajpxpy yø ya'a'dyøjk, yikmibøjkp idø'øn yø tijy ku jadinø'øn yjanchkajpxy?

Jøts jadu'uk t'adsojimbity:

—Wa' yø yjawí kyajpxyø'øpy ja wenkpi dios y'ayuujk.

¹⁹ Xjats ja Pablo yikwetsøø'ñ, jøts jam yiknøjkxøø ma ja tjagyapti junti tundaqjk. Ja' ja et xyøøw Areópago, jamts tyiktøødøø jøts tnimaadyøø:

—Ja' øots nnijawíwyampy yø wenk ixpøjkin midi mmimimpy. ²⁰ Wenkts yjawí xkajpxy, nnijawíwyampy øots ti jade'en tyijpy ku jade'en mwaa'qñ.

²¹ Paty ja Pablo yik'amidøøy jade'en, kumi jade'en tuki'iyi ja Atenas ja'a'y yujuky'atti, jøts nayide'en pøn jaty jam ja'atja'a'y'ajttip, ja' nugo ejtp chøky'ajttip jøts ñanktyuknigajpxidit sa ja kø'øm wyinmaydi, winets ja jemy ixpøjkin tpaatti jade'en.

²² Winets ja Pablo wya'kukiyii'ñ jam mayja'a'y agujkp ma jam yjuntitundi, jøts ja wyaañ:

—Meets Atenas ja'a'y ukmadowdi, wa'ats øts n'ixy ku meets xjanchwindsø'øgi ja mdiosti midi mdios'ajttip. ²³ Kuts øts jam wyinaty n'et'ixy ma

meets mdios xwindsø'øgi, jamts ø ndayø'øbyejty tu'uk ja altajr midi jap wyinaty ja letri tmøøt'ajtp midi yide'en wamp: "Ja Dios ya'at y'altajr midi kayiknija'wip." Øy'ajtp, ja'abi dios midi mee mwindsø'jkip jøts ka' xnijawidi pøni pøn ja', ja'ats meets idø'øn yam ndukmadøøpy pøni pøn ja'.

24 'Ja'abi Dios tø tyik'øyi tuki'i yi tuktsajp'agida'aky, jøts nay ja' tuki'i yi tniewindsøn'ajtkøjxp wa'n ttsajpi wa'n tnaajxi. Jøts ka'ap ja Dios kuwani tu'ugyi chøoni tsaptøkjøtpy midi jaq'y yik'ø'yip, **25** jøts ka' Dios ti tyigøy'ajtxi midi'ibi ja næxwii'ñit jaq'y ja mo'owajniyip, pø ja'axi tuki'i yi xmøø'yindip ja nmøk'ajtin, jøts pøni ti jaty ndajujky'ajtyindip.

26 Tu'uk ja Dios Teety tpiktaajky adøm n'apteety'amøj midi niiduki'i yi ja næxwii'ñit jaq'y y'apteety'amøj'ajtip. Tø ja ttanibiktøagi nayide'en juuni ja kya'axtit, nayide'en ja chinaadyaqjk tmo'ot mä jaty ja chøonidit. **27** Ja'agøjxp ja Dios ttuñ jøts ja adøm nwimaa'nmyee'nindit pøni pøn ja'. Øy udyaq'aky nbøajtindit, ka' yjagami Dios, wingon ja møøt n'ijtyindi. **28** Pø Diosxi xyikjujky'ajtindip ku nnajxindi ndøjkindi; pø nayide'enxi meets mmigu'uk wya'añ winaagin pøn wijtyi, ku yide'en wya'andi ku ja Dios x'u'nk'ajtyindi. **29** Pøni janch jade'ents jaa ku ja Dios x'u'nk'ajtyindi, ka'apts ja Dios jade'en nnajtsja'wandit jøts ku ja y'oori ne'egi, uk pyuxplati ne'egi, uk chaqadsechi sa jaty ja jaq'y ja kø'øm wyinmaa'ñjøtpy tyikpidsømdi. **30** Dios ka' ja y'ijty ttunk'aty ja jaq'y kya'øwyinmaa'ñ pøn tø næxti, jøts ixyam tuki'i yi t'ane'emy ja næxwii'ñit

ja₉'y øy yjam₉dsowi jøts wan tmajtstu'utti ja kya'ødyunk. ³¹ Kumi tø ja Dios Teety ttanibikta₉agi ti xøow ti et ja nøjkx ttidyuñ ja na₉xwili'ñit ja₉'y; jøts tø ja tpikta₉aky ja ejxa₉'an ku ja ojts tyikujkpyiky jadigojk ja nwindsøn'ajtim Jesú, jøts ja na₉xwili'ñit ja₉'y jade'en ttuknijawí jøts ku dø'øn ja yja₉'ají pøn idø'øn me'emp.

³² Xjats ku ja Pablo jade'en ja ayuujk tyiknajxy ku ja₉'y yjukpyiky jadigojk oo'kpi jutjøtpy, winets ja Atenas ja₉'y wina₉agin yjanchtaxeknibøjkidøø, jøts jadu'uk wina₉agin ñømdøø:

—Wan jade'eñi, ja wyinaty jadu'ukpi xøow xja₉knigajpxy.

³³ Xjats ja Pablo jade'eñi tmajtstuujty. ³⁴ Jamts ja ja₉'y wyinaty wina₉agin pøn tja'gyukidøø ja ayuujk, jøts ojts tpaduujnidì ja Jesú yja!. Ja'abi ja₉'y nido'ugin txøow'ajt Dionisio pøn jam windsøn'ajtp ma₉ ja junti tunda₉ajk txøow'aty Areópago. Jøts jam nayide'en tu'uk txøow'aty ja tø'oxyøjk Dámaris, jøts jam ja niwina₉agin ja myigu'uk.

18

Sayjajty sa kyubejty ja Pablo jam Corinto

¹ Xjats ja Pablo chøø'ñ jam Atenas jøts ñijkxy ma₉kajp txøowi Corinto. ² Jamts tu'uk tminabyajttøø ja israelit ja₉'y pøn txøow'ajtp Aquila midi jam kugajp'ajtp ma₉ et txøowi Ponto. Ja'ats wyinaty namdso'ondipním jam Italia møøt ja ñidø'oxy pøn txøow'ajtp Priscila, jøts ñamja'atínim Corinto. Claudio dø'øn ja wyinaty jade'en tø tyuñidi pøn ja italiit ja₉'y wyindsøn'ajttip, ja'ats tyikutuky jøts yikajxpidsømgøjxnidøø níduki'iyí ja israelit ja₉'y

pøn jaty jam wyinaty tsinaadyip Roma. Xjats ja Pablo ojts t'atsmigajpxy ja Aquila jøts ja Priscila,
³ jøts ja jam tmøøtqaañ tmøøtsinaay, ojts tmøøtuñ kumi nay ja'abi tunk ja tyunk'ajtpy ja wetøjkxuuky.
⁴ Jøts ja Pablo wimboo'kxin xøøw ñijkxy tsaptøjkjotp ma ja jam tnigajpxy tnimadya'aky ja Jesús yja', jøts jade'en ttukmibiky øy pøn jaa'y, wan ja t'israelitjaaq'yidi tka'israelitjaaq'yidi.

⁵ Xjats ku ja Silas jøts ja Timoteo ñamdoondøø jap Macedonia, jøts ñamja'tti Corinto ma Pablo jam wyinaty, winets ja Pablo tu'ugyi tpadøjkiyiñ ja kajpxwa'kxin, jøts ka'pxy ttukmadøy ja israelit jaa'y jøts ku ja Jesús yiknitsokpi'aty pøn ja yajøp'ejx'ejtip. ⁶ Ku ja Pablo jade'en wyaq'añ, winets yikmi'ambiky jøts ja ojts yikmidsepiky, ojts yiktsepkajpxy. Winets ja Pablo ja wyet twixijty, ja ejxa'an jade'en tmøøy jøts ku jade'en jaayibaat tmajstu'utt, winets wyaq'añ:

—Mgølombøky meets wyinaty ku m'anmija'win wyindigø'ødyit; ots ka' mee n'uktunk'ajtni. Ejxti sa x'ejxti, ixyam ots jam ne'egi nnøjkxt kajpxwa'kxpi ma pøn kya'israelitjaaq'yidi. Tø net jaabqat nmajstu'utti.

⁷ Winets jam chøø'ñ tsaptøjkjotp, jøts ñijkxy kajpxwa'kxpi ma tu'uk ja jaa'y chøøni pøn txøøw'ajtp Justo, pøn jam tsinaapy tsaptøjk pa'am. Yjanch'ajot'ajtpy ja Dios ja nayide'en.

⁸ Jøts ja Pablo jade'en kyajpxwa'kxy Justo tyøjkjotp, winets ja jaa'y tu'uk tmibøjktøø ja Dios kyajpxy møøt ja y'u'nk ja ñidø'øxy, pøn ja tsaptøjk niwindsøn'ajtp, ja' xyøøw Crispo. Xjats nayide'en namay ja Corintit jaa'y tmibøjktøø ja Dios kyajpxy, winets ñøbajtkoxti. ⁹ Xjats ja Pablo

tu'ukpi koots ja nwindsøn'ajtim ñimaqyøø, jøts ja jade'en tja'wiyii'ñ kidi ja'a'y kyumaq'ay ku ja ñii'mxyi:

—Kidi mdsø'ogi; jaakajpxwa'kx, kidi m'amøñ.
¹⁰ Ka'ap pøn sa mduñi, ixya me møø n'ity. Ja øts ja ja'a'y ya may kajpjøøjty njagyeypy pøn øts n'ayuujk xmibøjkwajniyip.

¹¹ Winets ja Pablo jam tyaañ Corinto tukjumøjt jagujkp, jøts ja ja'a'y ttuk'ixpiky ja Dios kyajspx.

¹² Xjats tu'ukpi xøøw yjajty ku ja Galión wyinaty myøjwindsøn'aty jam Acaya, winets ja israelit ja'a'y tmil'ambøkti ja Pablo, jøts tyiknøjkxti ma ja kutujktaaqjk jam, ¹³ jøts ttukmadoodøø ja møj wındsøn yi'de'en:

—Ya'at ja'a'y ttukmibøjkp ja ja'a'y jøts ku ja jade'en t'ajot'attit ja Dios sam ka' tyimy'ukpaat'ajtniyi. Ka'ats adøm ngutujk jade'en t'ukupøjkni.

¹⁴ Xjats ku ja Pablo wyinaty tyimgyajpxwa'añ, winets ja Galión tnimaqy ja israelit ja'a'y:

—Ku jeexyip ja kajaa winmaa'ñ, uk ja møk ayo'on jee tø tyuñi, øts ja jeexyip nyikwingukip meets israelit ja'a'y; ¹⁵ kumi ka'ats yjade'eni, jabi nugo ayuujkxi yø' jøts mgø'ømgutujk meets yø', ka'ap øts yø x'ukpaat'ajtni, yikwingukidi yø pøni sa xyikwingukidi. Ka'ap øts yø'øbi ndiidyunwa'añ.

¹⁶ Xjats ja israelit ja'a'y yikajxpidsømgøjxtøø ja' kutujktaaqjkjøtpy. ¹⁷ Winets ja griegit ja'a'y tmajtstøø ja Sóstenes, pøn windsøn'ajtp jam tsaptøjkjotp, jøts jamyi tnaxmiwojpidøø jam yikutujkpi tøjk'agø'øm, jøts ja møj windsøn Galión ka' tyimdyunk'aty niwinq'ønin.

Ku ja Pablo jadigojk yja'jty jam Antioquia, winets ja myidigøek ojk chøø'ñ kajpxwa'kxi

¹⁸ Xjats ja Pablo yjaaktaa'niyii'ñ jeky. Winets ja myigu'uk tjaak'ukajpxpoo'kxkøjxnaaq níduki'iyyi ku ñøjkxwa'andi barkijotp jam Siria, møøt ja myigu'uk Aquila jøts ja Priscila. Xjats yja'ttøø tekyjø'om jam meyj'am ma txøøwi Cencrea, winets ja Pablo kø'om ñabyiktaaqjkxiyyi ja ejxa'qan, jøts ja wyaay tke'jpy ku wyinaty tø tuki'iyyi tpaduñ midi wyanda'aky'ajtpy. Winets barkijotp tyøkinidøø. ¹⁹ Jøts yja'ttøø ma kajp jam txøøwi Efeso, jamts ja Pablo ja myigu'uk t'ukyiktaaqñ jøts jam ñijkxy tsaptøjkjotp ma ja ojts tminagyaajpxyi ja israelit jaqa'y pøn jam namyujkidip. ²⁰ Winets ja Pablo øy yjayikminuu'kxaajky jøts jap waani tyaa'nit, ka'ats ja tkupiiky. ²¹ Xjats ja møøt y'uknagyajpxpoo'kxinnyøø, xjats tnimaay:

—Ja'agøjxp øts yam nnijkxy ku øts jam Jerusalén nyiknaxwa'añ ja xøøw midi wingomp; kuwaní øts jadigojk nme'ent jøts mee n'ats'ext ku Dios wya'ant.

Xjats jadigojk tyøjkiiyii'ñ barkijotp, jøts chøø'ñ jam Efeso. ²² Xjats ku ja yja'jty ma kajp txøøwi Cesarea, winets jam choo'ngojmaaq tekyjø'om jøts ja ñijkxy Jerusalén, jam ja t'atskajpxpøø'kxy ja myøøtjanchja'wibi, winets yjøptaajky ma kajp txøøwi Antioquia. ²³ Jamts ojts kawinäaq xøøwin tyaa'ni Antioquia, winets chøø'ñ jadigojk jøts t'ayø'øgyixy jadigojk ma wyinaty tø wyidity ma et txøøwi Galacia jøts Frigia, jøts ja myøøtjanchja'wibi tkajpxjot'amøki.

Ku ja Apolos ojts kyajpxwa'kxy jam Efeso

24 Winet'ets ojts nay ja'abi tiempi yja'aty jam Efeso tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøøw'ajtp Apolos, jøts pøn kugajp'ajtp Alejandría. Ja'abi jaa'y janch tsuj janch øy ja kyajpxwa'kxy, janch ñija'wip idø'øn wa'ats ja Dios kyajpxy. **25** Tø ja wyinaty t'ixpiky ja Dios kyajpxy ma wya'añ jøts ku ja nwindsøn'ajtim tsojk myeenwa'añ ya naçwiiñ. Ja'ayi ixpøjkin ja ñigajpxpy sa Juan Bautista ojts yik'ixpiky, jøts tigøjxp ku jaa'y ja tyiknøbejty. **26** Xjats ja Apolos møk kyajpxøjkiyii'ñ jam tsaptøjkjotp; kuts ja Priscila jøts ja Aquila ja jade'en tmadowdi, winets ja abiky tjiwåawdøø, jøts ojts ka'pxy ttukmadowdi ku ja Jesús tø wyinaty y'atsmeni, jøts ti jaty ja ojts ttuñ. **27** Xjats ku ja Apolos jam wyinaty ñaxwa'añ ma et txøøwi Acaya, winets ja janchja'wibi pøn jam Efeso ja nøky tyik'øyidøø, jøts ja janchja'wibi tkajpxñigajxidøø pøn jam Acaya, jøts øy tsuj jam tyikja'attit ja Apolos. Kuts ja jam yja'jty Acaya, winets møk tjaakpudøjkiyii'ñ pøn jaty ja Dios tø wyinaty y'ayo'ejxingøjxp tyukjanchjawi ja nwindsøn'ajtim Jesús, **28** jøts ja jam kyajpxwa'kxy mayja'a'y agujkp, jøts wa'ats ttukmadoogijxy midi ka' mibaat pøn tkajpxyo'ont. Tyukmadoow tuki'iyi ku ja israelit jaa'y kyatiwyinmaydi, jøts pøni sa ja Dios kyajpxy yap yjaadyañi ku ja Jesús yiknitsokpi'aty, pøn ja israelit jaa'y yjajøp'ejx'ejtip.

19

Saq yajaty sa kyubejty ja Pablo jam Efeso

1 Ku ja Apolos yap wyinaty Corinto jøts ja Pablo jam ñajxy kojpkjotp, jøts yja'jty jam Efeso

ma tpaajty namay ja myigu'uk pøn jaty ja Dios tja'myajtstip. ² Wìnets ja Pablo jam tyiktiy jøts tnimaaq:

—¿Tø meets ja Espíritu Santo mdatøkiyi ku ojts xjanchjawidi ja Jesúś?

Jøts ja t'adsojimbettøø:

—Omik øots idø'øn ja nnijawit jøts kudam ja Espíritu Santo jaa.

³ Wìnets ja Pablo jadigojk tyiktiy:

—¿Sudso'ampyts ojts mnøbatti?

Xjats ja t'adsojimbettøø:

—Jade'en ø nnøbejty sami Juan Bautista ja jaa'y tyiknøbejty.

⁴ Xjats ja Pablo wyaañ:

—Nugo ejxa'an idø'øn ja Juan Bautista myøøy ja jaa'y ku ja yiknøbety, jade'en'ampy ja jade'en ttuuñ jøts ja jaa'y jade'en yiknijawidit jøts ku ja tjanchyiktigatsti ja chinaaq'yin. Nayide'en ja tnimaaq jøts ja amumjojt t'ajot'attit pøn wyinaty menwampnim, ja Jesúś idø'øn yiktejp wyinaty menwamp yiknitsokpi.

⁵ Xjats ku jade'en tmadoodøø ku ja Pablo jade'en tnigajpxy, wìnets ojts ñøbatti ja nwindsøn'ajtim Jesúś køjxp; ⁶ ku ja Pablo jade'en kyøníxajidøø, jøts ja Espíritu Santo ñimejnidi, winets ja abikpyi ayuujk ojts tkajpxti, jøts tkajpxwa'kxti ja Dios y'ayuujk pøni sa ja Dios wyinmaaq'nmyø'øyidi. ⁷ Nímakmajtsk ja wyinaty yjaa'y'atti.

⁸ Tigøøk po' ja Pablo jap yø'øy'ijty jam tsaptøjkjotp ma jam møk'ampy kyajpxwa'kxy, jøts ttukmibiky jade'en ja jaa'y sudso'ampy ja Dios ja nítanaaq'yin tpikta'aky. ⁹ Jamts winaagin pøn tkamibøjktip, ja'ats møk ja wyinmaaq'ñ tpiktaktøø

jøts jam mayja'a'y agujkp tjanchtaxe'ekti ja Dios kyajpxy. Xjats ja Pablo ja møøt ñamyatstuujtniyøø pøn ja ka'øy ayuujk tjagyaptip, winets ja tmøødiñaq ja myøøtjanchja'wibi jøts tmøødiyit'ñ ma' jaa'y tu'uk txøøwi Tiranno pøn ja ixpøjktaajk wyinaty tjagyepy, jamts ja Pablo jabom jabom ja myigu'uk ttukl'ixpiky ja Dios kyajpxy. ¹⁰ Jade'en idø'øn ja jam tyuuñ majtsk jumøjt, ja'agøjxp idø'øn ja jaa'y ojts tnija'wigyøxti jagambaat ja Jesús kyajpxy, jade'en ja israelit jaa'y jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi, pøn tsinaadyip Asia etjotp. ¹¹ Jøts ja Dios møk tmø'øy ja myøk'ajtin ja Pablo jøts ja milagri ja ttuuñ, ¹² jøts ja Pablo yjanchiyiktapaaaty ja paay jøts ja wet, jøts ja tminøjkxti ma' pamaa'y jaa'y jap, winets ja pamaa'y jaa'y ja'ayi ttatsoktøø, jøts ja miku' jade'eñi myajtstuujtidøø.

¹³ Jam wyinaty niwinaagin ja israelit jaa'y pøn nugo widejttip kajp kajp. Ja' ja tyunk'ajttip ja miximaaky ja mimuu'kk, jøts jade'en ja miku' ttuk-majtstu'utti ja jaa'y, nay ja Jesús myøk'ajtin yiktunwajnip, jøts tnøjmi ja miku':

—Øts wamp, majtstu'ut yø jaa'y Jesús myøk'ajtingøjxp midi kyajpxyø'øpy ja Pablo.

¹⁴ Tu'uk ja israelit jaa'y pøn txøøw'ajtp Eseceva, pøn ja teety tniwindsøn'ajtp, ja'ats idø'øn ja y'unaj'k jade'en adøtstip, niwixujk wyinaty yjaa'y'atti. ¹⁵ Xjats ku ja jade'en ttundi, winets ja miku' y'adsojimbejtiyidøø, jøts yikni'maadyøø:

—Ja' ø n'ejxkapy pøn txøøw'ajtp Jesús, jøts nayide'en ja' pøn txøøw'ajtp Pablo; jøts meets ka'mee n'ejxkapy pøn ja mbøn meets.

16 W̄inets ja jaa'y p̄on wyinaty ja miku' tm̄øøt'ajtp, jøts m̄øøt ñamyajtsiyøø ja niwixujkpi jaal'y, jøts ja jade'en myimajada'agyidi ja miku', jøts niduki'iyi yikakojxidøø janchwindsaachi jøptsachi, niwa'ats ixwa'ats idø'øn ja yjanchpidsømnidøø jap tøjkjøtpy. **17** Ku dø'øn ja jade'en yjajty jam Efeso, winets niduki'iyi tnija'widøø ja kajp jaa'y p̄on jaty israelit jaa'y, jøts nayide'en p̄on ka' y'israelitjaal'yidi. Ku tnija'widøø jade'en ja ayuujk, winets niduki'iyi ja jotmay yjanchpaajtidøø, jøts tu'ugyi ja nwindsøn'ajtim yja' tm̄øjpiktajktøø.

18 Xjats nayide'en namay p̄on jaty tmibøjktøø ja Jesús yja'winets ja pyøky tuki'iyi tkajpxnaxkøjxtøø, sa y'ijty kya'oy'adø'øtsti. **19** Jøts nayide'en may p̄on jaty y'ijty tyundip ja miku' tunk winets ja kya'øñøky tuki'iyi tnitøøgyøxnidøø jam mayjaal'y y'agujkp. Xjats ku tpayø'ødyøø ja nøky ja chow, wixijkxmyajk mil idø'øn tpayø'ødyi tum ja plati meeñ. **20** Jade'en idø'øn ja nwindsøn'ajtim Jesús ja myøk'ajtin møj tnankyl'ijxyiyi.

21 Xjats ku dø'øn jade'en yjajty, winets ja Pablo jade'en wyinmay jøts jam t'ats'ejxwa'añ ja myøøtjanchja'wiþi jam Macedonia y'etjotp, jøts nayide'en Acaya y'etjotp, winets jam yja'atwa'añ jadigojk Jerusalén. Jøts nayide'en wyaañ, ku jam y'uknaxt Jerusalén jøts nayide'en ñøjkxt Roma. **22** Xjats ku jade'en wyinmaay ja Pablo, winets ja pyudøjkibi tkejxy namajtsk jam Macedonia. Timoteo ja xyøøw ja pyudøjkibi jøts jadu'uk Erasto, jøts ja Pablo jam jawaani yjaaktaa'niyii'ñ Asia.

Ku ja Efesit jaa'y yjanch'ambøjktøø

²³ Winet'et ja Efesit jaa'y tyiktsepta'akwa'andi ja Jesús yja'. ²⁴ Tu'ugyi dø'ón ja' pøn jade'en tyiktso'ondaajk ja ayuujk, Demetrio ja xyøøw. Ja'abi tank idø'ón ja yjagyepy, tum ja plati dø'ón yiksandi'oyip, jøts nayide'en ja mutsk tsaptøjkuna'jk tyik'a'oyiñaxy nayide'en sami dios Diana chaptøjk t'ixy. Janch nimeenbyøjktip idø'ón ja tyunk ja' pøn jaty jap mørøt tyuñ. ²⁵ Xjats ja Demetrio twaadsøøy niduki'iyi pøn jaty nay yø'øbi tank tmøøt'ajttip, xjats ja tnimqay:

—Migu'uktøjkti, mnija'widipxi ku yø'øbi tank nduktanajxindi janch øy janch tsuj ku ya njanchmeembyijkyindi; ²⁶ kumi m'ijxpy meets, mmadøøpy meets ku ja Pablo jade'en tkajpxyø'øy jøts wyaqñ ku ka' yø' Diosi midi jaa'y yik'ø'oyip sa adømin; jade'en ja Pablo ja jaa'y namay tø ttukmibiky, kidi yayip nugo yjaty, niduki'iyi dø'ón ja Asiit jaa'y ja tnija'winidi. ²⁷ Ka' yjanch'øy, janch tsø'øgi mørøt yø', tsojk adøm ndunk jade'en wyindigø'øyindit, jøts nayide'en yø dios Diana chaptøjk tsojk yø nayide'en kya'ukyikmøjpiktaknit pøn yø twindsø'øgidi pøn jaty ya Asia tsinaadyip, jøts pøn jaty tsoo'ndip o manqajx o magajp.

²⁸ Ku ja mayja'a'y jade'en tmadoodøø ja Demetrio y'ayuujk, winets ja yjanch'ambøjktøø jøts niduki'iyi wyandøø:

—Janch møj adøm ndios Diana jøts ka' kyudigø'øty!

²⁹ Xjats ja kajp jaa'y xem yam yjanch'adøtsnibøkidøø, jøts ja Macedoniit jaa'y namajtsk yikmajtstøø pøn txøøw'ajttip Gayo jøts Aristarco midi ja Pablo myøøtwidijtpy. Xjats yikpawejtstøø yikpakoo'tstøø, xjats yiknøjkxidøø

jap møj tøjkjøtpy mä ja kajp ja yjunti tundaajk jap tjagyapti. ³⁰ Jamts ja Pablo nayide'en tyøkiwya'añ jøts ja myigu'uk t'atskugajpxwa'añ pøn wyinaty tø yikmatsti, xjats ja nay ja myøøtjanchja'wibi pøn møøt wyidity ka'ap ja myajtstuujtidøø. ³¹ Winets ja Pablo myiwin'ijxy nayide'en tkajxtøø ja y'ayuujk pøn jam windsøn'ajttip Asia, jøts ku ka' jam tpadøkit ja myigu'uk. ³² Xjats ja jaa'y jam junti tundaajkjøtpy nugo yjanchkajpxjø'økti, øy sa tu'uk jadu'uk yjanchwa'andi kumi tø ja jaa'y wyinaty namay yjanchyø'ømyukti, jøts ni tkanijawidi namay pøni tigøjxp idø'øn yø'ømyukti. ³³ Xjats tu'uk ja israelit jaa'y ja myigu'uk tyukmadoojoøø pøni ti ayuujk idø'øn jap ñiyø'ømyuktip, ja' xyøøw Alejandro, ja'ats ja myigu'uk ojts kuwaní ñajtswetsiyi jøts jam kyajpxt mayja'a'y agø'øm. Winets ja Alejandro xyaji'jky, ja' tyijpy ku chajpxajy jøts ja níduki'iyyi y'amo'ondit, ja' kyugajpxwampy ja myigu'uk midi tø yikmatsti namajtsk. ³⁴ Ku ja Alejandro yik'ejxkajpy kudam ja y'israelitjaa'yì, winets ojts jinaxy yjanchjaakajpxjø'økti. Kajpxti ja majtsk hora'an, xjats wyä'andi:

—Janch møj adøm ndios Diana jøts ka' kyudigø'øty!

³⁵ Xjats ja eskríbaban ojts kø'øm tyik'amøñ ja mayja'a'y, jøts tnimaay:

—Meets Efesit jaa'y, umadowdi. Ñija'widip níduki'iyyi ja naxwii'ñit jaa'y ku yø Efesit jaa'y t'ejx'ettí adøm nmøjdios Diana chaptøjk, jøts nayide'en yiknijawí ku n'ejx'ijtyim ja y'awanax midi kidajk tsajpjøtpy. ³⁶ Kumi janch idø'øn ja

yjajty, kidits nugo mdsø'øgidi, ka' pøn ti ttuñ, tukween meets et, tsuj mjaa'y'attit ³⁷ kumi ya'at ja'a'y midi meets ya' tø xyikmiñ ka' yø ti ttundi, jøts nika'ap yø tjemdejtì ttedejtì adøm ndios Diana. ³⁸ Jøts Demetrio møøt ja tyumbi, pøni jaa ja'adi pøn møøt ñañi'l'øøniwyä'andi, mibaat yikpayø'ødyit jam kudunk wyindump, jøts tnigajpxtit kija' ja pyøky sudso'ampy ñañi'l'øøniyidi. ³⁹ Pøni wenk winmaa'ñ yø' midi meets ixyam m'amidøøpy, mibaat myø'ømyuktit jøts yikxon ngajpx'øyi'indit møøt ja kudunktøjk; ⁴⁰ tø ja wyinaty kya'øyi ku jotmøñ jam nyikni'l'øø'na'andit jam møy windsøn wyindump, jøts ku ja jotmøñ wya'ant ku adøm ja møøt ñacheplijxya'am. Niñi winmaa'ñts adøm sudso'ampy n'adsojimbejtindit, ku jotmøñ t'amido'ot tigøjxp ya' jade'en n'adiijchindi ngajotkujkindi.

⁴¹ Xjats ku ja eskribaañ jade'en kyajpx'abajtiyii'ñ jøts yø'øwyä'kxnidøø niðuki'iysi ja jaa'y.

20

Ku ja Pablo wyidijty Macedoniait etjotp jøts nayide'en Greciait etjotp

¹ Xjats ku ja mayjaa'y jade'en ñiyjotkukidøø, winets ja Pablo ja myigu'uk twaadsoogijxy jøts ja ojts tjaak'ukajpxwejni, ojts ttukmadøy midi ja wyinmaa'ñ'ajtpy; winet møøt y'uknagyajpxpoo'kxiniyi jøts jam ñijkxy ma et txøøwi Macedonia. ² Winets jam ojts tkajpxpoo'kxkixy tjot'amøkajpxkixy niðuki'iysi ja myigu'uk ma jaty jawyeen wyinaty tø ñaxy,

winets jam choo'ngojmaa jøts jam yja'jty mä ja Grecia et. ³ Jamts y'uktäa'niyii'ñ tigøøk po', xjats ku jam choonwani barkijøtpy jøts ñøjkxwa'añ Siria, winets nay jamyi tnija'wiyii'ñ kudam ja israelit jaq'y ñiwınmayiyi jøts yikmäst jap barkijøtpy. Winets wyinmaaqay jøts ne'egi ñøjkxt tekyjo'om, paty jadigojk nay jam wyimbijty Macedoniait etjotp. ⁴ Ja' ja wyinaty yjamyo'ot'ajtpy niwixujk ja myigu'uk pøn txøøw'ajttip Sópater pøn kugajp'ajtp Berea, jøts ja Aristarco, jøts jadu'uk Segundo pøn kugajpidip Tesalónica, jøts ja Gayo pøn kugajpip Derbe, jøts jadu'uk txøøwidí Timoteo, jøts ja Tíquico, jøts jadu'uk Trófimo pøn jam kugajp'ajttip Asia. ⁵ Ku jam yja'tti Filipos, jamts øts wyinaty n'awixy, øts Lucas nxøøw midi ya'at nøky tjaapy. Xjats ja niwixujkpi jaq'y cho'onjawyeenidøø, jøts øots jam ndaqñ møøt ja Pablo, jøts øots jamnim x'awixy jadigojk mä kajp txøøwi Troas. ⁶ Nay jamyi øots ja xøøw njaaqtyimy'ukyiknajxy jam Filipos, ja'abi xøøw ku tsapkakaaky yikay midi kalevaduri møøt. Xjats øots jam ndsøø'ñ xøguixy jøts øots ja barki jam ndatøjkiñqa, jødsnim øots kyimagoxk xøøw njajty jam Troas mä øots ja nmigu'uk nnajtspajtiyii'ñ, jamts øots ojts ndaq'ni wixujk xøøw.

Kuja Pablo ja myigu'uk ojts tmigajpxy jam Troas

⁷ Ku dyomingixøøw'ajty jøts ja Jesús yja'yø'ømyukti, jøts ja tsapkakaaky tyikwå'kxwa'andi sa ja nwındson'ajtim ojts tnajtstuni jøts tnankayi, xjats ja Pablo jap nayide'en kyajpxwa'añ. Kumi kyimjabom ja wyinaty choonwani paty idø'øn ojts jeky'ampy kyajpxy kunim myøjtsuu'miyii'ñ. ⁸ Jap ojts ñamyukyidi tigøøk nipatøkjixpy mä jap wyinaty

lampiri may yjajy; ⁹ jøts tu'uk ja mixy jam wyinaty chøoni wentani'am pøn txøøw'ajtp Eutico. Kumi jeky ja Pablo kya'amaqay, winets ja mixy jamyi mya'uuyjøknaqä jøts tu'ugyi ojts tyimyaañijkxy, winets jam ojts kyunaxy jam nípatøjkøjxp jøts ñaxkidaajky najxkøjxp, jam øoky yikwejtsji'jky. ¹⁰ Jøts ja Pablo tniwinajky jøts jam ñagyøxmuujtsøø oo'kpi ñikøjxp jøts tkøbatxajiyii'ñ, jøts tnimaay ja myigu'uk:

—Kidi mdsø'øgidi; jujky yø'.

¹¹ Winets ja Pablo jadiogjk pyatøjkigyojmí jap nípatøjkijpx; japti ja tsapkaaky ttukwa'kxy, jøts kyaadyøø; winets yjaaka'amaqay kunim xiijñiyii'ñ, jøts ñøjkxnaqä. ¹² Xjats ja ja'a'y tjanchtaxondaktøø ku ja mixy ja øy tsø'øky tyiknøjkxnidi.

Ku ja Pablo chøø'ñ jam Troas jøts ñijkxy Miletó

¹³ Winets øø ndsoonjawyeeniyii'ñ barkijøtpy, jøts øøts jap n'awejxwa'lãñ ja Pablo ma kajp txøøwi Asón, tekyjø'øm ja yø'øwya'lãñ ku ja jam ñøjkxwa'lãñ. ¹⁴ Ku øøts ja nminabyajtiøø jam Asón, winets øøts ja møøt barkijøtpy ndøjkýii'ñ, jøts øø nmøøtnijkxy mejñinaxy ma kajp txøøwi Mitilene. ¹⁵ Jøts øøts jam ndsøø'ñ jadiogjk, jøts øøts kyimjabom jam nnajxy ja' y'awemp ma et jam txøøwi Quío, winets øøts nja'lty jadu'ukpi xøøw ma kajp txøøwi Samos. Jøts øøts nnijkxy poo'kxpi ma kajp txøøwi Trogilio, jøts nay kyimjabomgøjmyi øø njatkojmí ma kajp jam txøøwi Miletó. ¹⁶ Jade'en idø'øn yjajty kumi ka'ap ja Pablo jeky tyiknaxwa'lãñ ja xøøw jam Asia etjotp, paty kyanijkxy Efeso; kumi ja' ku tsojk yja'atwa'lãñ Jerusalén jøts jam tyiknaxwa'lãñ ja Pentecostés xøøw.

Ku ja Pablo ttukmadøøy ja Efesit møjaa'dyøjk ya'atpi ayuujk

¹⁷ Ku øø njam'ajty Mileto, wînets ja Pablo twaâdsøøy pøn jaty jam møjaa'dyøjk'ajttip ma tsaptøjk jam Efeso, ¹⁸ xjats ku ja yja'ttøø jøts tnîmaay:

—Meets mnija'wip sa øts ya Asiit etjøøjty n'øyja'a'y'ajty ku øts ya mîduk'oik ojts nmiñ, jøts ixyambaaat jade'eñim njaa'y'aty. ¹⁹ Mnija'wîdip sa øts ejtp nbaduuñ ja nwîndsøn'ajtim Jesús y'ayuujk jøts ka'ap øts nnamyikexiyi, njanchkuyaajxip øts ku ja jaa'y tkatsokti ja Jesús yja'. Jøts nayı mnija'wip meets sa øts ya ojts n'ayo'ombaåty ku øts ja nmigu'uk israelit jaa'y xjemdundi xedundi. ²⁰ Ka'ats meets ndamajstu'uty ja øgyajpxy midi meets kô'om myiktu'ump, ku ø nnigajpxy nayide'en mayja'a'y agujkp jøts adøjkjøøjty nayide'en. ²¹ Niduki'iyi øts ndukmadooguixy jade'en ja israelit jaa'y jøts nayide'en pøn ka'israelit jaa'dyi, jøts ku tmajstu'uttit ja kya'ødyunk amumjoojt møøt ja Dios, jøts tmøjåwidit tjanchjawidit ja nwîndsøn'ajtim Jesucristo. ²² Ixyam øts kuwanî nnijkxy Jerusalén ja'agøjxp ku ja Espíritu Santo møk xwaâdsøy, ka'ap nnijawî pøni sa øts jam nøjkx njaty. ²³ Jade'eñi nnijawî pøni magajp nnijkxy njaa'aty, jade'en øts ja Espíritu Santo xuknijawî jøts ku kuwanî nyiktsu'umt jøts jam møk n'ayo'ombaått. ²⁴ Ka'ats øts yø nmøjpikta'aky; wan ø t'øøky, ka'ap ø nnabya'ayøyi ja'agøjxp jøts øts øy jotkuik kuwanî nyikyø'owya'añ yø ndunk, kunim yjøpkøxt midi øts nwîndsøn'ajtim Jesús tø xmø'øy, jøts øts ja jaa'y

øy tsuj ndukmado'ot ku ja Dios kø'øm tpa'ayøy ja
ñaxwii'ñit jaa'y.

25 'Tø øts ya ngajpxwa'kxy ja Dios myøk'ajtin
sa ttanitaní ja yjaq'y, ixyam ínet najtsja'wip
øts jøts ku meets ka' n'ukníwimbejtnit. **26** Paty
meets ixyam ndukmadowa'añ jøts ku nípøn
nganadyapøkyjawiyt pøni jaa winaagin
tyuu'tigøødyi. **27** Kumi tø øts nnigajpxy tuki'iysi
pøni sa ja Dios ja wyinmaa'ñ tpiktaajky, ka'ap
øts midi n'ayu'uch'aty. **28** Jøts nayide'en meets
kø'øm mnay'ejx'etidit, jøts niduki'iysi nayide'en
ja migu'uktøjk x'ejx'ettit, kumi tø meets ja
Espíritu Santo mbikta'agiyi jøts mdaandi ejx'ejtpi
pøni pøn jaty ja Jesús yja' tpaduujnidip, pøn ja
nwindsøn'ajtim Jesús kø'øm kyu'o'jkimbajtip.
29 Nija'wipts øts ku øts ya ndsoont jøts mye'endit
wenkpi jaa'y, jøts myikwinmaaq'nmya'atwa'anidit,
jøts tyikutigøøwya'ant ja Jesús yja'. Jade'en idø'øn
y'adø'øtswa'andit kakeey miy'uk tyikutigøy ja
borreegi'u'nk. **30** Jøts nayide'en meets winaagin
nøjkx xwin'øndi ja mmøøtjanchja'wibi, jøts ja
xukmi'bøktit midi ka' tyiyi yjanchi. **31** Paty øyim
mnay'ejx'etidit; ja'myatsta'am ku meets tigøøk
jumøjt xinaxy tsunaxy ngadamajtstu'uty ja
kajpxwejin ayo'ejxingøjxp.

32 'Meets migu'uktøjkti, Dios møk mbudøkiyidip,
jøts nayide'en myiktiwyinmayiyidit
y'øy'ayuuujkøjxp midi xamidojkindip sa ja
x'ayo'ijxyindi, jøts nayide'en myikmo'odit ja
øy'ajtin ja tsuj'ajtin møøt ja'adi niduki'iysi pøn jaty
ja Dios wyinaty tø tyikpøkwya'ach. **33** Ka' meets
ya ti n'amidøøy, ni meeñ, ni wet, niti. **34** Wa'qts

xnijawidi ku øts kø'øm ojts nnay'amiduniyi, jøts øts kø'øm nbajty pøni ti jaty øts xka'ejtxøø, ndukpaajt øts nayide'en ja nmigu'uktí ja yja' pøn jaty ø møøt nwidiijty. ³⁵ Ejtp øts ja nnigajpxy jøts ku jade'en mnamyidunidit, jøts xpudøkit ja mmigu'uk pøn ja yja' ka'ejtxip, ja'myatstí ja nwindsøn'ajtim Jesúus y'ayuujk sa ja wya'añ yide'en: "Ne'egi møj ja xondajkin ja wyimbidsø'ømxiyi pøn windsø'jkip, jøts ka'ap ja' pøn yikwindsø'jkip."

³⁶ Xjats ku ja Pablo jade'en kyajpx'abajtiyii'ñ, winets møøt ñagyuxendyaajkøø ja myigu'uktøjk jøts ja Dios t'ajot'ajttøø. ³⁷ Winets niðuki'iyyi ja myigu'uk wyinmaa'ñ yjanchmendøø jøts yjanchyaxtøø, xjats ja Pablo yikyukxajnajx jøts yiktsu'kxy. ³⁸ Janchjotmay'oo'knidip idø'øn ja wyinaty ku ja Pablo jade'en wya'añ jøts ku ka' niðuni xøøw y'ukyikniwimbejtnidit. Winets tmøøtnøjkxtøø ma wyinaty ja bärki jam.

21

Ku ja Pablo ñijkxy jam Jerusalén

¹ Xjats ku øø nmajtstuujty ja nmigu'uk jam, winets øøts bärkjøtpy ndøjkiña, jøts øø tiyy ndymníjkxy ma ja et txøøwi Cos jam mejkyujk'am, jøts øø kyimjabom nja'aty ma txøøwi Rodas, jamts øøts jadigojk ndsøø'ñ jøts øø nja'aty mejy'am ma txøøwi Pávara. ² Jamts øø nbajty jadu'ukpi bärki midi wyinaty nøjkxp ma et txøøwi Fenicia, winets øøts jap ndøjkiyii'ñ. ³ Jøts øøts jam nyø'øy mejyjotp, winets øøts n'ixy anajy'ampy tu'uk ja et midi jam mejkyujk'am, ja' xyøøw Chipre, jøts øø nja'jty Siria ñaxjotp. Ja ku ja bärki wyinaty tyiktanwa'añ

ja tsimy ma kajp txøøwi Tiro, xjats øøts jam n'uk'awidijty. ⁴ Nay jam øø nm̄inabyaqajtiyøø ja nmøøtjanchja'wibidi, xjats øøts jam nmøøtañañ wixujk xøøw; winets ja nmigu'uktøjkti tnimaadyi ja Pablo jøts ku ka' ñøjkxt jam Jerusalén, kumi tø ja wyinaty ja Espíritu Santo tyuknijawiyidi ku jam sa yjatt. ⁵ Ku øøts wixujk xøøw n'uktsinaay winets øø ndsoonwani. Xjats øø nidukiliyi ja nmigu'uktøjk møøt ja ñidø'øxtyi jøts møøt ja y'una'jkti øø xpad-søø'ñ, xjats øøts ojts xnajtskaxi jam meyj'am, winets øøts ja møøt n'ukuxanaañaq, jøts øøts møøt ndios'ajot'ajty. ⁶ Winets øøts jam ja møøt n'uknagyajpxpoo'kxiniyøø, xjats øø ndøjkiyii'ñ barkijøtpy, jøts ja wyimbejtnidøø tyøjkwindump.

⁷ Xjats øø ndsøø'ñ jam Tiro, jøts øø nja'jty ma kajp txøøwi Tolemaida, jamnim øøts nm̄inawya'kxiyøø ja barki jøts øøts ja nmigu'uk n'ukmigajpxy, xjats øøts ja møøt n'uktøq'a'niyi'ñ tukxøøw. ⁸ Winets øø kyimjabom ndso'ongojmaa møøt ja Pablo pøn jaty øø møø nwidity, jøts øø nja'jty jam ma kajp txøøwi Cesarea. Winets øøts nnijkxy jam tu'uk ja'a'y tyøjkjotp pøn txøøw'ajtp Felipe, jøts pøn ja øy'ayuujk tm̄iwidejtp, jøts nayide'en y'ijty tank'aty tyikwa'kxy ja jiil'kxy, ja'ats øøts jam møøt ndaqan. ⁹ Ja Felipe jam ja wyinaty ja nimaktaxk ja ñøøx pøn ka'aním y'amatskid, ja'ats tkajpxnaxtip ja Dios y'øgyajpxy pøn ti jaty ja ttukajpxnaxwajniyidip. ¹⁰ Tø øøts jam wyinaty ndaqan'i jeky ku tu'uk ja Dios kyugajpxy yja'jty pøn txøøw'ajtp Agabo, jøts pøn tsoo'mp jam ma et txøøwi Judea. ¹¹ Ja'ats øøts ojts xmigajpxy, jøts ojts ja Pablo chum yiknixaji winets

ñadyabaktsujmiyøø jøts nayide'en ñadyakøtsujmiyøø, jøts jade'en ja ejxa'an ja Pablo yikmøøy, jøts yiknøjmi:

—Ja Espíritu Santo dø'øn wamp jøts ku ja israelit jaa'y jam jade'en nøjkx mduñiyi Jerusalén, jøts myikøyakt ma ja yikmøjkutujkpi pøn ka'israelit jaa'dyi.

¹² Xjats ku øøts jade'en nnimadøøy møøt nmigu'uk pøn kugajp'ajtip Cesarea, winets øøts ja Pablo møk njanchjanimaqay jøts ka' ñøjkxt jam Jerusalén. ¹³ Xjats ja Pablo y'adsojimbijty:

—¿Tiku mya'axti jøts øts nugo xyikjotmay'oookti? Wan twanjaty, ngupøkp øts wan øts tyikøtsumy tyikpaktsumy. Jøts pøni xyik'oookwøndip øts jam Jerusalén, ngupøkp øts ja nayide'en nwindsøn'ajtim Jesús wyinmaq'ngyøjxp.

¹⁴ Xjats kumi ka'ap øøts ja Pablo xkajpxkyupiky, winets øøts jade'eñi n'amøøñ, xjats øø nwaañ:

—Wan tjaty pøni sa Dios kø'øm tyamidsøkyi.

¹⁵ Ku dø'øn jade'en y'uknajxy ja kajpxy, winets øøts ndsimy nyik'øyiyii'ñ, jøts øøts jam nnøjkxwa'añ Jerusalén. ¹⁶ Winets øøts ja nmigu'uk winaagin xjamyoøt'ajty midi tsinaadyip Cesarea, jøts tu'uk midi kugajp'ajtp Chipre, ja' xyøøw Mnasón midi wyinaty jekyip ja Dios kyajpxy tø tpabøjkniyi, ja'ats øøts xyikja'ada'akwamp jam Jerusalén ma wyinaty ja tyøjk tjagyepy.

Ku ja Pablo ojts tmigajpxy ja Jacobo

¹⁷ Xjats ku øøts jam nja'jty Jerusalén, jøts ja nmøøtjanchja'wibidi janch ejtni xoni øø xyikja'jty. ¹⁸ Winets øøts kyimjabom nmøøtnijkxy ja Pablo jam Jacobo tyøjkwindump ma wyinaty

ja møjaa'dyøjkti niduki'iyi. ¹⁹ Xjats ja Pablo tkajpxpøø'kxy niduki'iyi pøn jaty jam wyinaty, jøts jatyi ttamimadyaknibøjkøø tuki'iyi sa jaty yjajty ku ja Dios ja myøk'ajtin jade'en tnønky'ijxyiyi jam ma jaty ja jamdi pøn ka'israelit jaa'dyi. ²⁰ Xjats ku dø'øn jade'en tmadoojojdøø ja Pablo kyajpxy, winets yjanchxonjajtøø ja myigu'uk jøts tmøjpiktøktøø ja nwindsøn'ajtim Dios, xjats tnimaadyøø:

—Øy'ajtp migu'uk, tø xnijawí ku ja israelit jaa'y mil'ampy tø tmibøkti ja Jesúus yja', jøts nay ja' niduki'iyi wøndip jøts ku kuwøni ja Moisés kyutujk yikpadu'unt. ²¹ Jøts wøndip ja' ku mets ja israelit jaa'y jade'en xukmadøy midi jagamgajp tsinaadyip, jøts ku ka' ttunk'attit midi Moisés kyutujk'ajt jøts ku ka' ja mutsk mixy'unø'jk ja ejxa'añ yikmo'ot ñe'kxkøjxp, ni ngatu'unindit ja ngø'ømdsinøaq'yin. ²² ¿Sudso'ampy yø ndu'unindit? Janchnamyukidip inet ja nmigu'uktøjkti ku tnijawidit ku ya tø mja'aty. ²³ Øy'ajtp ne'egi jade'en xpadu'unt: Ja ya nimaktaøk nmigu'uktøø pøn ja wyanda'aky yap tjagyaptip tsaptøjkjøtpy. ²⁴ Møødi jøts ja wø'ats'ajtin xpaøattit, jøts xkujuuyjít ja wyanda'akyi jøts nayide'en yap xnønkyaabiyit, jøts yikniøawit ku ja wyønda'aky tø tyik'adukti, jøts tnijawidit pøni ka'adam meets ja Moisés kyutujk xjanchpaduujniyi. ²⁵ Yap øøts ayuujk jadu'uk njaøkjagyeipy, kumi tø øøts ja nøky jade'en nguexy ma jaty ja Jesúus yja' pøn ka' y'israelitjaa'yí, jøts øø ndukmadøy jøts ka'ap nugo tmijotmay'oøktit ja israelit jaa'y chønaq'yin. Ja'ayi øø ndukmadøy jøts ku ka'ap ja tsu'uøttsu'utstít midi ja tsømaxan

yiktawindsø'jkip. Nayide'en ka'ap ja ni'jpy tjøø'kxtit, jøts nayide'en ka'ap ja jiuyjk tsu'uch ttsu'utstít midi ka'oy'oo'kp, jøts nayide'en kidi ja ñiyaq'a'y ja ñidø'oxy ñabyøjkxiyidit.

Ku ja Pablo yikmajch møy tsaptøjkjøtpy

²⁶ Xjats ja Pablo tmøødijii'ñ ja nimaktaxkpi ja'a'y, jøts kyimjabom ojts tyiktsso'ondaq'akti sudso tpaattit ja wa'ats'ajtin. Xjats møytyøkijii'ñ yap møy tsaptøjkjøtpy jøts ttukmadoowa'andi ja teety juuni yjøpkøxt ja'abi jotmay. Yø' tyijpy ku dø'øn ja yjøpkøxtit winets niðu'uk niðu'uk tyikme'endit ja yojxin.

²⁷ Xjats ku wyinaty wixujk xøøw tyika'pxwanidi ja yjotmay sudso tpaattit ja wa'ats'ajtin, winets ja Pablo ja israelit ja'a'y yap y'ejxpaaajtiyøø yap tsaptøjkjøtpy pøn tso'ondip Asia. Ku ja Pablo jade'en yiknija'wiyii'ñ, winets ja ja'a'y ñankya'ambøjkøxidøø ja xem ja yam, winets tmajtswa'andi ja Pablo, ²⁸ jøts tjanchtaya'axti tjanchtajokti jøts wyq'andi:

—¡Meets Israelit ja'a'y, pudøjkik øøts! Wan tmajchindi ya'atpi yaq'a'dyøjk pøn kajp kajp widejtp, jøts ja ja'a'y jade'en ttuk'ixpiky jøts ku ka'ap adøm ndsinqa'yin y'øyindi, jøts ja Moisés kyutujk nayide'en t'abaaajxi jøts nayide'en adøm ndsaptøjk; jøts jinaxy ixyam tyimyjaak'adi'ich ku ja griegit ja'a'y ya tjaaktyimgyuwa'a'wi, jøts jade'en tyikma'aty adøm ngunuu'kxchaptøjk.

²⁹ Jade'en ja israelit ja'a'y wyq'andi ku ja Pablo jade'en to yik'a'ejxnaxy yap kajpjøtpy, ku yap tmøøtwidity tu'uk ja griegit ja'a'y pøn kugajp'ajtp Efeso, ja' xyøøw Trófimo. Jøts jawandipyim idø'øn

ja jade'en tø net ja Pablo tmøøtnijkxy ja griegit jaa'y
jap tsaptøjkjøtpy.

³⁰ Xjats ja kajp jaa'y yjanch'ambøjknibøjkidøø,
winets ja Pablo yikjidøjtpidsiiimy jap
tsaptøjkjøtpy, jøts ja tsaptøjk jatyi tyik'adujktøø.
³¹ Tyimyik'ookwøndip ja wyinaty, ku ja soldadi
ñiwindsøn tnija'wiyii'ñ ku ja kajp wyinaty nugo
yjanch'adotsnidì. ³² Winets ja myiwindsøn ja
ttuknija'wigyixy jøts ja pujtp yjanchja'ttøø jap ma
ja mayjaa'y jap wyinatyi. Kuts ja yik'ejxpøattøø
møøt ja masyoldadi, winets ja Pablo jade'eñi
yikmajtstuujty jøts ka' y'ukyikwojpnaa. ³³ Xjats
ja windsøn twinguø'øyii'ñ ja Pablo, winets
ja Pablo yikmajch, xjats ja windsøn tyikutujky
winets ja Pablo adsow aduuk yiktagøtsuumy ja
puxkadeen, xjats ja windsøn tyiktiy pøn jaa'y
ja', ti tundigø'øyin ja wyinaty tø ttuñ. ³⁴ Xjats ja
jaa'y ja xem ja yam nugo yjanchkajpxjø'ktøø,
ni sudso'ampy ja windsøn tjanchkamadooguki,
winets tyikutujky jøts jap tnønkyiknikxyi
ma ja soldadi kyutujktaajk japti. ³⁵ Ku jap
wingon tyikja'tti ma eskaleri jap, winets ja jaa'y
tjanchjaakwojpwø'andi ja Pablo ambøjkingøjxp,
paty ja soldadi ojts køjxp tsapkø'ødi ja Pablo;
³⁶ janch mayjaa'y idø'øn ja wyinaty pameejnip,
jøts tjanchtayaa'xti tjanchtajokti:

—¡Wan tpa'øøky!

*Ku ja Pablo yjanagyugajpxøø mayjaa'y
wyingujkpy*

³⁷ Ku wyinaty ja Pablo jap tyøkiwyani soldadi
kyutujktaajkjøtpy, winets ja Pablo tjanøjmi ja
windsøn:

—¿Kidi y'øy'att ku nmigajpxt?

Xjats ja wı̄ndsøn t'adsojimbijty yide'en:

—Øy'ajtp pøni mjajtpy griegit ayuujk. ³⁸ ¿Kidi ja egiptitjaaq'yip mets, pøn ja tsep námnim jawaani tkayiktso'ondakp, pøn ja yikjaal'y'oo'kpi jam ojts tmøøtsønni nimaktaxk mil jam tø'øts'etjotp?

³⁹ Xjats ja Pablo t'adsøøy jøts tnimaay:

—Israelit jaaq'y øts. Jam ø ngue'jxy Tarso midi jam møj kajp'ajtp Ciliciit etjotp; tun ja may'ajt jøts øts yø jaaq'y nmigajpxt.

⁴⁰ Xjats ja wı̄ndsøn tyikutujky jøts jaaq'y tmigajpxt, wı̄nets ja Pablo jap eskalerikijxpy wyaq'k'øyiyyii'ñ, jøts ja'ayi xajil'iky jøts ja jaaq'y y'amono'dnid. Xjats ku ja jaaq'y y'amongoxtøø, wı̄nets ja hebreit ayuujk ja tkajpxøjkiyii'ñ:

22

¹ —Meets migu'uktøjkti jøts møjjaaq'dyøjkti, uk-madoojo'dik øts n'ayuujk midi ngajpxwampy.

² Xjats ku ja jaaq'y tmadowdi jøts ku ja Pablo tkajpxy ja hebreit ayuujk, wı̄nets niduki'iyi y'amondøø, jøts ja Pablo tnimaay:

³ —Israelit jaaq'y øts, jam ø ngue'jxy Ciliciit etjotp maq kajp txøøwi Tarso, jøts øts ya tø nyeeky Jerusalén, jøts øts ja' xyik'ixpijky midi txøøw'ajtp Gamaliel, waq'ats øts ja xuknijawí adøm ndsinqaq'yin pøni sa ja møjjaaq'chinqaq'yin. Ojts øts idø'øn ja Dios yja' ka'pxy nbaduñ amumjoojt jade'en sa meets ixyam xuñin. ⁴ Øts ylijty nmøjmidsep'ajtpy pøn jaty ja Jesús yja' tpaduujni'dip, nyik'oooktibaaat øts ja ylijty, jøts nyiknijkxy ja yaq'y ja tø'øxy jap puxøjkjøtpy.

⁵ Waq'ats ja teetywı̄ndsøn tnijawidi møøt ja

møjaa'dyøjk, kumi kø'øm øts ja xmo'odi ja kutujk jøts øts ja jam nm̄inijkxy Damasco m̄aq wyinaty adøm nm̄i'israelit ja'a'dyi. Jøts øts ja jam n'ixa'ay pøn jaty wyinaty tpaduujnidip ja Jesúus yja', jøts øts ya nyikmeenwa'añ aguwānikøjxp jøts nyik'ayo'ombaqtaw'añ.

Ku ja Pablo tn̄imadyqajky ja ch̄inaaq'yin ku ja tyiktiqajch

⁶ Xjats ku øts ojts nm̄inijkxy ja'abi w̄inmaa'ñ, jam wyinaty wingon nja'atwāni Damasco kujkxøøw et, w̄inets øts ojts jotmøñ ja jā xnawidity midi janch møk tsamamp, jøts n'ijxy ku kyidaqjk tsajpjøtpy. ⁷ Winets øts jamyi nnaxkidaajky, jøts øts nm̄adøøy ja ayuujk ku øts yide'en xnimaay: "Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemdunwa'añ xedunwa'añ?" ⁸ Xjats øts nyiktiyy jøts nnimaay: "¿Windsøn, pøn mets?" Jøts ø x'adsøøy: "Øts Jesúus Nazaretit ja'a'y, ja' pøn mjemdumpy mdedumpy."

⁹ Xjats øts njamyøøt yjanchø'jkidøø ku ja jā t'ejxpøattøø, ja' ka'ap ja tmadoodøø ku øts nyikmigajpxy. ¹⁰ Xjats ku øts idø'øn jade'en nyikmigajpxy, winets ø nnimaay: "¿Ti windsøn ndu'ump, sudso'ampy ndaabayaatt?" Winets nwindsøn'ajtim xnimaay: "Pido'øk jøts mnøjkxt jam Damasco, jamts tuki'iyi myiktukmado'ot pøni ti jaty mdu'ump." ¹¹ Kumi tø øts wyinaty ja jā xyikwinjøøxy xyikwinapy, w̄inets ja nmigu'uk jam x'ukwejtsnidøø, jøts øts xyikja'ttøø jam Damasco.

¹² Jam wyinaty tu'uk ja ja'a'y pøn txøøw'ajtp Ananías, ja' idø'øn tiyy tjanchpadump ka'pxy ja Moisés kyutujk. Xjats niðuki'iyi ja israelit ja'a'y pøn jaty jam tsinaadyip Damasco, yjanchojktip

idø'øn ja' ja Ananías. ¹³ Xjats øts ja Ananías ojts x'ixy, jøts øts xnimaay: "Migu'uk Saulo, tawin'ejx yikxon yø mween jadigojk." Jøts øts jatyi ojts nwın'ejxpiky, xjats nmigu'uk n'ejxpaaajty. ¹⁴ Jøts ø xnimaay ja Ananías: "Ja Dios Teety pøn adøm n'apteety'amøj pyadundip jekyip, ja' kø'øm tø mdsøkyi jøts me mduknijawiyit ja y'øwyinmaaq'ñ, jøts ñank'yijxyiyi ja nwindsøn'ajtim Jesú斯 pøn tum tsuj ja winmaaq'ñ tmøøt'ajtp, ja'ats kø'øm ja y'ayuujk mdukmadoojojyip. ¹⁵ Ja'agøjxp ja Dios jade'en ttuuñ, jøts mets nøjkx xkajpxwa'kxy ja kya-jpxy y'ayuujk, jøts xuknijawit tuk'i'iyi ja naçwii'ñit ja'a'y sa tø x'ixy jøts sa tø xmadøy. ¹⁶ Jøts ixyam, ¿tiku nugo mgo'kni? Pidø'øk jøts mnøbatt, janchjawi amumjoojt ja nwindsøn'ajtim Dios yja' jøts myikpøkwy'a'adsiyit."

Ku ja Pablo tnimadyaqjky sudso'ampy ojts yikexy jam ma jaay ka'y israelitjaayidi

¹⁷⁻¹⁸ 'Ku øts idø'øn jade'en njajty, winets øts jadigojk nwimbijty ya Jerusalén, jøts øts jap nnijkxy tsaptøjkjøtpy Dios'ajot'ajtpi. Japts øts ja nwindsøn'ajtim xmigajpxy, jade'en øts ja n'ixy kidim ja jaay kyuma'ay, jøts ø xnimaay: "Putyi ya tsoon Jerusalén, ka'ap inet ja tmøjpikta'aktit sa øts inet n'ayuujk xjakajpxiyit." ¹⁹ Xjats ø nnimaay: "Mets teety, ñija'widip ja' ku øts jam y'ijty nnijkxy ma jaty ja tsaptøjk, jøts øts jam nmach pøn jaty tpadundip mets mja', jøts øts ja ndagubety, yikxon njanchwiwøpy jøts nyikni-jkxy puxøjkjøtpy. ²⁰ Ñija'widip ja nayide'en ku øts jam wyinaty ku ja Esteban jam y'øjky midi mets m'ayuujk ojts tkajpxwa'kxy, jam øts wyinaty

nayide'en ndani, jøts øts nwaañ nayide'en jøts tyik'oooktit. N'ejx'ejtidøø øts ja yik'oo'kpi ja wyet." 21 Xjats øts ja nwindsøn'ajtim xnimaay: "Putyi, jagam me ngajxwa'añ kajpxwa'kxpí ma jaty pøn ka'y'israelitjaaq'yidi."

Ku ja Pablo ja soldadi windsøn yikpuxøjktojkiyøø

22 Xjats ku ja Pablo jade'en yjakajpxy, winets ja mayjaaq'y møk'ampy yjanchkajpxjø'ktøø, xjats wyandøø:

—¡Wan tpa'øøky yø'øbi jaaq'y! ¡Ka'ap y'ukpaat'ajtiñi jøts yjaaktsøønit!

23 Xjats ja mayjaaq'y tjanchtayax'adø'øtsti jøts ja wyet tjanchajpwøjti, jøts ja pu'ux nayide'en tjanchwiø'økti, 24 paty ja windsøn nayide'en tyikutujky jøts ja Pablo jap yikpøkjø'økt jap windsøn kyutujktaajkjøtpy. Xjats ja windsøn tyikutujky jadigojk jøts yikwopt, jøts kuwaní ttuknigajpxwa'añ tigøjxp ku ja mayjaaq'y jade'en myidsep'atyiyi. 25 Xjats ku ja Pablo tø wyinaty yikøtsumni yikpaktsumni jøts yikwopwa'añ, winets ja Pablo tnimaay ja soldadi pøn jap wyinaty:

—¿Mbaat'ajtip meets jøts meets ja romanit jaaq'y xwopt midi ka'aním yiktiidyuñ?

26 Ku jade'en tmadøøy pøn ja soldadi t'ana'amp, winets ja jatyi tninijkxy ja wyindsøn, jøts tnimaay:

—Ejxim ku jade'en m'adø'øtst, ¿kidi xnijawí ku yø' romanitjaaq'yí?

27 Winets ja windsøn twingunøjkxiyii'ñ ja Pablo jøts tyiktiy:

—¿Mjanchromanit jaaq'y mets?

Xjats ja Pablo t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Paty ja' øts.

²⁸ Xjats ja w̄indsøn tn̄im̄aqay ja Pablo:

—Janch kajaa øts nmeeñ tø nyiktuñ ku øts ya nrromanit̄jaq̄a'y'aqtwa'añ.

Xjats ja Pablo tn̄im̄aqay:

—Ka'ap øts ya ti jadē'en tø ngujuy, ja' ku øts ya tø ndyimgye'exy.

²⁹ Xjats ku dø'øn jade'en yjajty, winets ja soldadi jadi'iñi yjiyø'øgyøxnidøø pøn ja Pablo t'ukwopwāndip. Xjats ja w̄indsøn ojts nayide'en chø'øgi kudam ja' ryomanit̄jaq̄a'yí pøn wyinaty tø tkøwøøndi tpakwøøndi.

Ku ja Pablo yiktanay'øyiøø ja israelit jaa'y myøjkutujk adsinaabyi wyingujky

³⁰ Xjats ja w̄indsøn kuwaní tn̄ijawiwya'añ tigøjxp ku ja Pablo ja israelit jaa'y ñi'øøniyi. Xjats kyimjabom tn̄ankwyinajkiyøø ja puxkadeen, jøts tn̄ankwyamujkiyøø ja teetywindsøn jøts nayide'en ja israelit jaa'y kyutujk adsinaabyidi, winets ja Pablo jap yikwøqñijkxy jøts tyikajpxwa'añ jap w̄indsøn y'agui'ptyi.

23

¹ Xjats ja Pablo twinguwa'jkìyì'ñ pøn jaty jap wyinaty møy w̄indsøn'ajttip, jøts tn̄im̄aqay:

—Migu'uktøjkti, wa'ats Dios t'ixy ku øts ka'ap ja Dios nmidundigøy, ejtp øts jotkujk nnayjawiyi.

² Winets ja møyteetywindsøn tyikutujky midi txøøw'ajtp Ananías, jøts tn̄im̄aqay pøn ja Pablo jap wyinaty wingon møytyani, jøts ja Pablo yik'akojaxjø'økt. ³ Xjats ja Pablo t'adsøøy ja møyteetywindsøn:

—;Ti windsøn mets idø'øn jade'en, nayide'en ja Dios mduniyit! Pøni mgutujk'adsinaapy tam mets, ¿sudsots øts jade'en xnankyoxwa'añiyi pøni jap tam ja kutujk xmøødi?

4 Xjats ja y'adsoodøø pøn jaty ja Pablo jap wyinaty møøt wingon y'ity, jøts ja Pablo yiknimaay:

—;Jade'endam idø'øn xmigajpxigøy ja möjteetywindsøn?

5 Xjats ja Pablo y'adsøøy:

—Migu'ukti, ka' øts yø nnijawí kudam yø myøjteetywindsøni; janch jade'en ja Dios kyajpxy wyä'añ ku wyä'añ: “Kidi xmigajpxigøy pøn jam yikutujktip mgajpkøjxp.”

6 Winets ja Pablo jam t'ejxkajpy ku majtsk piky ja windsøndøjk jamdi. Jam wyinaty pøn ja' tpadundip ja saduceit ixpøjkin, jøts nay jam ja'amidi pøn tpadundip ja fariseit ixpøjkin, paty ja Pablo møøk ojts kyajpxwa'kxy, jøts wyäañ:

—Meets migu'uktøjkti, fariseit jaa'y øts jøts fariseit jaa'y øts ndeety. Ja' meets ixyam xatiidyump ku øts n'awijxy'aty jøts ku ja oo'kpi jadigojk yjukpyiky jap oo'kpi jutjøtpy.

7 Xjats ku ja Pablo jade'en wyäañ, winets ja' pøn ja fariseit ixpøjkin tjagyaptip jøts nayide'en pøn ja saduceit ixpøjkin tmøøt'ajttip, ja'ats ojts møøk ñadyamigajpxyidi kunim majtsk piky ja wyinmaa'ñ yjajtøø. **8** Ja saduceit jaa'y wamp jøts ku ka'ap ja oo'kpi yjukpyiky jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, jøts ku nayide'en ka'ap ja ankilis ma, jøts ni anmija'win jøts ni miku' niti kya'ity. Jade'en idø'øn ja saduceit y'ixpøjkin; xjats ja fariseit y'ixpøjkin tuki'iyi

ja tjanchjawi. ⁹ Xjats niduki'i yi kyajpxjø'ktøø; winets winaqgin ja kajpxwejpi wy'a'kukiyii'ñ pøn tnija'widip ja Moisés kyutujk, jøts pøn ttsojktip ja fariseit y'ixpøjkin, ja'ats ojts wy'a'andi:

—Yaq'at jaa'y ka' ti tundigø'øyin tjagyepy, jotmøñ ku yø tø myigajpxyi tu'uk ja ąnkilis uk øy ti, ka' y'øyi ku ja Dios yja' nugo ndatøjka'andit.

¹⁰ Xjats kumi janch møk idø'øn ja jeky ñagyajpxidøø, winets ja soldadi windsøn tjøpjawi ku ja Pablo jotmøñ ja mayja'a'y y'uknujkwa'kxniyit. Winets ja soldadi ja twaadsøøy, jøts ja Pablo jam yikwejtspidsiimy mayja'a'y agujkp, jøts jap jadigojk tyiknijkxy soldadi kyutujktajk agui'py.

¹¹ Xjats ku kyoots'ajty, winets ja Pablo t'ixy kuma'ayjøtpy ja nwindsøn'ajtim Jesús, jøts ñii'mxyiyi:

—Pablo, jotmøk nabyikta'agi, nayide'en jam nøjkx mgajpxwa'kxy ma ja møy kutujktajk jam Roma, nayide'en sam øts n'ayuujk tø xkajpxwa'kxiyi ya Jerusalén.

Ku ja Pablo yiktanibiktaajkøø jøts ja y'amaa'tsk'ookt

¹² Xjats ku jade'en ja Pablo kyumaqay, winets ja israelit jaa'y winaqgin tkajpxy'ajttøø ja Pablo jøts tyik'oooktit, møk'ampy idø'øn tyimñawyajnidøø, ka'ap ja tkugayidit tku'uugidit kunim ja Pablo tyimyik'ejxnaxt, kunim ja tyimyik'oooktit.

¹³ Wixijkxy ñaxy idø'øn ja jaa'dyi pøn idø'øn ja Pablo jade'en tkajpxy'ajttøø. ¹⁴ Winets ja ñiwixijkxpyi jaa'y yap ñøjkxtøø ma ja teetywindsøn

jap wyin'atyi møøt ja møjaa'dyøjkti, jøts tnimaadyøø:

—Tø øøts idø'øn ndyimñagyajpxyi, ka'ap øøts ngugaayiwyø'añ ngu'uugiwyø'añ, kunim øøts ja Pablo ndyimy'ejxtnim øøky. ¹⁵ Meets niduki'iyyi pøn jaty ya kutujk adsinaadyip, amidowdi ja soldadi windsøn jøts jabom ya ja Pablo tyikme'ent mee mwindujy, jade'en xwindaqayidit ja windsøn jøts ku ka'pxy yikpayø'øwya'añ ja øøky, jamts øøts wyinaty tuu'äm n'awejx'ity, jøts jam yø y'oookt.

¹⁶ Xjats ja Pablo pyøøpy tnija'wiyii'ñ ja ayuujk ku ja yjam yjam ja jaa'y yik'ookwø'añi, wínets ja yjam yjam ja ojts ttukmadøy ma ja soldadi kyutujktaaajk jap. ¹⁷ Xjats ja Pablo twaqadsøøy tu'uk ja soldadi, jøts tnimaay:

—Møøt nøjkx ya'at mixy jap windsøn wyindujpy, jap ayuujk yø tu'uk tkajpxwø'añ.

¹⁸ Wínets ja soldadi tmøødiyii'ñ ja mixy jøts ttukmadøøy ja wyindsøn, jøts tnimaay:

—Tø øøts ja Pablo xyaajxi midi jap tsumy, jøts øøts tø xnøjmi jøts øøts ya'at mixy nyikme'ent, jap ayuujk tu'uk tkajpxwø'añ.

¹⁹ Wínets ja mixy kyøjø'øm ja windsøn y'ukwejtsøø, yiknijkxyi abiky jøts yiktøøji:

—¿Ti øøts idø'øn xamigajpxwøamp?

²⁰ Xjats ja mixy t'adsøøy:

—Jade'en ja israelit jaa'y ayuujk tø tpikta'akti jøts tø tkajpxy'atti, jøts mets myik'amido'ot ja Pablo jøts jabom xyiknøjkxt jap yikutujkpidi y'agui'py, ja'agøjxp tiyy ku ka'pxy tpayø'øwya'añdi ja pyøky. ²¹ Taayidip ja', kidi xmibiky, jap ja jaa'y yu'uch y'awejxwø'añdi niwixijkxy ñaxy jap tuu'agui'py. Tø dø'øn ja møk tyimñawya'añidi jøts

ka' tkugaayiwya'andi tku'uugiwy'a'andi kunim ja Pablo tyimyik'ooktit; jam inet idø'øn ja y'awejxti, ja'ayi mets ja nugo x'uk'adsojimbett.

²² Winets ja mixy ja windsøn y'ana'amiyøø jøts ku ka'ap pøn ttukmado'ot, xjats jade'eñi møøt ñawy'a'kxøø.

Ku ja Pablo yiktanikejxy ja møj windsøn Félix

²³ Xjats ja møj soldadi windsøn tyaajxiyi'ñ nimajtsk ja syoldadi jøts t'ane'emy, jøts ja syoldadi nimajtsk magø'pxy ñayjøp'ejxitit pøn tekyø'øm yø'ødyip, jøts ja nìdugui'pxy myajk ja kawaagyojxidi, jøts nayide'en nimajtsk magø'pxy ja takuu'møøtpidi. Ja'ats jam nøjkxtip Cesarea jøts choondit koots tøxujk yaxp. ²⁴ Xjats ja windsøn nayide'en t'ane'emy jøts ja Pablo kyawayaay nayide'en yikmo'ot, jøts nayide'en t'ane'emy jøts ja Pablo yik'ejx'ett, jøts møk møjaaw yikøyakt ma ja møj yikutujkpi Félix jam. ²⁵ Xjats ja windsøn ja nøky tyik'øyiyi'ñ jøts ja soldadi ja yiktamigajxiyi'ñ, yide'en ja nøky wy'a'añ:

²⁶ “Øts nxøøw Claudio Lisias midi møj soldadi windsøn, øts mets ja kajpxpoo'kxin ndaniguejxpy mets møj yikutujkpi Félix. Tu'uk øts ja ayuujk nguexy. ²⁷ Jade'en ja israelit ja'a'y tø y'adø'øtsti, tu'uk ya'at ja'a'y ttsumdøø midi mets ixyam ndagødøjkip. Yø' wyinaty yik'ookwøndip, xjats ku øts ojts nnijawi kudam yø' ryomanitja'a'y, winets ø nninijkxy møøt ja soldadi, ja'agøjxp ja ja'a'y kyayik'o'jkøø. ²⁸ Xjats kumi nnijawiwyampy øts tiku yikni'øøni, jøts nyiknijkxy jam ma ja israelit ja'a'y myøjkutujk'adsinaabyidi, ²⁹ ja'agøjxp yjawí ojts yikni'øøni ku ja ojts tkamimadøy ja israelit

jaaq'y kyø'ømgutujkti, ka'ats pyaat'atyi jøts ku tyik'oooktit, jøts ni kyapaat'atyi jøts puxøjkjotp y'ett. ³⁰Tø nyiktuknijawí ku ja israelit jaaq'y ñiwínmayiyi jøts yik'oogiyit, paty øts ixyä nnajtskajxi, paty øts nayide'en tø ndukmadøy pøn tni'øø'nidip yø Pablo, wan jam tyikwingukidi jam mets mwindump. Yø'øyi kajpxy me ndaniguejxpy. Dioskujuyip."

³¹ Ku dø'øn jade'en ja soldadí ja kutujk yikmøødyøø, winets koots tmøøtso'ondøø ja Pablo jøts jam tmøøtja'ttøø ma kajp txøøwi Antipatris. ³²Winets ja soldadí jam kyimjabom wyimbejtnidøø midi tekyjø'øm yø'ødyip, jøts ja kawaqachinaabyidi tjaakmøøtnøjkxtøø ja Pablo ³³jam Cesarea, jøts jam tkøyaktøø ja nøky ma ja møj yikutujkpi jam jøts nayide'en ja Pablo yikøyajky. ³⁴Xjats ja møj yikutujkpi tpa'ijxy ja nøky, winets tyiknidøøjøø pønit jaaq'y ja Pablo, xjats t'adsoodøø ku ja Cyliciitjaaq'y, ³⁵xjats ja Pablo yiknimaay:

—Jaanim øts nmado'ot ja mgajxpy ja m'ayuujk kunim ja mye'endit pøn mni'øø'niyip.

Winets tyikutujky jøts ja Pablo yikpøkjø'økt ma Herodes ja møj kyutujktaaqjk jam, jøts jam tnank'y'ejax'ityiyi.

24

Ku ja Pablo yjanagyugajpxiyøø møj windsøn Félix wyngujkp

¹ Xjats kyimagoxkxøøw'ajty, winets ja møj teetywindsøn Ananías yja'ttøø jam Cesarea møøt ja møjaaq'dyøjk, jøts tu'uk ja kajpx'øyibi pøn txøøw'ajtp Tértulo. Jade'en ja møj yikutujkpi jam

twinguwa'jkidøø, jøts ja Pablo tni'øøniwya'andi.
² Xjats ja Pablo jap nayide'en tyikmendøø, wínets ja Tértulo ttamí'iiñ ja møj yikutujkpi Félix sa Pablo kya'øy'adil'ich, jøts wyaañ:

—Mets møj yikutujkpi, dioskujuyp. Tsuj jotkujk xjagyepy ja mgajp, ka' ma ti tsep tyuñi mets mwijy'ajtingojxp. ³ Ejtp øøts jotkujk xmø'øy jøts øøts jotkujk nnaxy ndøki ømyadsowi, janchkunuu'kxy øø njawí mets møj yikutujkpi. ⁴ Mets m'ukmaa'kxp, jøts ka'ap øts mdiempi nugo nyikwindigø'øty. Jøts njanchminuu'kxakpy jøts ja tsojkin xjagyapt, jøts øøts n'ayuujk waani xmadoojoit. ⁵ Tø øøts wa'ats nnijawí ku ya'atpi ja'a'y tu'uk nugo y'ayo'onduñ, jøts tnankñawya'kxyi ja israelit ja'a'y wyinmqa'ñ ma jaty yø wyidity, jøts yø'tnigubajk'ajtp pøntpàdundiøtu'uk ja nazaretit ja'a'y y'ixpøjkin. ⁶ Nayide'en ya'at ja'a'y tkuwaa wi ja griegit ja'a'y jøts øøts ndsaptøjk jade'en nugo xyikma'jtiyi; paty øøts idø'øn yø tø nmach jøts øø njatiidyunwaa'añ sa øøts ngutujk wyaañ; ⁷ ja soldadi windsøn Lisias øøts jade'en nugo xump jøts ttatøki øøts nwìnmaa'ñ, jøts aguwånikøjxp yikpiky yø Pablo, ⁸ jøts øøts xnøjmi pøni pøni nañi'øø'niyip wan ya tmendi me mwindujuy, jøts me xpayø'øty jøts xnijawit tuki'iyi sa øøts ja øø'nin nbikta'aky.

⁹ Xjats ku ja Tértulo jade'en kyajpxkjxy, xjats ja myigu'uk israelit ja'a'dyi pøn jaty jap wyinaty nayide'en tø wyaañ jøts ku ja janch wyaañ ja Tértulo, ka'ap ja tyaayi. ¹⁰ Wínets ja gobernador Félix ja Pablo tyikajpxy, xjats ja Pablo yide'en wyaañ:

—Mets møj yikutujkpi, nay ø ndsøjkpy øts

jøts nwindanit ja nbøky mets mwindujy, kumi nnija'wip øts ku mets ya jeky yjumøjtyip tø myikutujktsoo'ni. **11** Mets kø'øm m'ukyiktiidyøkip øts n'ayuujk pøni ka' xjanchjawi, ku øts jam wyinaty myakmajtsk xøøwipnim tø nja'aty jam Jerusalén Dios'ajot'ajtpi. **12** Ka'ap øts jam wyinaty pøn møøt nnachepkajpxyi, nisa øts ja ja'a'y ngayik'adi'ich jam møj tsaptøjkjotp, ni jam ma jaty ja chaptøjk ja'adi, ni jam møj kajpjotp. **13** Ya'atpi ja'a'dyi niti tkanqky'ejxidit midi øts yø xani'øø'nidip. **14** Yø'øyi øts wa'ats nnigajpxpy jøts ku nbaduñ ja Dios midi øots ejtp nbadumpy. Ka'ats øts yø nmigu'uk israelit ja'a'dyi t'øyja'widi sa nbaduñ. **15** Njanchja'wip øts ja Dios nayide'en sám yø tjanchjawidi ku øø njøp'ixy ku ja Dios ja oo'kpi jadigojk tyikjujkpyiky, øy ja oo'kpi y'øyi kya'øyi pøni sa ja y'atsøønidì. **16** Ja' ndsøjkpy jøts øts ja Dios ejtp nmi'øy'ajtnit jøts nayide'en ja na'xwii'ñit ja'a'dyi.

17 'Tø øts mawyeen n'atswidity kawinaaq jumøjt, jøts øts jadigojk tø nwimbity Jerusalén, jøts øts nmigu'uk nmay'atwa'añ n'ayo'ejxwa'añ, jøts ja Dios nayide'en nwindsø'øgiwyaañ. **18** Ja'ats øts jap wyinaty ndumpy tsaptøjkjotp sudso ø nbaatt nwa'ats'ajtin, ku øts ja israelit ja'a'y jap xpaaqtøø midi tsoo'ndip Asia, ka'ap øts ja mayja'a'y wyinaty nmøødi, ka'ap pøn ti ttuñ. **19** Ja'abi dø'øn ya mibaat me'endip pøn øts jap ojts xpaaatti jøts øts ya xni'øønidit, pøni ñija'widip ja' ku øts jap ndundigøy tsaptøjkjotp. **20** Uk ku ka' mye'endit sa øts idø'øn nwa'añ, wan ya'at tnigajpxti pøn jaty ixyaadì, pøni ojts øts ja nbøky nyiktapaaty ku øts

ojts nyiktiⁱdyuñ jap kutujk adsinaabyi wyindujpy.
21 Uk jotmȭnts øts jade'en xukpøky'atti ku øts ojts
 møk nmigajpxjø'okti, jøts øts yide'en nnimaay:
 "Meets ixyam xiidyump ja'agøjxp ku øts njøp'ixy
 jøts ku ja oo'kpi jadigojk yujkpyiky jap oo'kpi
 jutjøtpy." Jade'en øts nnimaay.

22 Xjats ku ja møj yikutujkpi Félix ja Pablo
 y'ayuujk tmadooji, winets jaayi tkajpxuky ja
 payø'øyin ja'agøjxp ku nayide'en tnijawi sa ja Jesús
 yjanchja'wibi yjaay'atti, paty jade'en tnimaay:

—Wan t'uk'awijxñim jade'en kunim ja
 mye'ent ja møj soldadi windsøn Lisias, ja'ats øts
 xjaaktukmado'opnim ka'pxy yø'øbi winmaa'ñ.

23 Winets ja møj yikutujkpi t'ane'emy ja soldadi
 jøts ja Pablo chumy'ettnim, jøts tnøjmi nayide'en
 jøts ja Pablo ja myigu'uk kuwaní y'atsmigajpxit,
 pøni pøn jaty mendip kidi ja tkayiknajxnidi.

24 Xjats ja Pablo jap tyaqaañ winaqak xøøwin, winets
 ja møj yikutujkpi tmøøtja'aty jadigojk ja ñidø'øxy
 Drusila, pøn nayide'en israelit jaay'y, winets ja
 Pablo yikyaxtsøøy jøts tnigajpxt sudso'ampy
 ja Jesús yja' yikjanchjawi. **25** Xjats ja Pablo
 yikxon jade'en tnigajpxy sudso n'øyjaay'ajtindit
 sam ja Dios ttsøkyin, jøts kø'om nayide'en
 nnay'ejx'ejti'indit, jøts ku Dios ja nañxwii'ñit jaay'y
 nojkx ttiiidyuñ. Winets ja møj yikutujkpi ojts ja'
 tkudsø'øgi jøts ja Pablo yiknimaay:

—Nøjkxní ixyam, kunim ø n'awatsit jøts jadigojk
 nwaadso'ot.

26 Xjats ja møj yikutujkpi may ojk ja
 Pablo twaadsøøy, jade'en ja yjawinmay jøts
 ja myeenmyo'ojet ayu'uch, winetnims ja
 tmajtstu'utt. **27** Majtsk jumøjt idø'øn jade'en ñajxy,

nugo tjaximiwaqadsow'ity ja Pablo. Winets ja møj yikutujkpi tyigajtsnaq, jøts jadu'uk tyøjkiyii'ñ pøn txøøw'ajtp Porcio Festo. Jøts kumi ka'ap ja møj yikutujkpi Félix tmidsep'atwa'añ ja israelit jaay, ja'agøjxp idø'øn ja Pablo jap tyaañ tsumy.

25

Ku ja Pablo twinguunøjkxøø ja møj yikutujkpi Festo

¹ Xjats ja Festo tyøjkiyii'ñ møj yikutujkpi jam Cesarea, jøts kyidigøøk xøøw chøø'ñ jøts jam pyatøjkiyii'ñ Jerusalén. ² Jamts ja teetywindsøndi møyet ja israelit møjjaq'dyøjkti twinguwa'jkidøø ja møj yikutujkpi Festo jøts ja Pablo yikni'øøni. ³ Xjats ja møj yikutujkpi yik'amidøøy ja may'ajt, jøts ja Pablo tnigaxit jøts jam tyikme'ent Jerusalén. Jade'en ja israelit jaay wyinaty tø tjaniwinmayidi jøts ja Pablo y'oookt tuu'ajy. ⁴ Xjats ja møj yikutujkpi Festo t'adsojimbijty jøts ku ja kø'øm tsojk wyimbetwa'añ jadigojk jam Cesarea, kumi ixjam ja Pablo tsumy y'ity. ⁵ Winets tnøjmi ja israelit jaay møyet ja teetywindsøndi:

—Wa'n tjaa'myindi ne'egi niduknax pøn jaty kuaqw'attip, jamts xni'øønidit pøni tødam ja'abi jaa'y tyundigøy.

⁶ Xjats ja Festo waani tyaa'niyii'ñ Jerusalén tuktujk xøøwin uk majk xøøwin, winets wyimbijty jadigojk. Xjats kyimjabom ttawwa'jtsiyii'ñ ja kyutujktajk, winets tnankñajtswaa'wiyøø ja Pablo. ⁷ Xjats ku ja Pablo twinguwa'jkiyii'ñ ja møj yikutujkpi, winets ja israelit jaay nayide'en twinguwa'jkidøø pøn jam wyinaty tø choondi Jerusalén. Xjats ja Pablo mayjøøjp

møk yjanchyiktani'øoni ja tyundigø'øyin, niti tiy'ajtın tkanąnky'ijxyidi. ⁸ Xjats ja Pablo kø'øm ñagyugajpxiyi jøts tnimaay ja møj yikutujkpi:

—Nipøn niti ngadamidundigøy, ni ja israelit ja'a'y kyutujk jøts ni ja chaptøjk, jøts ni ja romanit ja'a'y myøjyikutujkpi ngamidundigøy.

⁹ Xjats ja Festo, kumi tyunwajnip ja may'ajt ja israelit ja'a'y jøts y'øyjawiyidit, xjats ja Pablo tyiktiyy jøts yiknimaay:

—¿Mnøjkxwamp jam Jerusalén? Jamním øts nbøy'øty ja mbøky.

¹⁰ Winets ja Pablo t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Paat'ajtp øts yaayi nyiktiidyu'unt, kumi ja møj windsøn César ya kø'øm tø tpikta'aky yø kutujktajjk. Wa'atsxi me xnijawí ku øts ka' yø israelit ja'a'y ti ndamidundigøy pøn jap wamp jøts øts ja nbøky ngu'oogit, ¹¹ ka'ap ø nwø'qñ jøts øts ngagupøkt ja o'jkin; jøts pøni ka'adam yjanchi midi øts yø' xani'øø'nidip, nipøn kyapaat'atyiyi jøts øts xkøyaktit ma israelit ja'a'y. Wamp øts jøts ja møj windsøn César øts kø'øm xiidyu'unt.

¹² Xjats ku ja Pablo jade'en kyajpxkijxy, winets ja møj yikutujkpi mørøt tkajpx'øyiyii'ñ ja pyutanaabyi, winets yiknimaay ja Pablo:

—Tø kø'øm mwø'qñ ku ja møj windsøn César mdiidyuniyyit. Ja'ats idø'øn mninøjkxp.

Ku ja Pablo twingunøjkxøø ja rey Agripa

¹³ Xjats ku ja Pablo jade'en yiknimaay kuts tu'uk majtskin ja xøøw ñajxy, winets ja rey Agripa ojts ñinijkxyiyi mørøt ja Berenice, ja'ats t'atskajpxpoo'kxtip ja Festo. ¹⁴ Winets jam ojts kawinaak xøøw tyaa'nidi, xjats ja Festo

ttamimadyaajky ja rey sa ja Pablo pyøky jap, jøts tnimqay:

—Ja ya tu'uk ja ja'a'y midi ja møj yikutujkpi pasadi puxøjkjøtpy yiktaañ. ¹⁵ Ja'ats mæk pyayø'ødyip ja teetywindsøndi mørøt ja israelit møjaa'dyøjkti. Xjats ku øts ojts n'øch Jerusalén, winets øts jam ojts xwinguwa'agidi, jøts øts mæk'ampy xnimaadyi jøts øts nnankiyik'oogit yø Pablo. ¹⁶ Xjats øts nnøjmi jøts ku ka'ap jade'en ja romanit kyutujk wya'añ, ka'ap pøn ayu'uch nugo ñankyl'oogidit, kuwaní ja payø'øyin tyunit jøts kø'øm ñawyindaniyidit pøni ti pønjabøn ñi'ii'mpy. ¹⁷ Ku ya yja'ttøø ja israelit ja'a'y, ka'ap øts tiempø nugo nyikwindigøøy, jatyi kyimjabom ja ngutujktaajk ndawa'jtsiyii'ñ jøts ja Pablo nnankiyikmejni. ¹⁸ Ku ja myendøø pøn jaty øø'ndip, ni tu'uk ja tka'uktapaqatnidø ja pyøky midi'ibi øts idø'øn n'ukjøp'ijxpy. ¹⁹ Ja'ayi nugo yiktani'øø'nip ja chinqa'a'yin, jøts nayide'en pøn txøow'ajtp Jesús, pøn ojts y'øøky jøts ja Pablo wya'añ ku ja yujujky'aty. ²⁰ Jøts øts ka'nmidaqabyaaty sudso'ampy øts kø'øm nyikjøpkøxt yø'øbi winmaa'ñ, paty øts yø Pablo n'amidøøy pøni nøjkxwamp Jerusalén jøts jam yiktiidyu'un. ²¹ Kumi yø' kø'øm waqan jøts jam yiktiidyu'un ma ja møj windsøn César Augusto, paty øts jap nyiksumy'ity kunim øts jam ngaxt møj windsøn windump.

²² Xjats ja rey tnimqay ja Festo jøts ku ja nayide'en tpatmadoowaa'añ ja Pablo kyajpxy. Xjats ja møj yikutujkpi t'adsojimbijty, jøts tnimqay:

—Jabom ja x'ukmado'ot.

²³ Xjats kyimjabom'ajty, w̄inets ja rey Agripa yja'ttøø m̄øøt ja ñidø'øxy Berenice, xjats ojts yjanchiyikmøjpikta'akti jøts jap tyøjkidøø møj tøjkjøtpy m̄øøt ja soldadi windsøndi, jøts nayide'en ja møjaa'dyøjkti pøn jaty jam kugajp'ajttip. W̄inets ja Festo twaqadsøøy ja Pablo, ²⁴ jøts ttukmadøøy niduki'iyyi ja windsøndøjkti, jøts tnimaaay:

—Mets rey Agripa, jøts tuki'iyyi pøn jaty ya tø myendi, ixyaq dø'øn ja jaa'y midi ixyam mbat-madoowajnidip y'ayuujk. Tø øts idø'øn ja israelit jaa'y namay øy xmi'øøndi ya'at køjxp jade'en ya jøts nayide'en jam Jerusalén, ejtp ø xnøjimdi jøts mibaaat ku yø tyimy'ookt. ²⁵ Ka'ats yjawit ti møj tundigøø'yin tjagyepy jøts ja' tku'oogit; kø'øm yø t'amidøøy jøts jam nøkx yiktiidyuñ ma ja møj windsøn Augusto jam, paty øts nayide'en jam ndyimgyajxwa'añ. ²⁶ Meets migu'uksi, ka'ap øts nmidaabyaaty ti pøky øts ndapaatp ya'atpi jaa'y, sudso'ampy øts nøky nyik'øyt jøts tnijawit ja nmøjwindsøn, jøts paty øts ixyam nyikmiñ mee mwindujy, jøts me rey Agripa x'ukpatmado'ot jøts øts xuknijawit midi'ibi ayuujk øts idø'øn ngaxp. ²⁷ Janchnigumaaap ø njaty ku øts ja pøkyja'a'y nugo njanch'ukaxt, jøts ni ngatukmado'ot øts nmøjwindsøn pøni ti pøky yiktani'øø'nip.

26

Ku ja Pablo tnigajpxy ja chiaa'yin jam rey Agripa wyindump

¹ W̄inets ja rey Agripa tnimaaay ja Pablo:
—Mbaat'ajtip jøts me kø'øm mgajpxt.

Xjats ja Pablo ja kyø' tyikpídi'jky, jøts yide'en kyajpxøjkìyìi'ñ:

²—Njanchtaxondakpy øts ku øts xyikajpxwa'añ ya mets mwìndujujy, jøts øts kø'øm nwìndanit tuki'iyyi pøni sa jaty øts ja israelit ja'a'y xka'ødyejtì. ³ Ø'yajtp nayide'en kumi mets mnija'wip tuki'iyyi øots ndsinqa'yin sa øø n'israelitja'a'y'aty, jøts ti jaty øots ejtp nnadyamigajpxiyip. Paty mets n'amidøy jøts waani x'ukmado'ot øts ngajpxy.

Sa ja Pablo chìnaqay myijawyeen ku ka'anìm tyiktigach ja chìnaqay'in

⁴ 'Ñija'widip nmigu'uk israelit ja'a'y niduki'iyyi sa øts njaa'y'ajty jam ndigam ku nmutsk'ajty, jøts nayide'en sa øts njaa'y'aty jam Jerusalén ixìyambaqadyim. ⁵ Pøni ñigajpxwàndip wan tnigajpxti, kumi ñija'widip yø' nayide'en ku øts mutskyi ja fariseit ixpojkin nbadøjkìyìi'ñ midi ka'pxy tpadundiip ja Moisés kyutujk. ⁶ Ja'agøjxp øts nyikni'øøni ku øts njøp'ixy ku ja Dios Teety ja oo'kpi jadigojk tyikjujkpyiky jap oo'kpi jutjøtpy, kumi jade'en ja Dios Teety kø'øm ja wyandaajkin tmø'øy øots n'apteety'amøj jøts jade'en ttu'unnt.

⁷ Jøts niduki'iyyi makmajtsk kajp ja israelit ja'a'y tjøp'ejxtit jøts ku ja Dios ja wyandaajkin tyikjøpkøxt, paty ejtp t'ajot'attit ja Dios jøts tja'myatsti jøpy ux. Mets rey Agripa, nay yø'øbi winmäa'ñ øts idø'øn yø nmigu'uk israelit ja'a'y xkada'øyja'widip, jøts øts xani'øønidì. ⁸ ¿Ka' mee nayide'en xjanchjawì jøts ku ja Dios ja oo'kpi tyikjujkpyiky jadigojk?

Sa ja Pablo jawyeen tjemduuñ tteduuñ ja Jesùs yjanchja'wibidi

9 'Øts kø'øm ojts nwinmaaq'mbyaqty jøts øts ja Jesúś Nazaretit yjanchja'wibidi ojts o sa nduujniyi, jøts ø møk nyik'ayo'ombaattøø. **10** Jade'ents øts idø'øn jam n'adiijch Jerusalén ku øts ja teetywindsøn xmo'odi ja tiy'ajtin jøts øts ja Jesúś yjaa'y namay ndsujmiyit; jøts nayı waan øts idø'øn jøts y'looktit. **11** Kawinaaq ojk øts idø'øn kø'øm ja møk nyik'ayo'ombaattøø, jøts kuwanı ndukmajstu'utti ja yjanchja'win. Jade'en øts idø'øn n'adiijch ma jaty ja chaptøjk, janch awa'an'ampy øts idø'øn nbawidijty jagamgajp paat.

Ku ja Pablo jadigojk tnimadyaajky sa ja chinqaq'yin tyiktigajch

12 'Nay yø'øbi winmaaq'ñ øts wyinaty nminkxpy jam Damasco sa øts ja teetywindsøn wyinaty ja kutujk tø xmø'øy. **13** Winets ø kujkxøøw et jam tuu'am ojts n'ejxpaaqty tu'uk ja jaj midi tsajpjøtpy kyidaajky, janch møk idø'øn ja yjajy nika'ap ja xøøw jade'en yjajy, jøts øots ja jaj ojts tukil'iyyi xnawidity pøn jaty øts jam wyinaty nmøøt. **14** Winets øots níduki'iyyi nnaxkidaaajky, jøts øts nmadøøy tu'uk ja hebreit ayuuijk ku ø xnimaay: "Saulo, Saulo, ¿tiku ø xjemdunwa'añ xedunwa'añ? Kø'øm mnay'ayo'onduniyi jade'en kidi tsakaa ku ja ti tnepy jøts ja kø'øm kujp ñadyukyø'ødyiyi." **15** Winets nnimaay: "¿Windsøn, pøn mets?" Winets øts jatyi nwindsøn'ajtim xnimaay: "Øts Jesúś Nazaretit jaa'y, nay ja' pøn mjemdumpy mde-dumpy. **16** Pidø'øk wa'kuki, ja'agøjxp øts ixyam kø'øm nnank'yijxyi jøts øts xmidu'unt, jøts mgugajpxy'att pøni ti jaty ixyam nduk'ijxpy, jøts pøni

ti jaty me njaaktuk'exp. ¹⁷ Øts mets nnøø'mo'op nduu'mo'op jam israelit ja'a'y etjotp, jøts nayide'en ma ja jaa'y kya'israelitja'a'yidi mä mets ixyam ngajxwa'añ. ¹⁸ Yide'en idø'øn jam nøjkx mduñ, jøts ja jaa'y xkajpxwejt jøts ja ka'øy winmaa'ñ tmajtstu'uttit, jøts ja tsuj winmaa'ñ tpabøktit. Kidi ja miku' y'ana'amin t'ukupøjkiniyidi, ja Dios yja' tu'ugyi pyaduujnidip; jade'en xukmado'ot jøts ku øts nja' xjanchja'widit, jade'en'ampy yikpojkimaa'kxtit, jøts nayide'en yikmo'odit ja øy'ajtin ja tsuj'ajtin mœøt ja'adi niduki'iysi pøn jaty ja Dios tø wyinaty tyikpøkwy'a'ach."

Ku ja Pablo tpaduuñ ja ayuujk midi tsoo'mp tsajpjøtpy

¹⁹ 'Mets rey Agripa, nbaduujni øts idø'øn tuki'iysi sa jaty øts ja Jesùs xnimaay ku øts ja y'ayuujk nmadoojoøø midi jap tsoo'mp tsajpjøtpy.

²⁰ Winets øts jam n'u ktukmadowdi jawyeen pøn jaty jam wyinaty Damasco jøts nayide'en Jerusalén, jøts jam nayide'en tuki'iysi pøn jaty Judea etjotp, winets øts n'u ktukmadowdi pøn ka'israelit ja'a'dyi, jade'en øts jam n'u ktukmadøøy jøts ja pyøktyu'unin tmajtstu'uttit jøts ja Dios yja' tu'ugyi tpaduujniyidit, nayide'en tsuj yja'a'y'attit jøts jade'en tnank'y'ejxidit ku ja chïnaa'y'in tø tyiktigatsti. ²¹ Ku øts ja jaa'y jade'en ngajpxwejtti ja'agøjxp øts ja israelit jaa'y jap xmajtstøø tsaptøjkjøtpy jøts øts ja' xuku'oogiwya'a'andi.

²² Møj øts ja Dios ja pudøjkin xmø'øy ku øts ixyambaat ja kyajpxy y'ayuujk ngajpxwa'kxiyi, jøts ø ndukmadøøy niduki'iysi pøn jaty ixpiky pøn jaty ka'ixpiky. Nijuuni øts ja jaa'y ja wenkpi ayuujk

ngadukmadøy, yø'øyi ngajpxy nayide'en sa ja Dios kyugajpxy jøts sa ja Moisés ojts wya'andi, ²³ ku ja yiknitsokpi kuwaní y'ayo'ombaatt jøts ku ja wyinaty tø y'øøky, ja'ats myijawyeen tunjøpip ku ja yujkpyøkt jadigojk jap oo'kpi jutjøtpy, jøts jade'en øts njaa'y ttuknijawit ja wa'ats'ajtin møst tuki'iyyi ja naqxwii'ñit ja'a'y.

Ku ja Pablo tjadukmibøkwaañ ja rey Agripa jøts tpadu'unt ja Jesús yja'

²⁴ Xjats ku dø'øn ja Pablo jade'en ñagjugajpxiyi, winets ja møj yikutujkpi Festo møk'ampy yjanchkajpxy, jøts ja Pablo yiknimaay:

—¡Mjanchmo'tp me Pablo! Yø m'ixpiky'ajtin me nugo myikmo'jtip.

²⁵ Xjats ja Pablo t'adsojimbijty jøts tnimaay:

—Mets øy møj yikutujkpi, ka'ap øts nmø'øty; tiy øts idø'øn nwa'añ midi øts ngajpxpy. ²⁶ Ixya dø'øn ja rey Agripa pøn yø'øbi winmaa'ñ wa'ats tnija'wip, paty øts ya'jotmøk ngajpxy yø'wyinduy; wamp øts idø'øn ku yø' tnija'wi tuki'iyyi, kumi ka'ap ja jam ayu'uch yjajty midi øts idø'øn nnigajpxpy. ²⁷ ¿Mjanchja'wip mets rey idø'øn sa ja Dios kyugajpxy wya'andi? Ni'ijxpy øts ku yjawi xjanchjawi.

²⁸ Xjats ja rey wyaañ:

—Kuk øts jeexyip jawaani xjaaktukmadøy, tøk øts yø jeexyip ngupiky.

²⁹ Xjats ja Pablo y'adsøøy:

—Øyi ja waani uk øyts ja yjamayi ya'atpi ayuujk, ka'ayi mets ja'ayi nadyu'uk xjanchjawi, wa'ambim ja Dios niðukii'yyi tjanchjawidit pøn jaty øts n'ayuujk ya' tø xmadoojoji.

30 Ku dø'øn ja Pablo jade'en kyajpxkijxy, winets ja rey níduki'iyyi wyä'kukidøø møøt ja møj yikutujkpi, jøts møøt ja níidø'øxy jøts pøn jaty jap wyinatyi,
31 winets abiky ñøjkxti jøts jap tkajpx'øyidi ja Pablo pyøky, jøts yide'en ñawyajnidøø:

—Ka'ap yø'øbi jaa'y yjawi ti ttuñ jøts yø' tku'oogit, jøts ni nayide'en kyapaat'atyi jøts jap puxøjkjøtpy y'ett.

32 Winets ja rey Agripa tnimaaay ja møj yikutujkpi Festo:

—Tø yø jeexy yikmajstu'uty ku yø jeexy kø'øm tka'amidøø jøts ku ja møj windsøn César tyiidyuniyit.

27

Ku ja Pablo yikejxy Roma ma ja møj kutujktajk

1 Xjats ja møj yikutujkpi twinmaadyøø, winets ja Pablo yikajxwa'andí jam Italia møøt ja myibuxøjk jaa'y pøn jaty jap wyinaty tsumdyi, jøts nayide'en øts nmøødi pøn ya'at nøky tjaapy. Winets ja soldadi pyøkjø'jkidøø midi txøøw'ajtp Julio jøts midi tnigubajk'ajtp tukpiky ja soldadi, ja' xyøøw ja soldadi tukpiky Augusto. **2** Jam wyinaty nayide'en tu'uk ja Macedoniait jaa'y midi kugajp'ajtp Tesalónica, ja' xyøøw Aristarco. Winets øø tuknax ndøjkiyii'ñ møøt ja Pablo jap barkijøtpy, jam ja barki wyinaty tø chøøñ Adramitio, jøts ñøjkxwa'añ ma jaty ja kajp jam Asiit etjotp. **3** Xjats øøts jam ndsøø'ñ Cesarea, jøts øø kyimjabom njä'aty ma kajp txøøwi Sidón, jamts ja soldadi Julio t'ayo'ixy ja Pablo, jøts ja myigu'uktøjk t'atstukmigajpxy jøts ja myigu'uktøjk yikpoo'kxiyi. **4** Xjats øøts jadigojk

ndso'ñ Sidón, winets øots ja poj møk'ampy xjøpkuyø'øyii'ñ, paty øø kuwaní nnayø'øy aga'ñ'ampy ja et midi txøøw'ajtp Chipre, ma ja poj tuda'aky yø'øy. ⁵ Xjats øots ja mey ndanajxy jam Cilicia y'et'amidiy jøts nayide'en Panfilia y'et'amidiy, winets øots njal'jty ma kajp txøøwi Mira jam Licia y'etjotp.

⁶ Jamts ja soldadi tu'uk t'ixaay ja bärki, jøts ojts t'ejxpäaty tu'uk midi tø wyinaty chøøñ Alejandría jøts jam ñijkxy Italia, jøts øots jadigojk xyiktojkìyyi'ñ xjats øø ndsøø'ñ. ⁷ Kawinaqak xøøw øots idø'øn jade'en udyal'agy i n'awidijty, jøts øots awisa jam njanchja'ljty jam Gnido kajp y'amidiy, kumi ka'anim wyinaty ja møk poj y'amøki winets øots jade'en'ampy jadigojk n'awidity Salmón kajp y'amidiy. Xjats øø nnayø'øy ma ja mutsk naajx jam mey kujk'äm midi txøøw'ajtp Creta. ⁸ Xjats øots jade'en awisa njanchjanayø'øy ja naajx meyjotp, xjats øots awisa njal'jty ma kajp txøøwi Buenos Puertos jam Laseit kajp wingon.

⁹ Tø øots wyinaty jeky ndaa'nini meyjotp, janch tsø'øgi møøt wyinatyni, jade'en'ampy ku wyinaty ja xuxpyoj myenwaní paty ja Pablo tjanimaay ja yikbärkiyø'øbyi, ¹⁰ jøts wyaañ:

—Meets migu'uktøjkti, ka' yjaw i y'øyit ku ndso'ongojmi'indit, nnajtsja'wip øts ku yjaw i mayjøøjp n'ayo'ombaqajtindit, windigø'øpy yø bärki møøt ja pyikta'aky, nayı kø'ømbaat yjaw i adøm nwindingø'øyindit.

¹¹ Ka'ats ja soldadi ja Pablo y'ayuujk tmibøjkøø, ja' ne'egi pyabøjk ja bärki wyindsøn jøts ja yikyø'øbyi. ¹² Janch møk idø'øn xyuxy jøts

yjanchpøjy jam Buenos Puertos, paty namay yjanchwāndøø jøts øy'ajtp øøts jam ne'egi ndsoont, jøts pøni majadakp øøts jøts njā'att Fenice midi nay jam tāmp Creta y'etjotp, jamts øø nyiknaxt ja xuxtyuu ja'agøjxp ku ja poj ka'ap jam jadine'en tyøki.

Ku ja poj yik'adøtsnibøjkīñaa ja mejy

¹³ Xjats ku ojts waani y'amøki ja poj, w̄inets pyojkeejky jaduktamajñ jøts ja jaa'y wyāndøø øy'ajtp jøts yjaākyø'ødyit. Xjats øø ndsøø'ñ, jøts øø nyø'øy mejpya'am et, jøts øø nnajxy Creta wingon. ¹⁴ Kuts waani y'ijty, w̄inets ja poj møk'ampy yjanchmiiñ midi yiktejp Nordeste. ¹⁵ Ja'ats ja bärki møk tjøpkuwojpoø jøts nugo wyejtsmał'jtìyøø, jøts ni sudso'ampy ja kya'ukyikmajadäajknìyi ja poj, xjats øøts ja ndyimy'ukmajtstutni, wan tyiknijkxy pøni ma tyiknijkxy. ¹⁶ Xjats øøts jam nnajxy ja' yjøxkø'øm ma ja naqajx lii'nim mejkyuk'äm midi txøøw'ajtp Clauda, ma jam ka'ap jadine'en møk pyøjy. Jamts ja mutsk bärki midi yikpajidøjtp, ja'ats øøts awisa njanchyiktøjkìyì'ñ jap møj bärkjøtpy. ¹⁷ Kuts øøts jade'en nyikpatkijxy ja mutsk bärki, w̄inets ja møj bärki ja møj tejpxy yikta'awøø'nmujky. Xjats kumi tsø'øgidip ja jaa'y ku ja bärki jam tyøkit pu'jotp midi txøøw'ajtp Sirte, w̄inets ja majpxy møj wet twejtstøødøø midi ja poj møøt tminamyajtsip, ¹⁸ jøts øøts ja tsimy jamyi tuki'iyyi nguwøjnåxkijxy mejyjotp; ¹⁹ jøts kyimdigøøk xøøw ixanimts øøts ndyimy'ukuwøjnåxkøjxni tuki'iyyi ti jaty ja bärki jap wyinaty myøøt'ajtpy. ²⁰ Kawinåæk xøøw øøts jade'en nugo agubajkpy njanchyø'øy,

niti øø nga'ijxy ni xøøwi ni maaadsa', ja'agøjxp ku møk yjanchtuuyøøch. Ka'ap øø n'ukjøp'ejxni jøts øøts jam jujky nbidsø'ømt mejyjotp.

²¹ Xjats øøts jade'en kawinaaq xøøw n'ayuu'ijty, winets ja Pablo ojts wya'kuki jam jaq'y agujkp jøts wyaañ:

—Migu'uktøjkti, øy'ajtpik jeexy kuk øts n'ayuujk xmadojidøø, winetsik ngatso'oñindøø jam Creta jøts ya'atpi ayo'on jeexy jane'en ngapaajtyindi. ²² Kidi mjotmay'ookti, øy yø barki wyinaty yjawindigøy, nipønts kya'ookt. ²³ Mnija'wip meets ku øts ja Dios Teety nmøøt n'ity, jøts ku øts ja y'ayuujk nbaduujniyi, ixyamgoots øts nwindsøn'ajtim tu'uk tø xaniguexy ankilis ²⁴ midi øts tø x'atsnøjmi: “Ni mgatsø'øgit Pablo, kuwaní jam Roma xwinguwá'agit ja møy windsøn César, ja'agøjxp ja Dios myiknitso'ok'atidit níduki'iyi, jøts nipøn tu'ugin kya'ookt ya barkijøøjty.”

²⁵ Paty migu'uk ixyam nnigajpxy, møkpikta'akti mwinmaq'ñ, njanchja'wip øts ja Dios jøts nnijawi ku kuwaní jade'en tyikjatt sa øts ja ankilis tø xnøjmi. ²⁶ Ja' ku kuwaní ja møk poj jam nøjkx xnajtsjibejpi'indi ma ja naajx jam mejyjotp.

Jade'en idø'øn ja Pablo tnimaay ja myigu'uk.

²⁷ Majtsk samani øøts idø'øn wyinaty tø nwidity barkijøtpy, winets øøts jam ojts koots nja'aty ma møy mejy txøøwi Adria, møk idø'øn ja poj ja barki jam tjanchyik'adi'ich. Xjats ku chuu'm'ajty, winets ja yikbarkiyø'øbyi tnajtsja'widøø ku ja barki ja naajx yjawí tpaatwaní. ²⁸ Winets tkejpxti ja nøø kyøjnki'ajtin, xjats t'ejxti ku ja ee'pxmaktujt metri kyøjnki; xjats jawaani yjaakyø'ødyøø jøts jadigojk

tkejpxkojmidí, xjats t'ejxtí ku ja ee'pxtaxujk metri kyøjnki. ²⁹ Wìnets chø'jkidøø ja yikbärkiyø'øbyi ku jotmøñ ja bärki jam wyinguwopit møy tsaqagøjxp, wìnets ja yikbärkiyø'øbyi ja møy pux'ajo'jk twendidøø maktaxk, xjats ja tniwøjidøø kunim ja jap nøøbatki'py muum y'ajø'øky, xjats ja bärki jade'en wyø'k'amøkiyii'ñ. Janch tsø'øgijawí dø'øn ja jam tyiknäxti ku pojín yjanchkaxiijñi. ³⁰ Jøts wyinmaydi ja yikbärkiyø'øbyi jøts kya'akwa'andi jam møy barkijotp, wìnets jam ñøjkxti barkijøp'am, jade'en ñadyiji ja ttunwa'andi jøts ja pux'ajo'jk tjaakpikta'akwa'andi jap meyj'ok'ajpy, ja'agøjxp ojts tyikpidsømwø'andi ja mutsk bärki jøts jade'en kya'akwa'andi. ³¹ Xjats ja Pablo t'ejxpaaqjty, jøts jade'en ttukmadøø ja soldadí jøts nayide'en ja myisoldadí, jøts tnimaay:

—Ku yø yikbärkiyø'øbyi ya kyata'andit, ni sudso'ampy adøm ya ngapidsøø'mindit.

³² Wìnets ja soldadí tmidsujkidøø ja mutsk bärki jøts nøøjotp tyiknäxkidæktøø, ja'agøjxp jøts ni:pøn kyaka'akt.

³³ Xjats ku xiijndyaaqky, wìnets ja Pablo tnimaay ja myigu'uk jøts o winø'ønin kya'adyit, jøts tnimaay:

—Tø yjawi myajtsk syamaníñi ku jade'en mgama'adi jøts ni mgakaydi. ³⁴ Øts wamp jøts winø'ønin mga'adyit jøts ja møjaaw xpøktit, pø ix Yam inet ni:pøn inet tu'ugin kyawindigø'øty.

³⁵ Xjats ku ja Pablo jade'en tkajpxwiyj ja myigu'uk, wìnets tnixajiyii'ñ tu'uk tsapkaaky jøts ja Dios ttamøja'wiyii'ñ jam myigu'uk wyingujkp, jøts ja kø'øm kyaaq. ³⁶ Xjats ku ja myigu'uk t'ejxtøø, wìnets ja yotkujkidøø jøts kyaadyøø nayide'en.

³⁷ Majtsk magø'pxy ja tugui'pxmyaktujt øøts jap wyinaty njaa'y'aty bärkijøtpy. ³⁸ Xjats ku kyaagyøxtøø, jøts ja ariimbajk kunchi'am tuki'iyi jamyi t'ukniwibejpatkøxnidøø meyjotp, jøts jade'en ja bärki tyiktøø'tskyidøø.

Ku ja barki mya'jty jam meyj'am

³⁹ Xjats ku dø'øn xiijndyaa'jky, winets ja yikbarkiyø'øbyi ni tka'ejxkapti ja naxwii'ñit po ma dø'øn jam wyinaty tø tyaa'andi, ja'ayi ku t'ejxpaaatti ja mejpyaa' ma ja nøø ja poj jam møk kayik'adi'ichiyyi, winets wyinmaydi jøts ja bärki nugo tyikyø'øpyidsømwaa'andi ma ja nøø jam t'ejxti ja pyaa'. ⁴⁰ Xjats tmidsujkidøø ja pux'ajo'jk midi ja bärki tmach'ejtp, jøts ja japyi tyiktaa'andi meyj'ok'ajpy. Winets ja jøpmiweenguiipy tkajo'ongøxtøø midi ja bärki twejtsyø'øpy, jøts ja majpxwyet nayide'en jam tkudiidyøø bärki jøp'äm. Xjats ku ja poj ja tmajch, winets ja bärki jam udyaa'aky y'ukyø'øpyidsømwaa'añ jam mejpya'am. ⁴¹ Xjats jam ojts adsu'jky tyøki ma ja nøø jam ñawyinaxyiyi, winets ja bärki yjøøjp jam ojts møk'ampy kyutopi pu'jotp, ma ja nøø jam wyinaty yø'øy'awidity. Jamts niwinø'ønin kya'ukyuu'kxni, xjats ja meyj møk'ampy ojts pyetyiyi jam y'ix'äm'ampy, jøts ja bärki'øjx jade'eñi ja nøø tyakø'jtsigyejxiyøø. ⁴² Xjats ja soldadi wyinmaydi jøts tyik'oookwa'andi ja pokeyja'a'y, ja'agøjxp ku jotmøñ kya'aktit jam mejyjotp. ⁴³ Ka'ats ja soldadi wyindsøn ja Pablo tnankiyik'oookwa'añ paty ka' tyikjajty, ja'ayi t'ane'emy pøni pøn tjajtp ja nøøyumk wan ja jawyeen tnødøkidi jøts myejpyidsø'ømdit. ⁴⁴ Jøts

nayide'en t'ane'emy pøn jaty tkajajtp ja nøøyumk, wan ja pu'gyøjxp tyø'ødyi, uk øy'ajtp nayide'en barki pidasikøjxp. Xjats idø'øn jade'en niduki'iyi jujky myejpyidsømdøø.

28

Saq yajty saq kyubejty ja Pablo jam ma naajx txøøwi Malta jam mejjyotp

¹ Ku øøts idø'øn jade'en tum jujky jam nbidsiimy mejjyotp, xjats øø nnija'wiyii'ñ kudam ja et jam txøøwi Malta midi jam mejkyuk'äm. ² Winets øøts ja Malta ja'a'y jam janch tsuj xwindso'jkiyii'ñ, jøts ja jøøn tyikmøjidøø janch møj, ja'agøjxp ku yjanchxuxy ja et jøts ja tuu nayide'en. Winets øøts nyikyaajxiyyii'ñ niduki'iyi, jøts øø nnay'ajo'kxiyit. ³ Winets ja Pablo nayide'en t'atskajpmuky ja tø'øts ja'axy, ja'ats wyinaty yjøn'o'jxip winets ja awa'andsaa'ñ jam tu'uk pyidsiimy ja'ax agujkp ku ja jøøn y'ikyiyi. Xjats ja Pablo yiktsu'jch kyøjø'øm. ⁴ Xjats ku ja kugajp t'ejxpaaqtì ku ja jiuyjk jam tyiiñi Pablo kyøjø'øm, winets ñawyajnidøø:

—Yikja'a'y'oo'kpi ya'at yjawi, øy jap mejjyotp yjabidsimy jujky, ixyamts kø'øm ja Dios ja tiidyu'unin tø myø'øyi jøts y'ookt.

⁵ Xjats ja Pablo tjønwejtsiyii'ñ ja tsaa'ñ jøts jade'en myatstuujtìyøø, nisa dø'øn ja Pablo kyø' kyajajty. ⁶ Tum jade'en idø'øn ja ja'a'y ja tjøp'ejxti juuni ja kyø' kyexpøkt, uk juunits yik'oogiyit. Ku dø'øn ja jade'en tjajøp'ejxtøø, xjats t'ejxti ku ja Pablo niti kyajatyiyi, winets ja wyinmaa'ñ jatyi tyiktigatstøø jøts ñawyajnidøø ku ja Pablo Dios ja'.

⁷ Xjats ku dø'ón jam jade'en yjajty, jamts wyinaty tu'uk wingon chøøni ja jaa'y pøn ja kajp jaa'y tniewindsøn'ajtp, ja' xyøøw Publio, ja'ats øøts jam xwqaw tyøjkjotp, jøts øøts jam tigøøk xøøw janch tsuj xyikja'adaajky. ⁸ Jamdam wyinaty Publio tyeety pyikyi jøømba'am, jøts nayide'en ja ni'jpya'am tmøødi, winets ja Pablo ojts tninijkxy jøts t'atsmigajpxy. Ja'ats ojts tkudsapkajpxy jøts ja pamaa'y jaa'y myøkpilky ku ja ojts tkøníxajy. ⁹ Winets ja Pablo niduki'iysi ja pamaa'y jaa'y ñimejnyøø pøn jaty jap wyinaty kugajp'ajttip jøts jade'en choktøø. ¹⁰ Winets øøts may ja may'ajt jadi'iñi nyikmøø'y, xjats ku øøts jap barkijøtpy ndsoonwqani, xjats øøts tuki'iysi xmøøy pøni ti jaty øøts xka'ejtxip.

Ku ja Pablo yja'jty jam Roma

¹¹ Tø øøts jam wyinaty tigøøk po' ndsinaañi jam Malta, jøts øøts ja tu'uk ndatøjkiyii'ñ ja barki midi jam nayide'en tyiknajx ja xuxpyoj. Jamts ja'abi barki majtsk ja dios awanax txox'aty midi tyejtíp dios Castor jøts ja dios Pólux; ja'abi barki dø'ón ja wyindsøn kugajp'ajtp Alejandría. ¹² Xjats øøts jade'en ndsøø'ñ, winets øø nja'jty ma kajp Siracusa, ma øøts ndaañ tigøøk xøøw. ¹³ Jamts øøts ndsøø'ñ jadigojk jøts øø nnijkxy Regio. Jøts øø kyimjabom ndsøø'ñ, winets ja wiimbatpoj myiñ, ja'ats øø møk xpadej jøts øøts jam nja'jty kyimajtsk xøøw ma kajp txøøwi Puteoli. ¹⁴ Jamts øø nbaajty winaqagin nmigu'uktøjk pøn ja Jesús yja' tpaduujnidip, ja'ats wændøø jøts øøts ja jam nmøøtqa'nit tu'uk samqani, winets øøts jam tekyjø'øm ndsoo'nqa jøts øøts nnijkxy Roma. ¹⁵ Tø øøts ja

wyinaty xnijawí ja nmøøtjanchja'wibidi, ja'ats jam tsoo'ndøø Roma jøts øots x'atspatsøy tuu'am mä kajp txøøwi Foro de Apio, jøts nayide'en øots jam ojts ja winaqagin xpatsøy mä ja'tqajk txøøwi Tres Tabernas. Xjats ku ja Pablo ja myigu'uk twin'ijxy, winets ja ttamøja'wiyiiñ ja Dios jøts jotkujk ja ñayja'wiyøø. ¹⁶ Xjats ku øots jam njajty Roma, jøts ja soldadi windsøn tkøyajky ja pøkyjaal'y jam mä ja puxøjk adsinaabyi windsøn. Winets ja Pablo yiknimäay jøts ja tyøjk abiky t'ixa'at, ja'ayi ku nugo tu'uk ja soldadi y'ejx'ityiyi.

Ku ja Pablo kyajpxwa'kxy jam Roma

¹⁷ Xjats ku dø'øn jam jade'en ja Pablo chïnaay tigøøk xøøw jam tyøjkjotp, winets twaqadsøøy ja israelit jaal'y ja myøjaal'dyøjkti, xjats ja ñamyujkidøø, jøts ja Pablo tnimaay:

—Migu'uktøjkti, niti øts ngadamidundigøy ja nmigu'uk israelit jaal'dyi, jøts nika'ap øts nayide'en nmidundigøy ja møjjaal'chïnaaq'yin, kuwanits adøm nmigu'uk israelit jaal'y xmajch jam Jerusalén, jøts øts ojts xkøyaky puxøjkjotp mä romanit jaal'y kyutujk jam. ¹⁸ Ku øts nyiktiidyuuñ, winets øts jadi'iñi xmajtstu'utwandi ja'agøjxp ku øts nbøky ni tu'uk xkapaaqtidi midi'ibi øts xuku'oogiywändip.

¹⁹ Ka'ats ja israelit jaal'y tyikjatwa'andi jøts jadi'iñi nyikmajtstu'utt, ja'agøjxp øts kuwaní n'amidøøy jøts øts ya xiidyu'unt ja romanit møy windsøn. Ka'ap øts ja' ya nnimiñ jøts øts nmigu'uk israelit jaal'y ja' ndani'øønit. ²⁰ Yø' meets ixyam ndaniwaadsøøpy, jøts meets ka'pxy ndukmado'ot tigøjxp ku øts jade'en puxkadeen kowiiñ n'ity; ja'agøjxp ku adøm niduki'iyi israelit

jaa'y njøp'ijxyindi ku ja Dios ja oo'kpi jadigojk tyikjukpyiky jap oo'kpi jutjøtpy.

²¹ Xjats ja møjaa'dyøjk t'adsojimbettøø, jøts wyandøø:

—Ni tu'uk øøts ja israelit jaa'y ñøky ya xkapaaaty mets køjxp, jøts ni tu'uk adøm nmigu'uk israelit jaa'y nisa kyawa'añ. Ka'ap pøn mga'ødyijiyi pøn jam tsso'mp jøts ya tø yja'aty. ²² Ni ja'wip øøts ku yø' o madsoo yikpagajpxy pøn yø jemy ixpøjkin tjanchja'widip, paty øøts ndsøky'aty jøts øø xukmado'ot.

²³ Winets tkajpxy'ajttøø ti xøøw jadigojk ñamyukidit, xjats ku tpaaajty ja tiempi winets ja jaa'y may ñamyujkidøø ma Pablo yap wyinaty tø yja'ada'aky. Winets ja Pablo jøpyi kyajpxøjkii'ñ kunim chuu'iyii'ñ ja xøøw. Jøts jade'en ttukmadøøy sa ja nwindsøn'ajtim Dios ja ñaxwii'ñit jaa'y ttanitani ja kyutujk. Ja'ats tyukmadøøpy sa ja Moisés kyutujk, jøts nayide'en sa ja Dios kyugajpxy ojts ttukjaadyañ, jade'en idø'øn ja udy'aaky tjadukja'gyujkiwyaañ ku ja Jesús ja yiknitsokpi pøn ja israelit jaa'y yjøp'ejxtip. ²⁴ Xjats winaagin tja'gyukidøø, jøts niwinaagin ka' tmibøjktøø sa ja Pablo tjanigajpxy; ²⁵ xjats kumi ka'ap ja niduknax tmibøjktøø, winets ja choonwañnidøø, jøts ja Pablo jadigojk tnimaagyojmi:

—Janch tiydam idø'øn ja Espíritu Santo wyaañ midi ja Dios kyugajpxy Isaías tyukmadoow ja n'apteety'amøjti, ku ja yide'en wyaañ:

²⁶ Nøjhx x'atsnøjmi yø'øbi jaa'y:

Wa'ats meets xjamado'ot, jøts ka' xmøjpikta'aktit, nayide'ents wa'ats xja'ejxit, jøts ka' x'ejxkaptit;

27 jabi yø'øbi ja'a'y kawine'enxi kyujuunidi,
janch wenk myadowdi,
jøts wimbeets ñabyikta'agyiidi;
paty ka'ti tmøjpikta'akti,
jøts ni tkadamadowdi ja tyatsk,
niwínø'ønín ja kyubajk kyaja'gyukidi,
jøts ni tkadyimyikwimbetti yø wyinmaa'ñ ok nbo-
jkpímaa'kxt.

28 Nijawi meets ku ja Dios ja yiknitso'ok'ajtin
øots ixyam ngajpxwa'kxtsoo'ni ma ja'a'y
kya'israelitja'a'yidi, ja'ats ne'egi tja'gyukidip.

29 Xjats ku ja Pablo jade'en wyaañ, winets ja
israelit ja'a'y choo'nidøø, ja'ats møk'ampy ja xem
ja yam nugo nadyakajpxidøø ja'abi ayuujk.

30 Majtsk jumøjt ja Pablo jam ka'pxy tyaa'niyii'ñ
ma ja tyøjk jam t'ajuuudyuky, tyajotkujk'ajtpy ja
Pablo pøn jaty jam atsmigajpxiyip. **31** Jotkujk
idø'øn ja tkajpxwa'kxy ka' ti jotmay, tyuk'ixpijkypy
ja ja'a'y sa ja Dios Teety ja kyutujk ttanitani ja
yja'a'y, jøts nayide'en ttukmadøø sa yjajty kyube-
jty ja nwindsøn'ajtim Jesús, xjats jade'en nipøn
kyaadsejpiyøø.

**Ja øgyajpxy ja ømyadya'aky midi xukpaajtimp
ja nits'o'ok'ajtin
New Testament in Mixe, Tlahuitoltepec
(MX:mxp:Mixe, Tlahuitoltepec)**

copyright © 1987 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixe, Tlahuitoltepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixe, Tlahuitoltepec [mfp], Mexico

Copyright Information

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixe, Tlahuitoltepec

© 1987, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

422dcf73-46a5-5403-b423-8406ed76ac1d